

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 9 (1984) 1988 KOVAS-MARCH 1

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS METAI

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

50 ct.

Jaunimo sujudimas

Ryšium su Lietuvos nepriklausomybės 70-tąja sukaktimi šiais metais buvo jaučiamas žymiai didesnis sujudimas visoje išeivijoje. Ir tai dėl to, kad okupuotoje Lietuvoje buvo ruošiamasi sužlugdyti bet kokius Vasario 16 minėjimus, grasinama lazdomis, kalėjimo bei lagerių bausmėmis. Vyresnioji mūsų karta visur rengė platesnio masto iškilmes, stengdamasi informuoti ir viešąją krašto opiniją. Vienur tie minėjimai rado kelius į vietinę spaudą, kuri, pasinaudodama žinių agentūrų informacijomis, nemažai rašė apie Lietuvą kaip Sov. Sąjungos okupuotą kraštą. Buvo ir tokių vietovių, kurių lietuviai pasitenkino siauro masto minėjimais ir į viešumą neprasi-
veržė. Mažosios vietovės paprastai mano, kad neturi pakankamai jėgų tokiems dalykam. Jos primena, esą ir didelėm lietuvių kolonijom, kaip Torontas, kur netrūksta pajėgų, nevisuomet pavyksta prasiveržti į didžiąją spaudą. Pastarajai visa tai, kas yra "etniška" – neįdomu, nepriimtina. Jos atstovai vengia tokių renginių, kurių, pvz. Toronte, yra labai daug. Šių metų Vasario šešioliktoji buvo betgi daug kur skirtinga, įskaitant Torontą ir kitas vietas. Lietuvoje kilęs ryžtas švesti Vasario 16-ją viešai, nepaisant grasinimų, įgalino surasti naujus kelius į viešąją opiniją.

LIETUVIAI iki šiol vengdavo rengti demonstracijas gatvėse, pasitenkindavo tradiciniais minėjimais savose salėse. Šiais metais jie gana gausiai dalyvavo rengtose demonstracijose, pvz. Toronte, Otavoje, Londone, ir tuo būdu pateko į televiziją, spaudą, radiją. Žymiai daugiau dėmesio susilaukė jaunimas, organizavęs bado streikus ne tikai Kanadoje, JAV-se, bet ir kituose pasaulio kraštuose, kur yra lietuviško jaunimo. Pradžioje tas jaunimo veikėjų projektas atrodė keistas, nepaveikus, neatkreipiantis masinės komunikacijos dėmesio. Įvyko priešingai – jaunimo bado streikai susilaukė daugiausia dėmesio. Prie jų autovežimio su dideliu įrašu "Hunger strike" ties Sovietų Sąjungos ambasada Otavoje tuojau atsirado reporteriai, fotografai, filminkai. Apie juos rašė laikraščiai, kalbėjo radijas, rodė televizija. Panašiai įvyko ir kitose vietovėse, kur buvo rengiami bado streikai. Tai rodo, kad norint laimėti masinės komunikacijos dėmesį, nėra būtina turėti tūkstantines demonstracijas. Pvz. Otavoje tris paras badavo tik devyni studentai, o jais domėjosi visa Kanados sostinė ir net Kanada, nes rodė ir televizija. Jei dalykas yra originalus, gerai paruoštas, randa kelius į visuomenę. O toks dalykas kaip tik ir buvo minėtasis jaunimo bado streikas.

MATYDAMI tokius jaunimo žygius ne tikai Kanadoje, bet ir kituose kraštuose, galime tik pasidžiaugti jo laimėjimais Lietuvos laisvinimo fronte. Kyla betgi klausimas, kas paskatino jaunimą tokiu žygiu. Ar tai vyresniosios kartos idėja? Anaipolt! Tai, mūsų žiniomis, paties jaunimo iniciatyva. Jos užuomazga buvo naktinis budėjimas prie Toronto katalikų katedros minint Lietuvos krikščionybės sukaktį. Iš jos išriedėjo ir ta grupė, kuri badavo Otavoje (žymi dalis buvo pirmosios grupės nariai). Žinant tos grupės nusiteikimus, galima įžūrėti jos dvasinį giminingumą su dabartiniais laisvės kovotojais okupuotoje Lietuvoje, kur drąsiai reikiškiai Nijolės Sadūnaitės ir jos vienminčiai. Anksčiau kai kam atrodė, kad jų kova ribojasi religijos laisve. Bet tai buvo klaidinga nuomonė. Kova viename fronte nereiškia atsisakymo kitų frontų. Dabar aiškiai matyti, kad okupuotojo krašto laisvės kovotojams rūpi visuotinė Lietuvos laisvė. Už tokią laisvę jie ir grumiasi. Tokia pat Lietuvos laisvė rūpi ir lietuvių išeivijos jaunimui, ir visai išeivijai. Ypač pabrėžtinai išeivijos jaunimas, kuriam apsisprendimas už Lietuvą neateina savaime. Bet kai jis kartą ateina, ima reikštis naujomis, dinamiškomis formomis.

Demonstracijos Vilniuje ir Kaune

Ligšioliniai pranešimai apie įvykius Lietuvoje ryšium su Vasario 16-tąja kalbėjo apie iškilmes vasario 14, sekmadienį, ir vasario 15, pirmadienį. Sovietinės valdžios pareigūnai pasirūpino, kad užsienio spaudos žurnalistai matė tik tai, kas jiems buvo patogu. Sovietinės valdžios prievartinę demonstraciją Vilniuje vasario 15 d. Po to jie buvo išvežti atgal į Maskvą ir kitų demonstracijų nematė. O tos kitos demonstracijos įvyko vasario 16, antradienį, Vilniuje ir Kaune.

Iki šiol gautomis žiniomis, Vilniuje tą dieną jau prieš piet buvo matyti keletas autobusų iš provincijos, atvežusių porą šimtų jaunuolių. Visur buvo pilna milicijos ir kareivių. Vasario 16 d. vakarą 19.30 v. Šv. Mikalojaus šventovėje buvo laikomos Mišios. Einančius į pamaldas sekė milicininkai, bandydami vieną kitą suimti. Viena moteris, jų pagriebta, ištruko ir pabėgo. Prasidėjus pamaldoms, įėjo vidun ir dalis saugumiečių, kurie garsiai

kalbėjo, sakydami: "Ar nepavargot nuo politikavimo?" Kiti juos barė: "Gėdykitės, traukdite mūsų Mišioms!" Pasibaigus pamaldoms, minia ėjo Adomo Mickevičiaus paminklo link, kur sugiedojo Lietuvos himną. Milicija ir draugovininkai pradėjo žmones mušti bei sklaidyti.

Tai dar nebuvo pagrindinis telkinys. Tarp 20-21 v. Gėdimo aikštėje prie katedros susirinko apie 15.000 žmonių. Viena grupė atėjo nuo Mickevičiaus paminklo, kita – nuo Kryžiaus kalno. Buvo sugiedotas Lietuvos himnas. Gausi milicija pradėjo demonstrantus sklaidyti, mušdami gumėmis lazdomis, varydami į šonines gatves, į autobusus, vežančius į laukus. Buvo daug sužeistų – apie 160. Visi jie žygiavo Vilniaus gatvėmis su gėlėmis ir su baltom vėliavom, reiškiančiom taiką, bet ir tai negelbėjo. Dauguma milicijos ir kareivių buvo iš Minsko. Elgėsi žiauriai. Buvo sumušti – V. Jančiauskas, A. Vaišnoras, J. Volungevičius. (Nuotrauka 18 p.)

Kanados lietuvių būrys (apie 300), demonstravęs prie Sovietų Sąjungos ambasados Otavoje, susirinko prie parlamento rūmų, kur buvo perskaitytas vyskupo P. BALTAKIO pareiškimas apie sovietinę grėsmę Lietuvoje

Pokalbis su Paryžiaus radiju

Iš Nijolės Sadūnaitės pokalbio rusų kalba iš Maskvos su "Radio Notre Dame" • Šis pokalbis buvo išspausdintas laikraštyje "Ruskaja Mysl" 1988. II. 12

(...) Pas mus Lietuvoje ir čia, Maskvoje, žmogaus teisių gynėjai yra labai sekami civilių kagebistų, milicijos. Lipa tiesiai ant kulnų, sulaiko. Atvyko iš Estijos trys vyrai: juos nuo stoties palydėjo, sulaikė prie namo, kuriame gyvena Saša Ogorodnikov (šalia "Kosmos" viešbučio). Milicija sulaikė be jokios priežasties. Vėliau pribėgo civilis kagebistas ir liepė parodyti pasus. Sako: čia šalia viešbutis. Jie parodė, kagebistas viską iš pasų nusi-
rašė: pavardę, vardą, tėvo vardą, kur gyvena, smulkmeniškus jų duomenis. Vienas jų užėjo pas Sašą Ogorodnikovą ir visa tai man papasakojo. Jis, tiesa, labai trumpai pas Sašą buvo, o kad jo vieno ten nesulaikytų, draugai pasiliko laukti gatvėje. Aš jam sakau: "Aš eisiu kartu su tavimi". Mes vos iš Sašos buto išėjom, o koridoriuje laukė uniformuotas milicininkas su radiju rankose. Jis mus apžvelgė nuo kojų ligi galvų ir viešai ėmė mus sekti. Mes išėjome kartu. Mūsų svečias iš Estijos ėjo pas savikius, o man reikėjo važiuoti pas draugę. Ir taip aš nežinau, ar ji sulaikė, ar ne. Jo pavardė – Melničuk, vardas – Anatolis, o gatvėje jo laukė Artiškis Piotr ir Vasilenko Vladimir. Jie visi yra iš Estijos miesto Kochtla-Jarve.

Milicininkas ėjo paskui mus. Anatolis pabėgėjęs priekin, o aš tyčia ėjau lėtai, kad jį bent kiek, taip sakant, pridengčiau – tegul milicininkas eina vėliau paskui mane. Milicininkas ėmė sekti mane, o anas vaikiną atitrūko ir nubėgo į kitią kiemą. Nežinau koks jo likimas. Aš buvau palydėta ligi požeminio traukinio, kur jau prie įėjimo stovėjo du vyriškiai su aiškiu tikslu sekti iš paskos. Bet traukinyje aš kažkur nuo jų atitrūkau, persėdau iš vieno traukinio į kitą, o vėliau, kai nueėjau pas draugę (aš jau telefonu iš anksto pranešiau, kad vakare ateisiu, o KGB juk visko klauso), prie jos namo jau manęs laukė du automobiliai ir visos būrys civilių (kagebistų).

Galvoju: aš viena, o jų daug; išvės kelioms dienoms ir pasakys: "Mes nieko nežinome, chuliganai pagrobė". Taip praėjusį kartą mane 30 valandų vežiojo. Milicija sulaiko, automobilis be numerio, jie savi, kagebistai dokumentus parodo, jiems milicininkai saliuotuoja:

važiuok kur tik nori. O KGB paskiau sako: "Mes nieko nežinome, tai banditai". Kokiems gi banditams milicija saliuotuoja? 30 valandų vežiojo, tris kartus milicija sulaikė ir dargi mes stovėjome ten, kur uždrausta. Į vieną miestelį iš viso įvažiavimas yra uždraustas, o jie ten pastatė automobilį. Čia tuoj atvyko milicija. Jie parodė dokumentus – savo raudoną bilietą, milicininkai pasitempė, lyg Gorbaciova pamatė, o saugumiečiai ne pusės žodžio nepasakė. Reiškia, jiems viskas galima. O KGB vėliau aiškina: "Mes nieko nežinome". Jie niekad nieko nežino.

Čia aš bijojau; gali mane sulaikyti, ir aš į draugės butą nepateksiu. Paskambinau ir paprašiau šeimnininkę, kad ji mane pasitiktų. Ji išėjo, mudvi einame, o prieš duris stovi automobilis ir keturi nutukę vyriškiai. Betgi mūsų dvi, jau liudininkė yra. Bet įėjau būčiau viena ir dar naktį – jie mane paimtų, nusitemptų į automobilį ir nuvežtų.

Daug kartų taip būdavo: aš einu, o automobilis stovi prie namų įėjimo, kur man reikia eiti. Stovi keturi vyrai gatvėje, prie durų ir tiesiai žiūri į veidus kas tik bepraena. (...)

Mūsų vyskupas Julijonas Steponavičius, Vilniaus vyskupas, 28 metus be teismo, nepadaręs jokio nusikaltimo, gy-

vena kaip tremtinys Zagareje, prie Lietuvos-Latvijos sienos ir neturi teisės eiti vyskupo pareigų. Jį pašalino ne dvasinė vyresnybė, Romos popiežius iki šiol jį pripažįsta kaip vyskupą, jį sveikino 25 metų jubiliejus proga ir kai jam sukako 75 metai, Romos popiežius jam atsiuntė sveikinimo raštą. Mes tikime, kad kaip jis buvo paskirtas slaptu kardinolu, todėl, kad Romos popiežius pasakė, jog kardinolui kepurę palieka Vilniaus vyskulpui, o jis kaip tik ir yra Vilniaus vyskupas.

Tikintieji yra persekiojami. Nėra jokių religinių leidinių. Tikintieji, kaippo antros rūšies žmonės, negali turėti aukštesnių pareigų, jų nepriima į institutus, universitetus. Vidurinės mokyklos atestatai neparašo tiesiog "tikintysis", bet "neatsisako religinių prietarų" ir todėl jam durys į aukštesnes institucijas, nors ir visais penketūkiais būtų baigęs mokyklą, yra uždarytos. Dar ir taip būna, kad tikinčiam jaunuoliui, kuris dažnai lanko šventovę, neleidžia laikyti egzaminų ir tuo pačiu neleidžia baigti mokslo. Taip pavyzdžiui, įvyko Kybartuose. Na, o nebaigęs vidurinės mokyklos negali tapti dvasiškiu. Jie bijo, kad jaunuolis gali įstoti į kunigų seminariją ir nenori jam tokių sąlygų sudaryti. Tai yra gudru ir viso to yra labai daug. Apie visa tai galima sužinoti iš "LKB kronikos". J.B.

Šiame autovežimyje prisiglaudę prie Sovietų Sąjungos ambasados Otavoje tris paras badavo devyni lietuviai studentai, tarpais demonstruodami ir lankydami Kanados valdžios pareigūnus

Pasaulio įvykiai

NETIKĖTA ITAMPA SOVIETŲ SAJUNGOJE SUKĖLĖ Armėnijoje prasidėjusios masinės demonstracijos, reikalaujančios grąžinti autonominę Nagorno-Karabacho sritį, kuri 1923 m. buvo prijungta prie Azerbaidžano. Nuo Armėnijos atskirta sritis Kaukazo kalnuose nėra didelė – tik 4.560 kv. kilometrų, bet ji yra svarbi Armėnijai – mažiausiai respublikai Sovietų Sąjungoje. Armėnija turi tik 3.4 milijono gyventojų, o Nagorno-Karabacho sritis – vos 157.000, kurių net 80% tebėra armėnai. Nuo azerbaidžaniečių juos skiria ne tik tautybė, bet ir religija: armėnai yra krikščionys, o didžioji Azerbaidžano gyventojų dalis – mahometonai. Demonstracijos, reikalaujančios prisijungimo, buvo pradėtos pačioje Nagorno-Karabacho srityje ir greit persimetė į Armėnijos sostinę Jerevaną, kai reikalavimą oficialiai atmetė centrinis kompartijos komitetas Maskvoje. M. Gorbaciovas problemą bando išspręsti kompartijos vado pakeitimu Nagorno-Karabacho srityje. Rusas Borisas Kevarkovas staiga buvo pakeistas ten gimusiu vietiniu armėnu G. Pogosijanu. Specialų M. Gorbaciovo pareiškimą, perskaitytą balsavimo teisės neturintio politbiuro nario V. Dolgichovo, transliavo Armėnijos radijas. M. Gorbaciovas įsisiūbavusius armėnus bandė nuraminti pastaba, kad yra daug neišspręstų problemų, įskaitant ir Nagorno-Karabacho sritį. Esą reikia turėti kantrybės ir sprendimų siekti ramiu būdu. Spauldoje teisingai pastebima, kad armėnų reikalavimas yra kietas riešutas reformas vykdančiam M. Gorbacioviui. Mat tautinių reikalavimų turi ne tik Armėnija, bet ir prievarta prisijungtos Baltijos šalys, kuriose taip pat jaučiama sparčiai auganti įtampa.

Shultz vizitas

JAV valstybės sekr. G. Shultzas vėl atskrido Izraelin su nauju taikos planu, kurį bando įpiršti ne tik Izraelio, bet ir Sirijos, Jordanijos, Egipto vadams. Arabų vadai pritaria tarptautinei konferencijai, bet jie nori, kad į tokią konferenciją būtų įsileistas ir oficialus palestiniečių PLO organizacijos atstovas. Tokią mintį atmetė dabartinis Izraelio premjeras J. Šamiras, o prie jo jungiasi ir Izraeli remiantį JAV prez. R. Reagano vyriausybė. Deja, šį kartą reikia drąsių sprendimų dėl nesibaigiančių palestiniečių jaunimo demonstracijų Izraelio 1967 m. okupuotose srityse – vakarinėje Jordano pakrantėje ir Gazos juostoje. Nuo 1987 m. gruodžio 9 d. ten jau žuvo 74 demonstruojantys jaunuoliai. Aukų skaičius ne mažėja, bet sparčiai auga. Pasaulį pasiekia vis daugiau Izraeliui nepalankių žinių, kurios taip pat žalingos ir ji remiančiai Amerikai. Į ginklų neturinčius palestiniečių paauklis šauda ir juos lazdomis žiauriai muša gerai ginkluoti Izraelio kariai, dažnai atvejais vadovaudamiesi besaikiu keršto motyvais. Pasaulio

Liūdna sukaktis

Prahos senamiestio aikštėje buvo paminėtas komunistinės Čekoslovakijos keturiasdešimtmetis. Darbininkai ir tarnautojai gavo laisvą popietę minėjimui. Susirinko tūkstančiai, sugiedojo Čekoslovakijos himną, bet pradėjo skirstytis naujo kompartijos vado Milošo Jakešo kalbos metu. Jis garbino kompartijos vadą Klementą Gottwaldą, sudariusį pirmąją komunistinę Čekoslovakijos vyriausybę 1948 m. vasario 25 d. Pagrindinis dėmesys betgi teko dabartinėms Čekoslovakijos problemoms. M. Jakešas prisipažino, kad reikia atgaivinti smunkančią krašto ekonomiką, pašalinti biurokratizmą, socialistinių teisių ir moralės pažeidimus. Jis betgi pabrėžė, kad dabartiniai komunistinės valdžios planai nieko bendro neturės su vadinamuoju Prahos pavasariu 1948 m. Rugsėjo 20 d. Čekoslovakijoje bus minimas sovietinės invazijos dvidešimtmetis, o rugsėjo mėnesį – Miunchene N. Chamberlaino ir A. Hitlerio pasirašytos sutarties penkiasdešimtmetis.

Šiame numeryje:

Jaunimo sujudimas

Vasario šešioliktoji išeivijoje ir nauja jaunimo iniciatyva

Pokalbis su Paryžiaus radiju

Nijolės Sadūnaitės pokalbis su "Notre Dame" atstovu

Jono V. Simokačio pergyvenimai Sov. Sąjungoje ir Amerikoje

Jaunimas domisi politika ir Lietuva

Lituanistiniai kursai, politiniai seminarai ir jų temos

Vasario šešioliktoji turgaus aikštėje

Čikagos lietuvių jaunimo būrelio naktinis budėjimas

Badavimo protestas prie sovietų ambasados

Devynių studentų žygis, sulaukęs plataus dėmesio

Vokietijos lietuviai, jaunimas ir gimnazija

Bendriniai rūpesčiai, jaunimo veikla, gimnazijos remontai

Maskvos laikraštis apie Klaipėdą

Peikia vietinius pareigūnus už neteisėtą šventos nusavinimą

Gyvoji kalba nestovi vietoje

Pasikeitimai dabartinėje lietuvių kalboje ir nauji žodžiai

Lietuvos krikščionys ir lenkėjimas

Istorikas J. Jakštas apžvelgia Romos svarstybių paskaitas

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672. Second class mail registration nr. 0509
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
Redaguoja: kun. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis. Metinė prenumerata – \$22, pusmetinė – \$12, rėmėjo – \$25, garbės – \$30 (Amerikoje – JAV doleriais).
Pavieniai numeriai – 50 ct.

Adresų keitimo reikalai kreiptis tiesiai į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomis redakcijos nuožūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškos žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication — 4703 Porter Ctr. Rd., Lewiston, NY 14092. Subscriptions: ordinary \$22.00, supporter \$25.00, honorary \$30.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY.

US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškos žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092.
CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Printed in Canada.

Mirus

a. a. ELENAI BARAKAUSKIENEI,

jos dukrelėms – VILTEI ir VIKTORIJAI, mūsų mokyklos mokinėms, bei jų tėveliui ir visai šeimai reiškiamė gilią užuojautą –

Toronto Maironio mokykla

A+ A

ELENUTEI KRIŠČIŪNAITEI- BARAKAUSKIENEI

mirus,

reiškiamė gilią užuojautą skausmo valandoje vyrui dr. RAMŪNAI, dukrelėms – VILTEI, VIKTORIJAI, tėveliams – JUZEFAI, JONUI, broliams – ANTANUI ir VITUI su šeima –

B. S. Žutautai

S. Bartusevičienė

Netekę mylimos savo globėjos

A+ A

ELENUTĖS BARAKAUSKIENĖS

jos vyrą dr. RAMŪNĄ, dukreles – VILTEI ir VIKTORIJĄ, tėvus bei visus artimuosius nuoširdžiai užjaučia –

Toronto jaunučiai ateitininkai

Nuoširdžiai mūsų valdybos narei

A+ A

ELENUTEI BARAKAUSKIENEI

išskelavus amžinybėn,

jos vyrui dr. RAMŪNUI, dukrelėms – VILTEI ir VIKTORIJAI, tėvams bei visiems artimiesiems reiškiamė gilią užuojautą ir kartu liūdime –

*Prisikėlimo parapijos jaunų
šeimų sekcija*

Mylimai žmonai ir dukrelei

A+ A

ELENUTEI BARAKAUSKIENEI

išskelavus amžinybėn,

jos vyrą dr. RAMŪNĄ BARAKAUSKĄ su šeima, tėvelius – JUZEFAI ir JONĄ KRIŠČIŪNUS, brolius – VYTUKĄ su šeima, ANTANĄ, visus gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime –

*Irena, Vytautas, Aldona,
Romas, Bronius Biskiai*

A+ A

ELENUTEI BARAKAUSKIENEI

išskelavus amžinybėn,

jos tėvus – JUZEFAI ir JONĄ KRIŠČIŪNUS, brolius, vyrą dr. RAMŪNĄ, dukreles – VILTEI ir VIKTORIJĄ bei kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

*Joana ir Stasys Bubuliai
Edis ir Aldona Bubuliai
Diana ir Claus Wiese*

Išvengęs mirties bausmės pasiekiau Ameriką

JONAS V. SIMOKAITIS

Šio rašinio autorius, negalėdamas pakeisti sovietinės sistemos ir legaliai emigruoti, bandė su žmona pabėgti keleiviniu lėktuvu į Švediją, bet nesėkmingai. Buvo nubaustas mirties bausme, bet Vakarų protesto dėka bausmė buvo pakeista 15 metų lageriu. Atlikęs bausmę, buvo išleistas emigruoti. Čia spausdiname jo paties parašytus pergyvenimus. RED.

Esu lietuvis, katalikas, 51 metų amžiaus. Penkiolika metų vargau Gulage, pusę metų – mirtininko kameroje. Prieš 9 mėnesius man pasisekė išvažiuoti iš Sovietų Sąjungos. Kas privedė mane prie tokių kraštutinių gyvenimo sąlygų per pastaruosius beveik 20 metų?

Niekad netikėjau ir nebuvau sovietinės valdžios šalininkas. Gyvenau kaip eilinis sovietų pilietis, kuris suprato, koks yra tas tikrovėje – rožių krūmas", būtent absoliučiai nekvepiantis.

Krūmas ir stulpas

Jeigu normaliam žmogui parodysi telegrafo stulpą, jis pasakys, kad tai stulpas, o jei tą patį stulpą parodysi sovietiniam žmogui ir pasakys, kad tai yra rožių krūmas, tai jis, priešingai pre stulpą, paustys ir sakys, kad puikiai kvepia (stulpas!). Dar pasiūlysiu praieivį ir sakys: "Žiūrėkit, koks puikus rožių krūmas, kaip nuostabiai kvepia!"

Sovietiniam žmogui svarbu yra tik tai, ką jam diktuoja ar "nurodo" partija bei KGB. Jis tik tai kartoją, nors tikrovėje to iš viso nėra. Tokiu ar panašiu, aš negalėjau ir nemokėjau būti, nesugebėjau priimti prie to didžiojo melo – sovietizmo.

Bandymas emigruoti

Iki 1970 m. beveik visą laiką pragyvenau okupuotoje Lietuvoje, išskyrus kelis laikotarpus, kai mokiausi institute Leningrade ir kitur. Lietuvoje tada pogrindžio veiklos dar nebuvo. ("LKB kronika" pradėjo eiti nuo 1972 m.). Tai buvo apie 1965-68 m., kai manys subrendo tolimesnio gyvenimo planai: 1968 m. bandžiau legaliai, pagal giminių iškvieta, emigruoti į Kanadą. Supratau, kad ką nors pakeisti sovietinėje sistemoje neįmanoma, o už menkiausias pasipriešinimą ilgiametams metams patenki į kalėjimą. Tokius pavyzdžius atsiminiau dar iš gimnazijos laikų.

Išvažiuoti sovietai manęs neleido. Sovietiniai pareigūnai į tai žūrėjo kaip į "nenormalaus žmogaus elgseną". Palikti mylimą sovietinę tėvynę – emigruoti, pagal juos, yra nusikaltimas.

Tiesą sakant, aš niekad taikoje negyvenau su sovietų valdžia, nors atviro kovos nebuvau. Mane "mušė" už sovietinio totalizmo "negerbimą".

Būdamas studentu, pastoviai klausiausi užsienio radijo laidų. Ką girdėdavau, ir kitiems pasipasakodavau. Eidavau ir į pamaldas. Tai labai nepatiko valdžiai. Už tai mane išmetė iš komjaunimo ir iš instituto (tada buvau bebaigęs 4 kursą) už "antitarybinę moralę".

Institūtą vėliau baigiau neakivaizdiniu būdu Leningrade ir gavau inžinieriaus technologo diplomą (silikatų technologija).

"Sutrinis kaip musė"

Šešiasdešimtųjų metų laikotarpį Lietuvoje ir visoje sovietijoje, emigracijos iš viso nebuvo. 1969 m. iš Vilniaus emigravo Izraelin žymi žydų dainininkė Nechama Lifšicaitė (gimusi, augusi ir baigusi dainavimo mokslus Lietuvoje). Bet emigravo tik tada, kai Goldos Meir pastangomis iškvieta mas emigruoti buvo padarytas JT gen. sekretoriaus U-Tano vardu. Tik tada ji buvo išleista.

Aš dar gerokai prieš ją buvau padavęs dokumentus emigracijai. Mano padėtis buvo nepavydėtina. Ėjau iki pačių sovietinių viršūnių, kovojau legaliomis priemonėmis prieš sovietinės biurokratijos savivalę, norėjau (labai naiviai – dabar matau), kad jie vykdytų jų pačių įstatymus. Tada, atsimenu, KGB pirmininkas Petkevičius, išskvieta mane Vilniuje pasakė: "Brolyti, sutrinis tave kaip musę, jei dar šakosies" (t. y. norėsi emigruoti).

Po to prasidėjo įvairiausios represijos bei persekiojimai. Buvau išmestas iš darbo (ansamblio "Lietuva", kur buvau vicedirektoriumi), netekau buto Vilniuje, buvau priverstas net išvažiuoti iš Vilniaus. Visa tai darė KGB.

Jų "darbe" labai jau daug šizofrenijos elementų. Pradžioje meta lauk iš Vilniaus, po to vėl leidžia grįžti.

Jų "darbe" netrūksta žiaurumų, apie kuriuos puikiai žinome A. Solženicino ir kitų dėka. Mano dėdė Antanas Simokaitis, nepriklausomas Lietuvos karininkas, 1940 m. be teismo ir tardymo buvo nužudytas tik už tai, kad išdrįso pasakyti tiesą – ką jis matė 1940 m. Maskvoje.

Beliko pabėgimas

Man tada teisėta emigracija iš Sov. Sąjungos buvo vienintelė galimybė. Tačiau visi oficialūs keliai man ir kitiems panašioms buvo uždaryti. Beliko vienas kelias – pabėgimas. Kai žmogus būna įvartytas į kampa, jam nelieka nieko kito, kaip tik veikti ypatingomis priemonėmis.

1970 metai buvo labai garsūs tuo, kad iš Sov. Sąjungos buvo daug bandymų pabėgti (tik du sėkmingi). Jie visi labai plačiai nuskambėjo per pasaulį. Tai lietuviai P. ir A. Braziškai, S. Kudirkas, žydų grupė Leningrade (Kuznecov-Dymšic) ir du rusai, pabėgę iš Krymo į Turkiją.

Tai buvo bandymai nukreipti keleivinį lėktuvą į užsienį (į Švediją, Turkiją), išskyrus garsų S. Kudirkos atvejį. Pirmųjų atvejų, t. y. P. ir A. Braziškų ir Leningrado žydų grupės "vestuves" aš labai gerai žinojau, nes laisvasis pasaulis labai aktyviai reagavo ir gynė tų žmonių, išdrįsusių rizikuoti net savo gyvybę, siekti emigracijos ir laisvės. Darė spaudimą, kad P. ir A. Braziškų neišduotų Turkija sovietams, o F. Kuznecovą ir M. Dymšicą, nuteistus sušaudyti Leningrade, paliktų gyvus. Visas pasaulis pamatė kokia kaina galima emigruoti iš Sov. Sąjungos.

Lėktuve

Mano žmona ir aš nutarėme bandyti nukreipti lėktuvą į Švediją. Jei ir nepavyks, tai laisvasis pasaulis dar kartą išgirs ir sužinos tikrąjį "sovietinio gyvenimo" portretą ir gal galų gale privers sovietus atidaryti emigraciją. Tai protestas net gyvybės kaina, bet vienintelis, galintis palengvinti ir kitiems išvažiuoti. Tik ypatingi žingsniai galėjo man pasitarauti. Žmona ir aš be jokių ginklų, su benzino ir žibalo pripildytomis keliomis bonkomis (nuo gėralų) bandėme gąsdinti lėktuvo įgulą, kad skristų į Švediją. Mano žmona ir aš buvome pacifistinių pažiūrų – bandėme gąsdinti, o ne žudyti ar pan. To niekad nemokėjau ir nesugebėjau padaryti. Galiausiai galėjau aukoti tik save, negalėjau ir negalėjau naikinti fiziškai kitų. Už tai turėjau mokėti baisesią kainą.

Mirties bausmė

Mūsų bandymas nepavyko. Man po to buvo paskirta mirties bausmė – sušaudymas. Pusę metų praleidau mirtininko kameroje KGB kalėjimuose. Nuteista buvo ir žmona.

Tik didelių laisvojo pasaulio pastangų dėka nebuvau sušaudytas, bet 15 metų Gulago atsidėjau pilnutinai. Viso to siaubo mirtininko kameroje nei atpasakoti, nei parašyti neįmanoma. Bet visa tai ištvėriau: ir mirties laukimą, ir po to 15 metų politinių lageriuose, nes nuteistas buvau "už bandymą išduoti tėvynę" pagal 62 straipsnį, kuris yra sunkiausias kodeksas ir taikomas tik politiniams atvejais.

Jau būdamas Vakaruose sužinojau, kokių didelių pastangų dėka E. Kuznecovas, M. Dymšicas ir aš nebuvome sušaudyti. Tai vėliau ir priverė Kremlių paklusti viešajai pasaulio nuomonei ir nors iš dalies legalizuoti emigraciją iš Sov. Sąjungos. Tuo daugiau pasinaudojo (ir dabar naudojasi) žydai, bet ir pavieniems kitų tautybių piliečiams pavyksta išvažiuoti legaliai.

Pas Sacharovą

Po 15-kos metų Gulage dar man buvo "pridėta" beveik metai "namų arešto" arba "politinės priežiūros" Vilniuje. O tai buvo panašios "sąlygos", kaip ir akademikui A. Sacharovui tremtyje Gorkio mieste. Tik su manim, žinoma, mažiau skaitosi KGB.

Pradėjau 1986 m. gale vėl intensyviai rūpintis išvažiavimu iš Sov. Sąjungos. Nuvykau į Maskvą, pirmą kartą lapkričio mėn. Kai 1986 m. gruodyje leido grįžti į Maskvą akad. A. Sacharovui, 1987 m. sausio 14 d. buvau priimtas pas jį, dalyvaujant jo žmonai El. Bonner. Turėjau netrumpą audieniją. Labai nuoširdžiai pasikalbėjome. Prieš tai jis manęs nepažinojo, bet kaip Sov. Sąjungos opozicijos vadovas gerai žinojo apie mane ir mano kentėjimus politiniam Gulage. Truputį vėliau turėjau dar vieną pasimatymą jų bute. Ir dabar su nuoširdžiausia ir giliausia padėka A. Sacharovui ir jo žmonai galiu pasakyti: jei dabar esu čia, tai ir jų pastangų nuopelnas. Žemai lenkiuosi, dėkodamas jiems.

Leidimas emigruoti

Po priėmimų pas E. Bonner ir A. Sacharovą, kur pokalbiuose aš prašiau juos pagelbėti savo autoritetu man išvykti iš Sov. Sąjungos, sovietų valdžios atstovai 1987. IV. 11 iškvieta mane į vidaus reikalų ministeriją Vilniuje ir pranešė, galiu "nešdintis, kur tik noriu". Tada Maskvoje kreipiausi į eilę užsienio ambasadų, kad man būtų leista atvykti gyventi pas juos. Prancūzija buvo pirmoji šalis, kuri per 8 dienas man įteikė oficialų iškvieta ir leidimą. Sovietai atėmė, didžiuliam mano džiaugsmui, iš manęs sovietinę pilietybę ir išdavė išvažiavimo vizą jau kaip asmeniui be pilietybės.

Vakaruose

Atvykau į Paryžių 1987 m. balandžio 26 d. vakare. Tai, ko aš siekiau per pastaruosius 20 metų, išsipildė. Pagaliau esu laisvame pasauly laisvas žmogus tarp laisvų žmonių. Pusmetį praleidau V. Europoje – Paryžiuje, Romoje, Londone ir Miunchene. Paryžiuje bendradarbiau su "Liberty" radiju ir buvau rusų laikraščio "Rusų mintis" korespondentu. Romoje dirbau Vatikano radijo lietuvių skyriuje. Dalyvavau Lietuvos krikšto 600 metų sukakties iškilmėse, audiencijoje pas popiežių Joną-Paulių II, Europos lietuvių studijų savaitėje. Buvau kviečiamas redaguoti "Europos lietuvių", bet grįžau į Paryžių, po to nuvykau į V. Vokietiją. Bendradarbiau su "Free Europe" radiju. Bet senas mano troškimas buvo – gyventi JAV-se, demokratiškiausioje ir laisviausioje pasaulio valstybėje. Nuo 1987 m. spalio 26 d. Amerikoje.

(Bus daugiau)

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A7

(Prieš Lietuvių namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

A+ A

MARIJAI MEŠKAUSKIENEI

Lietuvoje mirus,

jose sesutę ELENĄ DRAUDVILIENĘ su šeima nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

*Eugenija ir Augustinas Underiai
Juzė ir Albinas Pliopliai*

A+ A

dr. KLEMENSO LIUTKAUS

vienerių metų mirties sukaktis bus paminėta 1988 metų kovo 13, sekmadienį, 9.30 v.r., Lietuvos kankinių šventovėje šv. Mišiomis.

Kviečiu gimines, draugus bei pažįstamus dalyvauti šv. Mišiose ir kartu pasimelsti už jo vėlę –

Nuliūdusi žmona – *Julija Liutkienė*

Brangiai sesutei

A+ A

MARIJAI MEŠKAUSKIENEI

išskelavus amžinybėn,

ELENĄ DRAUDVILIENĘ, STEFĄ GRIKENIENĘ, BRONĘ GRUODIENĘ su šeimomis ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

J. Vingelienė

S. J. Andruliai

PADĖKA

A+ A

MIELAM BRONIUI KARALIUI

išskelavus į amžinybę,

nuoširdžiai dėkojame Tėvams pranciškonams, prel. J. Tadaraukui, muzikams – V. Verikaičiui ir Br. Mackevičiui, karsto nešėjams ir tiems, kurie dalyvavo jo palydėjime į amžiną tėvynę –

*žmona Ruth
draugai – V. Astrauskas, V. Norkus,
R. Civiškas, V. Lucas, B. Mackevičius,
J. Jonikas, L. Alekna*

PADĖKA

A+ A

BRONIUI BIJŪNUI,

mano mylimam vyrui, staiga mirus,

nuoširdžiai dėkoju Tėvams pranciškonams už visus religinius patarnavimus. Ačiū V. Verikaičiui ir J. Govėdai, Prisikėlimo parapijos ir "Aro" chorams už giedojimą šventovėje, choristams – karsto nešėjams, V. Pečiuliui už atsisveikinimo žodį, Ačiū visiems, užprašiusiems šv. Mišias, atsiuntusiems gėles, lankiusiems velionį ligoninėje. Nuoširdus ačiū organizacijoms, draugams ir pažįstamiems, pareiškusiems užuojautą žodžiu, laiškais ir spaudoje, aukojusiems lietuviškai spaudai.

Dėkojame visiems dalyvavusiems laidotuvių namuose, šventovėje ir palydėjusiems velionį į amžino poilsio vietą.

Nuoširdi padėka šeimos draugams – Stasei Baršauskinei, G. ir R. Gaizdučiams, R. ir S. Valickiams, B. ir P. Jankauskams už visokeriopą pagalbą mūsų liūdesio dienomis.

Ačiū Birutės draugovės skautėms ir visoms poniosms už pyragus, o Birutei Stanulienėi, padėjėjai p. Balaišienei už pusryčių paruošimą.

Žmona Genovaitė ir šeima

PADĖKA

A. a. PETRAS BABECKAS,

vyras ir tėvas, netikėtai atsisakė nuo mūsų.

Nuoširdžiai dėkojame klebonui kun. J. Staškui ir kun. K. Kaknevičiui už maldas laidotuvių namuose ir prie kapo, už Mišias šventovėje. Ačiū sol. V. Verikaičiui už gedulines giesmes. Ačiū karsto nešėjams. Dėkojame visiems, užprašiusiems šv. Mišias, atsiuntusiems gausias gėles, pareiškusiems užuojautą žodžiu ir "Tėviškos žiburiose".

Dėkojame visiems, dalyvavusiems laidotuvių namuose, šventovėje ir palydėjusiems a.a. PETRĄ į amžino poilsio vietą. Nuoširdi padėka mano sesers dukrai Laimutei Beržinytei už rūpestingą laidotuvių organizavimą. Dėkojame p.p. Gataveckams už paruoštus pusryčius ir visoms poniosms už pyragus.

Dėkingi visiems –

*žmona Agota
sūnūs Jonas ir Vitas
Stayner, Ont.*

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus – greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms. Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Dalis Lietuvos laisvės kovotojų atvaizdų nuo scenos sienos žvelgė į gausius Vasario 16 minėjimo dalyvius Anapilio salėje 1988.II.14. Viršuje: Liudas Dambrauskas, Dalia Tamutytė, Vytautas Vaičiūnas; antroje eilėje: Nijolė Sadūnaitė, Gintautas Iešmantas, Antanas Terleckas, Anastazas Janulis; apačioje — Julius Sasnauskas St. Dabkus

Jaunimas domisi politika ir Lietuva

„TŽ“ bendradarbio pranešimas iš Vašingtono

JAV sostinė Vašingtonas yra didelių ateities galimybių šaltinis, ypač jaunimui, kuris ryžtasi siekti karjeros politikoje ir kitose srityse. Todėl ir lietuvių jaunimo eilės čia didėja, išvystoma vis gvesnė veikla.

Lituanistiniai kursai

Jau antri metai Vašingtone veikia lietuvių jaunimo lituanistikos kursai, apie kuriuos žinios tik dabar pasirodo lietuvių spaudoje. Mintis suorganizuoti akademinio lygio lituanistikos kursų kilo mažai jaunimo grupei, pasiilgusiai vasarinių dviejų savaitinių lituanistikos seminarų. Vašingtono kursai taikomi bet kokio amžiaus lietuviškai kalbančiam jaunimui, lankančiam universitetus ar jau baigusiam. Lituanistikos kursų suorganizuoti apsiėmė dvi buvusios vasaros lituanistikos seminaro dalyvės — Baltųjų rūmų pareigūnė Rita Bureikaitė ir dr. Ginta Remeikytė.

Kursantai susirenka kartą per mėnesį į Šv. Elzbičios par. mokyklos patalpas, kuriomis naudojasi ir Vašingtono K. Donelaičio šeštadieninė lit. mokykla, išklausti lietuvių kalbos pamokos ir dviejų paskaitų įvairiomis temomis.

Vašingtone ir apylinkėse gyvenantys lietuviai istorikai, lituanistai, rašytojai, teatralai ir kiti sudaro turtingą žinių šaltinį. Kursuose lietuvių kalba, gramatika ir sintaksė dėsto prieš porą metų iš Lietuvos atvykusį Lina Žilionytę, dabar dirbanti „Amerikos balse“.

Paskaitas jau yra skaitę Lietuvos atstovas Vašingtone dr. Stasys Bačkis (Lietuvos-Amerikos diplomatinė istorija), prof. dr. Domas Krivickas (Stalino ultimatas Lietuvai), Juozas Laučka (Pirmieji Amerikos lietuviai), dr. Vytautas Kavolis (Jauni poetai dabartinėje Lietuvoje ir lietuvių kultūrinė-religinė istorija senaisiais laikais), Viktoras Nakas (Istorijos šaltiniai, Chautauqua konferencija), Jurgis Blekaitis (Teatras Lietuvoje), dr. Saulius Sužiedėlis (Vokiečių-lietuvių-rydų santykiai neprik. Lietuvoje), Antanas Vaičiūnaitis (Poetas Jonas Aistis).

Ateityje yra sutikę paskaitas skaityti ekslibrių rinkėjas ir žinovas dr. Vitolis Vengris, valstybės departamento pareigūnas ir buv. JAV vicekonsulas Bahamuose bei Austrijoje Algis Avižienis ir kt.

Paskaitų lankytojų tarpe yra medicinos bei kitų mokslų daktarai Ginta Remeikytė, Tomas Girnius, Juozas Laukaitis, Baltųjų rūmų pareigūnė Rita Bureikaitė, valstybės departamento pareigūnas Algis Avižienis su žmona Rasa, LJS Vašingtono skyriaus pirm. Rūta Virkutytė, JAV kongresmano įstaigose ilgesnį laiką dirbusi Asta Banionytė-Connor, lietuvių informacijos centro Vašingtono biuro vedėjas Viktoras Nakas, amerikiečių-sovietų mokslininkų pasikeitimo įstaigos pareigūnė Danelė Bieliauskaitė ir kiti.

Paskaitas lankančiųjų pavardės ir užimamos vietos rodo kokių placių galimybių miestas yra JAV sostinė.

Politinės veiklos seminaras

Praejusį kartą rašiau, kaip vasario 5-7 d.d. Vašingtone įvykęs lietuvių jaunimo sąjungos Vašingtono skyriaus ruoštas politinės veiklos seminaras buvo užbaigtas istorinėmis Mišiomis Lietuvos pasiuntinybės rūmuose ir į pensiją pasitraukusio Lietuvos atstovo Vašingtone bei diplomatinės šefo dr. Stasio Bačkio pagarbimu.

Pats seminaras, sutraukęs apie 50 lietuviško jaunimo ne tik iš Vašingtono bei jo apylinkių, bet ir iš JAV rytinio pakraščio, net iš Čikagos, buvo pradėtas vasario 5 d. JAV kongreso rūmuose, kur, šalia lietuvių, kalbėjo ir keli politikos srityje dirbantys žinomi amerikiečių pareigūnai. Popietėje buvo persikelta į prezidentūros įstaigų rūmus, o vakare įvyko kuklus priėmimas lietuvių informacijos centro Vašingtono biuro įstaigoje, kurio vedėjas yra jaunas istorikas ir taip pat politinius mokslus baigęs Viktoras Nakas.

Šeštadienio rytą „Capitol Holiday Inn“ įvyko lietuviškoji politinės akcijos seminaro dalis, sutraukusi būrėlį vyresniosios kartos, radijo bei spaudos atstovus (pastarusios rengėjai kvietė į visus simpoziumo posėdžius ir priėmimus; sostinėje tai ne dažnai atsitinka).

Karo dokumentacija

Pirmas, LJS Vašingtono skyriaus pirm. R. Virkutytės pristatytas, paskaitą „Antrojo pasaulinio karo dokumentacijos rūšys ir analizės metodai“ skaitė istorikas dr. Saulius Sužiedėlis. Įžangoje pastebėjęs, kad Lietuva ir kitos Rytų Europos valstybės karui prasiūdę pergyveno labai retą situaciją, jis 1939-1945 m. laikotarpį suskirstė į šiuos etapus: Klaipėdos krašto atplėšimas, Molotovo-Ribbentropo sandėris, Lietuvos valstybės elgesys karo pradžioje; ar puliti Lenkija? (Čia paskaitininkas A. Smetona tikėjo, kad karą laimės Prancūzija ir Anglija).

Toliau sekė sovietų ultimatumas ir invazija, sovietų okupacija (kaip dokumentinį šaltinį paskaitininkas labai vertino vokiečių okupacijos laikais Lietuvoje išleista

dokumentinį veikalą „Lietuvos archyvas“, kurį jam buvo paskolines dr. S. Bačkis), lietuvių-rydų santykiai pirmosios sovietų okupacijos metais, vokiečių-rusų karo pradžia (šio laikotarpio geriausi dokumentai yra valstybiniame Vašingtono archyve, kurių dalį yra išvertę dr. Br. Nemickas), antrasis sovietų grįžimas ir partizaninis karas.

Apžvelgęs šiuos skirtingus karo meto etapus, dr. S. Sužiedėlis aptarė dokumentacijos rūšis — lietuvių, vokiečių, sovietų dokumentų savybes ir problemas. Pasak paskaitininko, šaltiniai priklauso nuo situacijos. Pvz. yra tokių situacijų, kur pasiskyrę žmonių atsiminimai yra patikimesni, negu valdžios dokumentai.

Baigdamas dr. S. Sužiedėlis ragino jaunimą studijuoti istoriją, primindamas, kad II D. karo laikotarpį Baltijos valstybėse JAV studijuoja gal tik 10-15 studentų ir tai daugiausiai ne baltiečiai.

Vykstantiems į Lietuvą

Antrą paskaitą temą „Išvijos jaunimas Lietuvoje: pasirošimas, uždaviniai ir metodai“ skaitė iš Čikagos atvykęs žurnalistas Mykolas Drunga. Jį pristatydami vienas iš seminaro rengėjų — Algis Šilas priminė, kad M. Drunga surašė OSI ištremti nuteistojo Lietuvos laikinosios vyriausybės Kauno miesto burmistrą paskirto Kazio Palčiausko vertingus atsiminimus.

Savo paskaitoje, kurios nemaža dalis buvo pravesta pašnekesio forma, M. Drunga paprašė detalių spaudoje per daug plačiai neskelbti, tačiau pabrėžė, kad svarbiausia nuvykstančio į Lietuvą pareiga yra informacijos paskleidimas. Pasak M. Drungos, nors „Inturistas“ ir labai bando mus paversti tik turistais, tačiau mes esame lietuviai, Lietuvos vaikai, todėl ir turim lygią teisę Lietuvą laikyti savo žeme ir Lietuvos problemą laikyti savąja problema.

Tai tiek apie Vašingtone įvykusio politinės veiklos seminaro lietuviškąją dalį, susilaukusią gyvo universitetų baigusio ir juose tebe studijuojančio jaunimo dėmesio. O kad jam Lietuva ir lietuviškos temos rūpi, aiškiai parodė seminaro dalyviai.

Vasario 16-oji turgaus aikštėje

Lietuvių jaunimo grupės bado streikas Čikagoje

Keletas jaunuolių deginėja žvakutes, pasislėpusias tautinių spalvų stikluose. Žvakutė lipšnos išryškina Gedimino stulpus grindinyje prieš plieninę Picasso skulptūrą. Iškeliama plakatai anglų kalba, reikalaujantys laisvės Lietuvai bei priminantys pasauliui Lietuvos Nepriklausomybės 70 metų sukaktį, iš kurių 22 metai — laisvėje, o 48 — sovietų vergijoje. Šis nepaprastas minėjimas buvo surengtas Čikagos lietuvių jaunimo miesto rotušės aikštėje (čia kartais vasarą vyksta ūkininkų turgus) Vasario 16 dienos išvakarėse.

Prieš aštuonias šį vakarą aikštėje renkasi daugiau lietuvių: vyresnių ir jaunesnių — viena jauna šeima su 6 mėnesių vaikučiu, susuputu į storą antklodę — tai pats jauniausias dalyvis.

Čikagos amerikiečių spaudos atstovas guviai darbuojasi su foto aparatu. Susigūžę nuo vėjo, veda pokalbį prof. Vytautas Skuodis ir generalinis Lietuvos konsulas Vaclovas Kleiza. Iš viso tautiečių gal koks nepilnas pusšimtis, o tarp jų keletas smalsulių amerikiečių.

Apie 8 v.v. jaunimas išsiriškia Picasso skulptūros pakopoje, atskirti, lyg geležine uždanga, nuo kitų dalyvių spygliuota viela. Jų veiduose rimtis ir juoda kreida išpaisyta spygliuotos vielos juosta.

Lietuvos klausimu Vakarų Berlyne

Kai kuris nors veiksmų prisideda prie Lietuvos klausimo iškelimo amerikiečiuose ar tarptautinėje plotmėje, esame rūpestingai painformuojami per visus laikraščius. Tai gerai. Bet galbūt kai kas mus dominancijos įvyksta ir be mūsų žinios. Vieną tokį įvykį norime priminti. Kadangi patys dalyviai nesirūpino garbės (tikriesiems veikėjams tolia svarbia), tai jie nepasirūpino ir informacija. Tik pavėluotai gauta žinių apie vieną įvykį, kuris vis dėlto vertas dokumentuoti.

1987 m. lapkričio 28-29 d.d. V. Berlyne įvyko tarptautinis parlamentary suvažiavimas, kuriame buvo keliamas ir Lietuvos nepriklausomybės klausimas. Suvažiavimą rengė „International Parliamentary Group for Human Rights in the Soviet Union“ (santrumpa — IPG). Organizacijai priklauso per 600 parlamentarų iš JAV, Kanados, Anglijos, Italijos, V. Vokietijos, Austrijos, Airijos ir Izraelio. Jos tikslas — viešosios nuomonės dėmesio atkreipimas į žmogaus teisių pažeidimus Sovietų Sąjungoje; derinimas Vakarų šalių reagavimo į juos. Minėtomis dienomis įvykusi suvažiavimą globojo Vakarų Berlyno parlamentas pirmininkas. Suvažiavime dalyvavo parlamentarų iš JAV, Kanados, Anglijos, Airijos, Prancūzijos, Austrijos ir V. Vokietijos. JAV parlamentarams atstovavo kongresmanai Paul Henry (Michigan) ir John E. Porter (Illinois), abu respublikonai. Pranešimus suvažiavime darė dešimt ekspertų (kaip programoj pavadinti) iš JAV, Olandijos ir V. Vokietijos. Apie Lietuvą kalbėjo dr. Kęstutis K. Girnius, apie Latviją ir Estiją — dr. Saulius A. Girnius.

Šis suvažiavimas — pasitarimas buvo skiriamas nagrinėti Gorbaciovo „viešumos“ politikos poveikį žmogaus, tautų ir religijų teisių gerbimui; psichiatrijos piktnaudžiavimui, varžant emigracijos teises; Afganistano karui. Po dviejų dienų pasitarimų priimtas „Kreipimasis į sąžinę“, kuriame išdėstytas šios parlamentary grupės (IPG) kritiškas požiūris į Gorbaciovo pertvarkymus. Kreipimasyje pažymėtas ir po Molotovo ir Ribbentropo sandėrio įvykdytas Baltijos valstybių okupavimas, pažeidžiantis tarptautinę teisę ir nesuderinamas su Jungtinių Tautų organizacijos žmogaus teisių dvasia. Suvažiavimas ragino leisti kiekvienai tautai naudotis laisvo apsisprendimo teise. Inf.

Staiga užviešpatauja tylą. Prasideda minėjimas. Kalba vienas studentas angliškai, o kitas lietuviškai. Jie paaiškina, kad jaunimas nutarė surengti šį minėjimą, norėdamas atkreipti pasaulio dėmesį į sovietų padarytą ir daromą skriaudą lietuvių tautai ir į lietuvių vedamą kovą už laisvę. Jis pabrėžia, kad šiuo metu vasario 16-oji yra minima Lietuvoje, o viso laisvo pasaulio jaunimas jungiasi su broliais ir sesėmis Lietuvoje, reikalaudami laisvės Lietuvai. Šiuo žygiu jaunimas, susirinkęs pasaulio miestų aikštėse, kaip Čikagoje, Otavoje, Ontario Londone, Paryžiuje, Bonnoje, Londone, Australijoje ir Pietų Amerikos miestuose, reikalauja laisvės Baliai Gajauskui, Viktorui Petkui, Nijolei Sadūnaitėi, Petriui Gražuliui, kun. Alf. Svarinskui, kun. Sigitui Tamkevičiui ir visiems lietuviams, kenčiantiems kalėjimuose bei Sibire. „Todėl šios dienos išvakarėse“, tęsia jaunuolis, „mes jungiamės dvasioje į kenčiančios tautos kovą bei kančias, skelbdami 24 valandų bado streiką ir budėdami bei meldamiesi šioje aikštėje iki Vasario 16-os dienos 8 val. vakaro“.

Toliau kviečiamas kun. K. Kuzminskas, „LKB kronikos“ leidėjas, sukalbėti maldą. Po maldos jaunimas paprašo prof. Vyt. Skuodį tarti žodį. Profesorius pabrėžia šio minėjimo ypatingą reikšmę Lietuvos laisvės kovoje. „Nesvarbu, kad čia susirinko tik saulelės žmonių, svarbu, kad mes pasieksime amerikiečių spaudą, ir okupantas turės išgirsti mūsų šauksmą“ — pareiškė Vyt. Skuodis. Jo žodžiai buvo verčiami į anglų kalbą.

Po jautrios profesorius kalbos jaunimas prabilo mūsų poetų žodžiais: „Graži tu mano brangi tėvyne, šalis kur miega kapus didvyriai“, „Kelkite, kelkite, kelkite“, „O skambink per amžius vaikams Lietuvos, kad laisvės nevertas, kas negina jos“. Jaunimo lūpomis ir visus dalyvius kalbėjo Maitronis: Kudirka ir kiti poetai. Ir pirmoji mintis, kad, turint tokių puikių jaunimą, Lietuvos laisvės kova yra ir pataliki prasminga. Jaunimo auka, kuri prasidėjo savanorių kova 1918 m. ir tęsėsi 1941 m. sukilime bei pokarinėje partizanų kovoje, yra dabar tęsiama ir bus tęsiama, iki Lietuva vėl bus laisva. Sugiedojus „Marija, Marija“ ir Lietuvos himną, vyresnieji pradėjo skirstytis, o jaunimas su profesoriumi liko aikštėje, pasiryžę ištęsti 24 valandų bado streiką.

Važiuojant namo greitkeliu, tolo Čikagos dangoraižių siluetai, stiebdamiesi į dangų. Liko aikštėje spygliuotos vielos pavelslais „išpuosti“ jaunuolių veidai, o su jais ir Sibiro kančias, bet ne kovą už laisvę baigęs profesorius Skuodis. Visą kelią link namų aussyse aidėjo vieno jauno daktaranto žodžiai: „Pasilikite čia aikštėje kartu su mumis, nors ir šalta, bet kun. Sigitui, kun. Alfonsui bei kitiems kaliniams Sibire dar šalčiau“. Taip, ir dar šalčiau buvo tiems, kurių lavonai gulėjo išmėtyti Lietuvos miestelių turgaus aikštėse bei Sibiro taigose. a.j.s.

Prie Sovietų Sąjungos ambasados Otavoje 1988 m. vasario 13 d. moteris reikalauja religijos laisvės Lietuvoje. Šią nuotrauką atspausdino dienraštis „The Ottawa Citizen“ 1988.II.15 laidoje. Nuotr. P. McGrath

Badavimo protestas prie sovietų ambasados

Po sėkmingos Kanados lietuvių Bendruomenės surengtos demonstracijos 1988 m. vasario 13 d. prie Sovietų Sąjungos ambasados Otavoje devyni studentai iš Toronto ir Hamiltono paskelbė trijų dienų bado streiką, protestuodami prieš sovietų draudimą Lietuvoje rengti religinius ar kitokius viešus minėjimus Vasario 16 progą. Tris paras badavo: Marytė Balaišytė, Darius Čuplinskas, Indrė Čuplinskaitė, Linas Daukša, Dana Grajauskaitė, Viktoras Lukošius, Zita Prapakaitė, Marytė Rodytė, Mirga Šaltmairaitė. Pagalbinus ir ryšio darbus atliko studentai — Vytautas Čuplinskis ir Leonas Ehleris.

Prie specialaus autovežimio buvo pritvirtinti užrašai apie bado streiką ir atsišaukimas į Gorbaciovą laikytis paskelbtos „glasnost“ politikos. Pagainomis po du su Lietuvos vėliava ir plakatu vaikščiojo prieš ambasadą.

Oro sąlygos manifestacijai nebuvo palankios; šeštadienį —15° C su stipriu vėju, sekmadienį —10° C, pirmadienį pūga privertė 10 cm sniego, bet antadienį, vasario 16, oras jau buvo palankesnis.

Manifestacijoje dalyvaujančiai vykdė plačią programą — ne tik demonstravo prie ambasados ir teikė informaciją atvykstantiems, bet ir aplankė dvidešimt parapijų (sekmadienį), supažindino su religiniais varžtais Lietuvoje ir įteikė po egzempliorių „Kronikos“ anglų kalba. Atsilankė užsienio reikalų ministerijoje, „Amnesty International“, susitiko su parlamento nariu David Daub-

ney, kalbėjo su kelių radijo stočių korespondentais.

Manifestacija-vigilija buvo baigta vasario 16 d., 6 v.v., (tai atitinka vasario 16 d. 12 v. nakties Lietuvoje). Kun. dr. V. Skilandžiūnas, Otavos lietuvių kapelionas, atliko kelias trumpas maldas, palaimino Otavos KLB apylinkės pirmininkės Ritos Rudaitytės duonos kepalą, kurio riekės buvo įteiktos badavusiems kaip simbolis badavimo pabaigos. Uždegus tris tautinių spalvų žvakes, sugiedota „Marija, Marija...“, Kanados ir Lietuvos himnai. Užbaigimą stebėjo ir būrys Otavos lietuvių.

Labai įspūdingos ir produktingos manifestacijos platesnius aprašymus pateiks jos vykdytojai.

J. V. Danys

„Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda“

**Gerry Loughheed
Funeral Home**

252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

Devyni lietuviai studentai, badavę tris paras prie Sovietų Sąjungos ambasados Otavoje, vasario 16 d., 6 v.v., baigė bado streiką (Lietuvoje — 12 v. nakties) giesme „Marija, Marija“, maldomis, kurioms vadovavo kun. dr. V. Skilandžiūnas, Kanados bei Lietuvos himnais ir simboliniu žvakių uždegimu. Užbaigo dalyvavo ir keletas Otavos lietuvių. Ši jaunimo grupės iniciatyva susilaukė plataus atgarsio. Nuotr. J. V. Danio

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

VALYMO ĮRENGINIAI

Kanalizaciniai vandenys iš Alytaus pietinėje dalyje esančios mašinų gamyklos, siuvyklos, naftos bazės bei kitų įmonių dabar patenka į šio miesto vandens valymo įrenginius, o iš ten jau visiškai švarūs — į Nemuną. Šiam tikslui beveik šešių kilometrų savaiminio nuotekio kanalizacijos liniją nutiesė VI-jį statybos tresto mechanizacijos valdyba. Dabar visi Alytaus miesto įmonių nutekamieji vandenys Nemunan patenka tik per valymo įrenginius.

LIETUVOS ISTORIJA

"Gimtojo krašto" sausio 7 d. laidojo Leonardas Aleksiejūnas supažindina skaitytojus su Vilniuje įvykusių pokalbiu "Lietuvos istorija ir mokykla". Aktualiam pokalbyje dalyvavo rašytojai, istorikai, švietimo pareigūnai ir kompartijos centro komiteto skyriaus vedėjas Justas Paleckis. Jų pareikštas mintis atskleidžia L. Aleksiejūno paruošta santrauka. Bendrojo lavinimo mokyklų klasėse Lietuvos istorijai skiriama: V klasėje — 17 valandų, VIII — 14, IX — 9, X — 6, XI — 11, XII klasėje — 20 valandų. Visose tokių mokyklų klasėse Lietuvos istorija dėstoma tik 77 valandas. Dvyliktoji klasė nuo 1982 m. turi savitą vieną valandą fakultatyvą. Sekančias mokslo metais IX klasėje 68 valandas bus dėstomas Lietuvos TSR istorijos kursas. Pirmą pokarinių Lietuvos istorijos vadovėlį prieš ketvirtį šimtmečio paruošė Juozas Jurginis. Nuojo vadovėlio paruošimas užtrūkavo apie penkerius metus. Naujasis vadovėlis, kuris moksleivius pasiekė 1990 m., ruošia penki autoriai. Istorijos vadovėliuose užduojami "neparankūs" įvykiai, istorija suprastinama, vulgarizuojama, ideologizuojama. V. Leniną carinę Rusiją vadino tautų kalėjimu, o Lietuvos jungimas Rusijos imperijon kartais vaizduojamas pažangiu reiškiniu. Bijoma, kad čirizmo piktadarybių atskleidimas nepakenktų lietuvių ir rusų draugystei. Vis dar negalima išleisti Didžiosios Lietuvos kunigaikštystės žemėlapių...

AŠTRIOS PASTABOS

Kai vienpusiškai teigiama, kad tautų istoriją tesudaro klasių kovos, pasidaro neaiškūs Žalgirio mūšis. Kas jame kovoję — lietuviai su talkininkais prieš kryžiuočius ar baudžiauninkai prieš bajorus? Viduramžių krikščionybės kultūra kartais būna vertinama kaip atžanga, lyginant ją su pagonybe. L. Aleksiejūno paruošta santrauka liudija pokalbį iškilusias aštrias pastabas: "Kai atitruks-tama nuo savo šaknų, nuo istorijos, nebranginama ir dabartis. Nekalbame ir apie visas sudėtingas lietuvių naujosios išeivijos emigravimo priežastis. Mūsų istorijos dirva žyvuota, akmenuota. Tokia — realia, o ne romantizuota, ne nuo pradžios iki galo kryptingą ją reikia ir rodyti. Buvo problemiški dalykai — tegul ir vadovėlyje ta pro-

blema bus. Tegul būna prieštaringas vaizdas, o ne sterili mozaika. Vargu ar skatina moksleivį mąstyti mechaniskai Lietuvos istorijos periodizavimas, pateikiamas be jungčių, visus istorijos faktus apaiškinant gamybos santykių raida. Kokia asmenybės vertė? Ką žinom apie asmenybės — ir teigiamas, ir neigiamas? Apie Hitlerį, Musolinį dažnas moksleivis žino daugiau negu, sakysim, apie Antaną Smetoną. Per pastaruosius keletą metų įvyko ištisa dvasinė revoliucija, ji tęsiasi. Skaitome visą Maironį, Kudirkos kūrinius. Valstybės tolerancijos aplinkoje paminėti krikščionybės Lietuvoje suka-tis. Daugininkai siūlo paskelbti Vilniaus įkūrėjo paminklo konkursą..." Esą pasimokyti galima iš Estijos, kur V-X klasėse istorija dėstoma specifiskai — viskas per Estijos istoriją.

PASITARIMAS SU VADOVAIS

Prieš Kalėdas buvo surengtas vilniečių susitikimas su vykdomojo komiteto vadovais. Tokiam lig šiol neįprastame susitikime su Vilniaus gyventojais kalbėjo vykdomojo komiteto pirma A. Vileikis, jo pavaduotojas K. Kačonas, plano komisijos pirm. A. Motulas, valdybų viršininkai, skyrių vedėjai — apie 30 Vilniaus miesto pareigūnų. Pokalbį teko pratęsti. Jam numatyto pusantros valandos neužteko. Diskusijos lietė senamiesčio, Gedimino kalną ir aikštę, paminklų statymą istorinėms asmenybėms bei įvykiams. Šiuo metu peržiūrimas Vilniaus senamiesčio tvarkymo planas. Dalį ištuštėjusių gyvenamųjų namų sutvarkys organizacijos, juose skirsiančios butus savo darbuotojams. Dalis senamiesčio pastatų bus skirta muziejams, kitoms kultūrinėms įstaigoms. Kilo ginčas, kur pirmu reikia pėsčiųjų tiltu per Nerį: tarp Lenino aikštės ir centrinės universalinės parduotuvės ar Gedimino aikštės ir Vilniaus sporto rūmų. Daugeliu pokalbio dalyvių labiau reikalingas atrodė antrasis tiltas. Su tokia mintimi sutiko vyr. architektas G. Baravykas. Esą tada lengviau būtų patekti į sporto objektus. Prie jų aikštelės sustotų turistiniai autobusai, keleiviai, eidami tiltu, galėtų gėrėtis Gedimino kalnu. Vilniečių sprendimas betgi buvo pavuluotas. Mat anksčiau buvę atsiklausimo buvo užsakytas tiltas prie Lenino aikštės. Esą plano jau negalima pakeisti. Pranešimą, paskelbtą "Komjaunimo tiesos" 1987 m. gruodžio 19 d. laidoje, jo autorius Artūras Mankevičius užbaigia pastaba: "Vilnius per didelis miestas, kad per porą valandų aptartum visas problemas, atsakytum į kelis šimtus klausimų. Tokie naudingi susitikimai ateityje galėtų būti skirti vienam ar keliems artimiems klausimams. Dar vienas išpūdis: mokydamiesi demokratijos, turime mokytis ir bendravimo kultūros. Ne visi ko nors klausę iš salės nori išklausti, gerbti kitus susirinkusius ir jų laiką". V. Kst.

LINAS KOJELIS, specialus JAV prezidento R. REAGANO asistentas, Vasario 16 šventėje kalbėjo Klivlande. Nuotraukoje — L. JOKUBAITIS įteikia L. Kojeliui dovaną — knygą. Šalia jo — inž. R. KUODUKIS, programos pranešėjas

Sault Ste. Marie, Ont.

GAVENIOS SUSIKAUPIMAS šios vietovės ir apylinkių lietuviams — kovo 20, sekmadienį, 6 v.v., Švč. Sakramento šventovėje, išpažinčių, 7 v.v. — Mišios. Vadovaus kun. K. Kakevičius. Visi kviečiami dalyvauti. Kor.

VASARIO 16 šiemet minėjome vasario 20 d. "Minelli's" restorane. Dalyvavo beveik visi apylinkės lietuviai. Pirmininkas V. Krasmilius savo žodyje susirinkusiems ypatingai pabrėžė dvi svarbias mūsų tautai suka-tis — tai 600 metų tautos krikšto ir 70 metų nepriklausomybės. Minėjimo pabaigoje sugiedotas Tautos himnas.

Vasario 16 dieną prie miesto rotušės buvo iškelta Lietuvos vėliava, ir miesto burmistras paskelbė vasario 16 mūsų mieste **Lietuvių diena**. Taip pat dienraštyje "The Sault Star" vasario 16 d. buvo išspausdintas informacinis straipsnis apie Lietuvą. A. V.

Sudbury, Ontario

GAVENIOS REKOLEKCIJOS šios vietovės ir apylinkių lietuviams — kovo 19, šeštadienį, 7 v.v., Kristaus Karaliaus šventovėje. Pristatė Mišiomis ir išpažinėti klausymu. Kovo 20, sekmadienį, 9.30 v.v., minėtoje šventovėje bus klausoma išpažinėti, o 10 v.v. — Mišios. Rekolekcijoms vadovaus kun. K. Kakevičius iš Anapilio. Visi kviečiami dalyvauti. Kor.

LIETUVOS SUKAKTIS. Vasario 14, sekmadienį, Multiculture Centre patalpose buvo paminėta Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 70-toji sukaktis. Minėjimą rengė KLB vpl. valdyba. Dalyvavo beveik visi Sudburio ir apylinkės lietuviai ir keletas svečių.

Po Kanados himno apyl. valdybos pirm. J. Paulaitis pradėjo minėjimą, primindamas šios šventės prasmę. Prieš minėjimą buvo gauta žinia per KLB krašto valdybą, kad tėvynėje okupantas stengiasi žiauriais priemonėmis Vasario 16 minėjimą sužlugdyti, kad Kanados lietuvių jaunimas organizuoja demonstracijas Otavoje ir kt. prie Sov. Sąjungos konsulatų kelių dienų badavimo streiką. Oficiali minėjimo dalis baigta Lietuvos himnu. Visi minėjimo dalyviai pasirašė specialius laiškus Kanados min. pirm. Brian Mulroney ir opozicijos vadams — Turneriui, Broadbentui, prašant, kad jie primintų M. Gorbaciovui, žiaurų elgesį ir trūkdami minėti 70 metų sukaktį nuo atstatymo Lietuvos nepriklausomybės. Laiškai buvo persiųsti tuojau į Otavą.

Buvo paruošti gerų šeiminkinių — N. Paulaitienės, A. Bataitienės, B. Stankienės kava ir lengvi užkandžiai bei svaigalai. Įvyko įvairių laimikių loterija. Šeštadienį, prieš minėjimą, "The Sudbury Star" dienraštis išspausdino ilgesnį straipsnį apie Lietuvos okupaciją, 70-tosios Lietuvos nepriklausomybės atgavimo suka-ties minėjimą Kanadoje ir Lietuvoje ("Lithuanians Celebrate Independence Day"). J. Kr.

Calgary, Alberta

XV ŽIEMOS OLIMPIADA. Atšvesti sėkmingi lietuvių grupės pasirodymo olimpiadoje ir susitikti su svečiais, atvykusiais į olimpiadą, susirinko Kalgario lietuvių pas Joną ir Olga Kilotaičius. Iš jų erdvių namų gerai matosi Olimpino parko šokimo i tolį bokštai ir greitojo slidinėjimo su rogutėmis (luge) nuo kalno juosta. Vėjuotos dienos privertė atidėti keliom dienom šias sporto varžybas. Pašnekėsiose, belaukiant svečių, buvo minimi varžybų laimėtojai, treneriai, bilietų kainos, siltas ir nepastovus Kalgario oras, o daugiausia apgailestaujam, kad televizijoje atidarymo dieną neparodė lietuvių grupės, kuri pirmoji išbėgo į aikštę ir pateko pagal planą į aikštės kampą. Dr. J. Zubis ir kiti padarė daug olimpinį nuotraukų. Šeiminkinas J. Kilotaitis filmavo svečius. Vakaro valgius tvarkė M. Vaganaitienė, E. Kern ir namų šeiminkinė Olga Kilotaitienė su dukra Ingrida. Visame Kalgario mieste vyko savų tautiečių panašūs susitikimai su svečiais, atvykusiais į olimpiadą iš viso pasaulio kraštų. Kor.

London, Ontario

LONDONIŠKIAI VERTINA MENINKUS. Londono lietuviai yra labai dėkingi savo menininkams už jų aktyvią veiklą šioje apylinkėje. Be jų būtų liūdnes pamaldos — neskambėtų lietuviška giesmė. Būtų nykūs ir renginiai. Menininkus atmetus, nedaug kas liktų iš vietinės lietuviškos veiklos. Iš pasikalbėjimų susidarė išpūdis, kad visi Londono lietuviai yra jiems labai dėkingi: tiek jų vadovai, tiek ir kiekvienam choristui, skiriančiam savo poilsio valandas lietuviškam reikalui. Ypač didelį dėkingumą jiems įvairiomis progomis parodo klebonas kun. I. Mikalauskas, OFM. Norėdamas padėkoti muz. Ritai Vilienei ir jos vadovaujamam "Pašvaistės" chorui už jo giedojimą pamaldų metu per ištisus metus, vasario 13 d. jis surengė jiems padėkos vakarienę. "Pašvaistės" seniūnas A. J. Švilpa choro vardu padėkojo klebonui už jau nebe pirmas vaišes, linkėjo jam sveikatos ir dar ilgai pasilikti Londone. Seniūnas padėkojo ir šeiminkinėms už kugelį ir labai skanias blynus. Šiame pobūvyje pasigesta lietuviškų sutartinių, nors ir šį kartą netrukus skambiu balsu.

Choristai taip pat labai vertina savo chorvedę, kiekvienais metais jos gimtadienio ir kitomis progomis nuvyksta jos pasveikti. Aktyviai čia reiškiasi ir žinomoji smuikininkė Regina "Aleksiejūtė-Audet. Klausyti jos smuiko solo yra tikras malonumas. Ir neuostabu kodėl — ji groja antru smuiku "Orchestra London Canada". Nedaug mūsų instrumentalistų yra tokį laipsnį pasiekę.

KAI EILĖ PRIEINA... Vis daugiau londoniečių įsijungia į "subrendusiųjų klubą". Šį kartą eilė priėjo Mirui Chainauskui. "Pašvaistės" choras ir Chainauskų artimieji visai jo neatisklausė, "okupavo" jų namą... Sveikinimai, linkėjimai, dovanos jam sulaukus 65 m. amžaus.

M. Chainauskas yra vienas iš dinamiškųjų Londono veikėjų, dirbęs nuo pat veiklos pradžios iki šių dienų, t.y., 40 metų! Jis reikšėsi ir už Londono ribų. Trejus metus jis buvo KLB krašto valdybos kultūros komisijos pirmininku, tris kadencijas kar. tarybos nariu, keturias kadencijas, t.y., nuo 1976 m. iki 1984 m. gruodžio 2 d. (apie 9 metus!) KLB Londono apylinkės pirmininku, dažnas apyl. valdybų narys ir t.t. Jo vadovaujama valdyba surengė dvejus sekmingas Lietuvių dienas Londone, būtent, 1977 m. ir 1983 m. Astuonerius metus išbuvo skautu Simono Daukanto vietininkijos Londone vietininku ir gavo skautininko laipsnį. Kurį laiką buvo ir lituanistinės mokyklos mokytoju. Turi gražų antro tenoro balsą ir dalyvavo visuose dainos vienuose.

M. Chainauskas buvo ir tautinių šokių vadovu nuo pat veiklos pradžios. Tačiau labiausiai žinomu jis tapo, kai pradėjo vadovauti "Baltijos" ansambliui. Šia proga norėtųsi jam palinkėti ramaus poilsio, bet, atrodė, jis nėra linkęs poilsiauti, nes ir dabar įeina į apyl. valdybą, kuriai šiemet atiteks didelis darbas — surengti Lietuvių dienas Londone. Jis taip pat ir nuolatinis "Pašvaistės" choristas... dar ir dabar! Baigsiu svarbiausiu dalyku — sveikatos linkėjimu. D.E.

Advokatas

JUOZAS M. CHROLAVIČIUS
perkėlė savo raštinę į

101 Hunter St. E. antrą aukštą
(kampas Hunter St. ir Catharine St.)

Hamilton, Ontario, L8N 1M5. Tel. 522-2704

Advokatas

AUDRIUS A. STONKUS

nuo 1987 metų vasario 1 dienos
perkėlė savo raštinę į

20 Hughson St. South, Suite 1003 Telefonas
(Union Gas Building)
Hamilton, Ontario L8N 3C8 (416) 529-7462

**Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje,
įsikūręs nuosavuose namuose —**

**HAMILTONO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"**

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.
Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 27 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

indėlius (P.C.A.) 3%
santaukas 5.75%
kasd.pal.taupymo s-ta .. 5.25%
90 dienų indėlius 8%
1 m. term. indėlius 9.25%
1 m. term. ind.mėn.pal. . 8.75%
3 m. term. indėlius 9.75%
RRSP ir RRIF (pensijos) 7%
RRSP ir RRIF 1 m. 9.25%
RRSP ind. 3 m. 9.75%

IMAME UŽ:

asmenines paskolas 12.5%
nekiln. turto pask. 1 m. 10.25%
nekiln. turto pask. 3 m. 11.75%
**Nemokamas čekių ir
sąskaitų apmokėjimo
patarnavimas.**
**Nemokama narių gyvybės
drauda pagal santaupų
dydį iki \$2,000.**
**Ir asmeninių paskolų
drauda iki \$25,000.**

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Vysk. Paulius Baltakis, OFM, grįždamas iš lietuvių jaunimo kongreso Australijoje, kelias dienas viešėjo Havajuose. Sulietuviais jis susitiko sausio 12 d. Havajų lietuvių klube pirm. Elenos Aglinskienės surengtoje vakarieneje, kurioje įsijungė 35 klubo nariai. Vysk. P. Baltakis, OFM, dalijosi įspūdžiais iš jaunimo kongreso. Vakarieneje dalyvių eilėse buvo keliolika jaunų žmonių, priklausančių mišioms šeimoms, jų prieaugliui, nekalbančių lietuviškai. Pagrindiniai žinių šaltiniai apie Lietuvą jiems yra angliskai leidžiami žurnalai "Lituanus" ir "Bridges", Havajuose turintys 25 skaitytojus. Skaitančių lietuvišką spaudą tėra apie 12. Havajų lietuvių klubo narių eilėse mišrių šeimų dėka jau yra airiškos, vokiškos, lenkiškos, japoniškos, vietnamietiškos kilmės žmoniai. Jiems buvo įdomus kelias valandas trukęs pokalbis su vysk. P. Baltakiu, OFM. Havajų lietuvius taipgi aplankė Lietuvių informacijos centro Niujorko veikėja Gintė Damuštė, lietuvių jėzuitų provincijolus kun. Antanas Saulaitis, SJ. Kartais užklysta ir lietuvių mokslinekų. Pvz. 1987 m. gruodžio 15 d. Havajų universitete paskaitą "M. Gorbaciov reformos ir naujoji etninė sovietų politika" skaitė prof. dr. Vytautas Vardys.

Pirmoji palaimintojo arkiv. J. Matulaičio šventė, skirta Niujorko lietuviams, sausio 27 d. įvyko Bruklne, Apreiškimo parapijoje. Iškilmingas Mišias su vysk. Pauliumi Baltakiu, OFM, koncelebravo parapijos klebonas kun. Jonas Pakalniškis, Lietuvių katalikų religinės šalpos vedėjas Kazimieras Pugevičius, kun. Antanas Rubšys ir prel. Vytautas Balčiūnas, pamokslė panaudojęs prasmingą ištrauką iš plm. J. Matulaičio dienoraščio. Lotyniškas W. C. Peters Mišias giedojo parapijos choras, vadovaujamas muz. Viktoro Ralio, įjungdamas ir lietuviškų giesmių — S. Šimkaus "Prieš Tavo altorių", P. Palio "Tremtinio maldą", sol. R. Bobelytės-Brittain atliktą B. Budriūno "Marija, motina malonės". Po Mišių visų sugiedojo "Marija Marija". Plm. J. Matulaičio nueitą gyvenimo kelią atskleidė salėje seselės O. Mikailaitės ekrane parodyta vaizdo pynė "Apaizdos keliu". Aktorius Vitalis Žukauskas skaitė ištrauką iš plm. J. Matulaičio 1919 m. užrašų.

Lietuvos garbės konsulo Vytauto Čekanausko konsulinės veiklos dešimtmetį Los Angeles lietuvių paminėjo sausio 17 d. Šv. Kazimiero parapijos salėje. Invokacija sukalbėjus prel. Jonui Kučingui, pagrindinį žodį tarė iš Niujorko atvykęs generolinis Lietuvos konsulas Anicetas Simutis, V. Čekanauskui atvežęs skulptoriaus Vytauto Kašubos atkurtą Vytauto D. antspaudą. Konsulas V. Čekanauskas, padėkojęs už simbolinę dovaną, kalbėjo apie greitai prabėgusį konsulinės veiklos dešimtmetį. Jis prašė informacijų apie rengiamas demonstracijas, siunčiamas memorandumus, kad tokiais atvejais turėtų pakankamai žinių amerikiečiams žurnalistams bei kitų šalių konsulams. Baigdamas pasveikino suka-ties šventės iš Santa Barbaros atvykusią Lietuvos operos veteranę Vincę Jonuškaitę-Zaunienę. Meninę programą atliko Los Angeles lietuvių vyrų oktetas su pianiste Raimonda Apeikyte. Konsulas V. Čekanauskas rodė skaidres apie turėtus susitikimus su kitų šalių konsulais, žymiais žmonėmis, pokalbius Lietuvos reikalais. Konsulinės suka-ties dešimtmečio minėjimą surengė specialus komitetas su savo pirm. Jonu Petroniu. Gautus sveikinimus skaitė Andrius Giedraitys.

Brazilija

Taubatės katedroje 1987 m. gruodžio 9 d. buvo įšventintas kunigo Juozas-Albertas Minde-ras, SJ, kurio tėvas yra lietuvis, o motina portugalė. Gruodžio 13 d. jis laikė pirmąsias sekmadienio Mišias Vila Zelinios lietuvių Šv. Juozapo šventovėje, į Sao Paulą atvykęs su tėvais ir sesute. Jaunasis kun. J. A. Minde-ras, SJ, jau nekalba lietuviškai, bet Mišias atnašavo lietuvių kalba, padedamas koncelebranto kun. P. Gavėno, SDB. Mišiose giedojo lietuvių parapijos choras, diriguojamas Viktoro Tatarūno. Vargonais grojo Audrys Tatarūnas. Klebonas kun. J. Šeškevičius po pamaldų surengė pietus naujajam kun. J. A. Minderui, SJ, ir jį lydėjusiems artimiesiems.

Urugvajus

Ateivių paminklas Monteideo mieste 1987 m. gruodžio 13 d. buvo perkeltas generolo Frago aikštėn ir ten iškilmingai atidengtas. Eitynės dalyvavo įvairūs tautinių grupių ansambliai su savo vėliavomis, buvo nešama ugnis paminklo aukurai. Grojo simfoninis Monteideo orkestras, prie paminklo kalbėjo Monteideo burmistras J. L. Alizaldas bei kiti pareigūnai. Meninę programą, trukusią iki vidurnakčio, pradėjo lietuvių tautinių šokių ansamblis "Ąžuolynas". Dalyvavo beveik visų Monteideo mieste gyvenančių tautybių meniniai vie-netai.

Australija

Lietuvių katalikų centre Adelaidės lietuvių 1987 m. lapkričio 28 d. atšventė deimantinę Vytauto Vosylius amžiaus suka-tį. Jis yra Adelaidės ramovėnų vadovas, ilgametis chorų dainininkas, saviveiklinio "Vaidilos" aktorius, fotografas, lietuviškuosius įvykius įamžinantis nuotraukose nuo DP stovyklų laikų. V. Vokietijoje. Pagerbtuves surengė žmona Jovita, susilaukusi ramovėnų ir Šv. Kazimiero lietuvių parapijos choro tautos. Dalyvavo apie 70 kvietinių svečių. Vaisių programai vadovavo "Vaidilos" rez. V. Opulskis. Sveikino parapijos klebonas kun. J. Petratis, MIC, nušviendamas šakotą V. Vosylius veiklą lietuviškoje parapijoje ir Adelaidėje. Ramovėnų vardu kalbėjo J. Jaunutis, parapijos choro — V. Opulskis, giminių ir Adelaidės lietuvių pensininkų klubo — J. Bočiulis. Įteikta daug dovanų. Visi džiaugėsi deimantinio amžiaus sulaukusio V. Vosylius beveik nesumažėjusiu veiklumu.

Italija

Lietuvos krikšto suka-tis sausio 22 d. prisiminta Pavijos mieste. Minėjimą dižiojoje Pavijos kunigų seminarijos salėje surengė vietinio laikraščio "Il Ticino" redaktorius mons. Carlo Bordoni. Įvadiniam žodyje jis pabrėžė ypatingus Pavijos ryšius su Vilniumi, brolišką solidarumą su Lietuvos katalikais, jų dabartinius vargus, vieningą Pavijos gyventojų reikalavimą sovietinei valdžiai, kad ji leistų Vilniaus vysk. Julijonui Steponavičiui eiti ganytojiškas pareigas. Paskaitą apie Lietuvos krikštą 600 metų sukaktį skaitė dr. K. Čeginskas. Minėjimą baigė Pavijos vysk. Giovanni Volta, savo žodyje pabrėždamas susižavėjimą tvirtu Lietuvos katalikų tikėjimu.

Vokietija

VLB Schwetzingeno apylinkės branduolių sudaro 8591 inžinierius kuopoje tarnavę ar dar tebetarnaujantys vyrai. Seniausis pagalbinis JAV kariuomenės dalinys buvo lietuviškas, rengęs visus minėjimus. Ypatingas dėmesys tekdavo Lietuvos kariuomenės šventoms. Dabar ši inžinierijos kuopa, daugeliu lietuvių išėjus pensijon, pamažu praranda lietuviškąjį savo veidą. Neužmiršta tebėra Lietuvos kariuomenės šventė. 1987 m. ji paminėta lapkričio 22 d. gamtos bičiulių svetainėje Ketsche. Minėjimą įvadinio žodžiu pradėjo VLB Schwetzingeno apylinkės valdybos pirm. Jonas Vitkus. Mintimis apie Lietuvos kariuomenę dalijosi buvęs pirm. Mikas Miniauskas. Jis teisingai priminė, kad Lietuvos kariuomenės įsteigimo negalima susieti su Lietuvos nepriklausomybės kovomis 1918 m. Lietuva ir anksčiau turėjo karines savo pajėgas, kurios 1918 m. buvo tikai atkurtos. Lietuvos kariai savo žygius jau prieš daugelį šimtmečių stebino Europą. Minėjimas baigtas visų pakiliai atlikta "Lietuva brangi", priminusi Maironio 125 metų gimimo sukaktį. Algirdas Dresleris rodė lapkričio 10 d. Algio Vitkaus sodyboje Hockenheime įvykusios lietuvių gegužinės vaidinimo.

VLB Liubeko apylinkės veikla visiškai susilpnėjo dėl kitur darbų gavusių ir ten išsiskelusių vadovų. Apylinkė netgi buvo likusi be valdybos. 1987 m. lapkričio 20 d. sušauktam narių susirinkimui vadovavo Pranas Kotkis, pasveikinęs naują narį Praną Tetmeierį, kalbėjęs apie buvusią veiklą ir ateities planus. Paaiškėjo, kad VLB apylinkės izde yra 597,51 DM lėšų. Susirinkime išrinkta nauja Liubeko apylinkės valdyba sudarė: pirm. Konstancija Povilianskienė, sekr. Vanda Simonienė ir izd. Petrė Kirkickienė.

AUDRA
Travel
CORPORATION

VIENINTELĖ PROFESIONALI
LIETUVIŲ KELIONIŲ
ĮSTAIGA KANADOJE
SKELBIA ir
GARANTUOJA

**Pigiausias kainas kelionėse į
LIETUVĄ**

5-kio, 10-čiai bei 15-kai dienų patogiausiomis
lėktuvų linijomis

Užsisakykite dabar — gausite papildomą nuolaidą.

Smulkesnes žinias teikiame
tel. (416) 769-2500

Mūsų įstaigoje Jums patarnaus: AUDRONĖ, DALIA, INGĖ,
JOANNE, PAULIUS.

Mes kalbame — lietuviškai, angliškai, prancūziškai, rusiškai,
lenkiškai, vokiškai, itališkai, ispaniškai.

Mūsų įstaigoje įrengti kompiuteriai: PEGASUS/GEMINI
bei TDS

Mūsų įstaiga yra narys — IATA, T-com, BBB.

Mūsų registracijos numeriai: retail nr. 2559030

wholesale nr. 2475066

Adresas: 2100 Bloor St. W. Toronto, Ont., Canada, M6S 1M7

Tel. (416) 769-2500

Telex 06-986766 TOR

KVIEČIAME NAUDOTIS MŪSŲ LIETUVIŠKO BIURO PASLAUGOMS.

Devyni alkanai Ontario universitetų studentai trečią bado streiko dieną prie Sovietų Sąjungos ambasados, kur jie protestavo prieš sovietinius varžtus Lietuvoje. Ši nuotrauka buvo įdėta Otavos dienraštyje "The Ottawa Citizen" 1988.II.16. Šis dienraštis išspausdino ir reportažą apie lietuvių demonstracijas

Vokietijos lietuviai, jaunimas ir gimnazija

Posėdžiavo Lietuvių Bendruomenės taryba. Jaunimo veikla galėtų būti stipresnė. Reikia atstatyti sudegusią pilį Romuvoje ir sutelkti per septynis milijonus markių

Trejiem metams korespondenciniu būdu iš 15 asmenų renkama taryba yra aukščiausias Vokietijos Lietuvių Bendruomenės organas. 1988 m. vasario 6 d. taryba buvo susirinkusi Romuvoje savo metiniam posėdžiui, išlaikyti valdybos ataskaitinių pranešimų, aptarti ateities darbų, išrinkti naujų valdomųjų organų. Ligšiolinė VLB valdyba buvo patvirtinta ir sekantiems metams. Ją sudaro pirm. Juozas Sabas, vicepirm. Vincas Bartusevičius, sekr. Elena Tesnau, išd. Antanas Šiugždinis ir narys štabos reikalams Andrius Šmitas.

Suvažiavime pranešimus padarė VLB valdybos pirm. J. Sabas, išd. A. Šiugždinis, kontrolės komisijos pirm. J. Vitkus, garbės teismo pirm. J. Lukošius, Fondo Vasario 16 gimnazijai remti išd. A. Šiugždinis, Jaunimo sąjungos pirm. R. Dirgėlas, VI PLJ kongreso atstovas K. Ivinskis ir Vasario 16 gimnazijos dir. Andrius Šmitas.

VLB valdyba pateikė 1987 m. gruodžio 31 d. aktyvo ir pasyvo balansą — 1.120.656,47 DM, pajamų bei išlaidų apyskaitą — 81.008,30 DM. Balansas ir apyskaita, kontrolės komisijai rekomenduojant, tarybos buvo patvirtinti, ir valdyba atleista nuo piniginių atsakomybės.

Pranešimai, jų diskusijos ir nutarimai atspindėjo Vokietijos LB centrinių organų veiklą ir aplamai visų lietuvių rūpesčius. Š. m. tarybos svarsty muose vyravo dvi pagrindinės temos: rūpestis jaunimu ir pilies atstatymu.

Taryba, išklausiusi Vasario 16 gimnazijos direktoriaus pranešimą, konstatavo, kad aplamai gimnazijos padėtis gera. Pernai baigtas statyti per 3,5 milijonus DM kainavęs berniukų bendrabutis jau apgyvendintas. Lietuviams reikiama 0,5 mil. DM suma, padedant visą pasaulio lietuviams, jau beveik sutelkta. Vokiečių valdžia davė priedangę paramą baldams įsigyti ir įrengti sporto aikštes. Kitiems metams pažadėta parama mergaičių bendrabučio atnaujinimui, o 1990 m. — gimnazijos pastato taisymui. Vokiečių valdžia remia gimnaziją su sąlyga, jei bent vienas trečdalis reikiamų pinigų bus sudėtas pačių lietuvių kaip ženklas, kad lietuviams ši įstaiga rūpi. Todėl, nepaisant ir didelės valstybinės paramos, Vasario 16 gimnazija tik tol galės išsilaikyti, kol patys lietuviai ją remia. Nors aukos, ypač iš JAV ir Kanados, aplamai nemažėja, bet, krinant dolerio vertę, krinta tų aukų vertė.

Mokinių šiuo metu yra 75. Galėtų būti daugiau. Abiturientų — 2, kitais metais bus 10. Daug dėmesio gimnazijoje skiriama ir laisvalaikio užsiėmimams bei mokinių savi-veiklai. Nors piniginė padėtis gera, bet reikia nuolatinių ir didelių pastangų ją tokią išlaikyti, reikia nuolatos rūpintis ir naujais mokiniiais. Rūpestis jaunimu nesiriboją betgi rūpesčiu Vasario 16 gimnazija. Kaip paskildę po visą Vokietiją lietuviai nesudaro žymesnių centrų, taip išsimėtę ir jaunimas. Tai apsunkina tarpusavio kontaktus ir bet kokią bendrą lietuvišką veiklą.

Taryba, išklausiusi VLJ są-

jungos pirm. R. Dirgėlos pranešimą apie VLJ padėtį, konstatavo, kad jaunimo sąjungos veikla neatitinka turimo jaunimo skaičiaus ir galimybių. Paskutiniųjų metų laikotarpyje palaipsniui krito jaunimo domesys organizuotai veiklai. Tiksliau pasakius, pasitraukus senesniesiems, nepavyko sudominti jaunesnių ta veikla. Priežastčių galima rasti įvairių, bet jų atskleidimas mums nieko nepadeda, nes jos glūdi aplamai mūsų išeiviskame gyvenime ir veiklos pastangos, bent pas mus, yra dažnai pavėluotos. K. Ivinskio pranešimas apie VI PLJ kongresą, įvykusį metų sėvartoje Australijoje, kuriame dalyvavo 7 Vokietijos lietuvių jaunimo atstovai (ir grupė kito jaunimo), paliko optimistiškesnį įspūdį. Aplamai kongreso eiga Vokietijos atstovų buvo, nepaisant kai kurių klaidų pačiame planavime, įvertinta pozityviai. Vokietijos atstovai yra pasiryžę ten sudarytus veiklos projektus vykdyti ir megzti glaudesnį organizacinį ryšį Vokietijos lietuvių jaunimo tarpe bei stiprinti bendradarbiavimą su Prancūzijos ir Anglijos lietuvių jaunimu.

Didžiulė našta ant Vokietijos LB gula ryšium su sudegintos pilies atstatymu. Romuvos sodybą su pilimi prieš 35 metus nupirko VLB valdyba Vasario 16 gimnazijos reikalams. Su reikalingais pastatai atnaujinimais tai kainavo per 300.000 DM. Pilis buvo tada vieniintelis mūrinis pastatas. Šiuo metu šalia pilies stovi kiti trys mūriniai pastatai: mokyklos ir mergaičių bei berniukų bendrabučiai. Visos sodybos vertė siektų apie 18 milijonų DM.

Įvykiai Lietuvoje sujaukino ir kanadiečius

Ontario Londono lietuviai susilaukė plataus visuomenės dėmesio

Vasario 8 d., sužinojusi iš KLB krasto valdybos apie Lietuvai gresiantį pavojų — ruošiamą karą ar išimties stovio įvedimą, KLB Londono apylinkės valdyba tą patį vakarą sušaukė posėdį ir nutarė aktyviai prisidėti prie bendros akcijos.

Prasidėjo neįspaskyto greičio savaitė. Trečiadienį ir ketvirtadienį vakare, visokiomis valandomis, įvairaus amžiaus tautiečiai rinkosi pas mus rūsyje, piešė ir dažė demonstracijas šūkius bei plakatus, susipažino su visa atsiųsta informacija iš centro, rašė laiškus federacinio parlamento nariams ir t.t.

Vasario 12, penktadienį, 6 v.v., prasidėjo demonstracijos. Susirinko būrys lietuvių prie Londono Šv. Petro katedros, uždegė simbolinę žvakutę, išstatė plakatus ir prasidėjo budėjimas. Pakaitomis per visą naktį iki sekančios dienos 12 v.p. Londono lietuviai budėjo prie katedros, reikdami solidarumą broliams ir sesėms Lietuvoje. Du valdybos nariai — pirm. Paulius Kuras ir Edis Iškauskas, budėjo visą naktį nevalgę.

Šeštadienį, 12 v. susirinko visi, kurie tik galėjo, demonstraciją pabaigai-minejimui. Atvažiavo net pora automobilių iš Delhi, nepabūgę sniego pūgos, ir aktyviai prisidėjo prie Londono lietuvių akcijos. Minejimo metu, lauke perskaitėme gautas svarbias žinias, klebonas kun. I. Mikalauskas sukalbėjo maldą, sugiedojome Lietuvos himną ir "Marija, Marija", padėjome gėlių vainiką prie katedros durų, ant

1984 m. birželio 6 d. gaisras sunaikino pilies stogą ir viršutinį aukštą. Be didesnių remontų pastatu nebuvo galima naudotis. Atstatymui betgi reikia daugiau lėšų, negu tik gaisro žalą padengianti drauda. Ypač daug kainuoja naujų betono grindų įdėjimas, nes seni medžio balkiai jau buvo gerokai papuvę. Pilies atstatymui reikia DM 7.290.000 DM. Šią sumą numatyta sutelkti sekančiu būdu: drauda sumoka 3.600.000 DM, Bona, kraštai ir kat. vyskupų konferencija skiria paramą 3.100.000 DM. Lietuviams tenka prisidėti su 500.000 DM. Tai nedidelė dalis, kurios betgi Vokietijos lietuviams sutelkti yra neįmanoma. Todėl VLB taryba nutarė kreiptis į viso pasaulio lietuvių paramos. Nes ir čia galioja tas pats principas: jeip lietuviai nesutinka įnešti savo įnašo, jie negauna nė 3 milijonų DM valdžios paramos. Tokiu atveju pilis liktų pusiau atstatyta ir praktiškai nenaudojama.

Pilis ir ateityje reikalinga Vasario 16 gimnazijos ir LB reikalams. Ten numatytos patalpos gimnazijos bibliotekai su skaitykle, laisvalaikio užsiėmimų bei muzikos kambariai ir gimnazijos salė. Atitinkamas patalpas gaus ir 1981 m. įsteigtas lietuvių kultūros institutas (vienas iš jo uždavinių telkti medžiagą, kad nepranyktų lietuvių pėdsakai Vokietijoje) savo centrinei litanistininei bibliotekai, archyvu ir kultūros muziejui. Taip sutvarkyta Romuvos sodyba galės tarnauti lietuvių kultūros ir švietimo reikalams dabar ir tolimesioje ateityje, kai išeivijai rūpestis savo išlikimu nebebus pagrindinis. V.B.

kurio buvo užrašyta: "Pray for Lithuania, February 16, 1988". Susilaukėme didelio dėmesio iš spaudos, radio ir televizijos. Bent penkios radijo stotys pranešinėjo apie įvykius Lietuvoje. Du kartus patekome į televiziją ir Londono dienrašči.

Susitikus šeštadienio vakare su apylinkės lietuviiais, buvo girdėti sakant, kad seniai jau nebuvo susilaukta tokio didelio dėmesio: Lietuvos vardas iškilo Londono mieste ir apylinkėje. Vienas, seniai veikiantis Londono bendruomenininkas Rudis Vilembrekas pasakė: "Dabar galime rinktis Vasario 16 minejimą, džiaugtis ir didžiulius. Atlikome ne žodžiais, bet veiksmu savo pareigą..."

Iš tiesų, geri nurodymai ir gerai paruošta medžiaga KLB krašto valdybos, nepaprastai greitas ir gerai suorganizuotas apylinkės valdybos darbas, Londono lietuviams naujai pažadino ryžtą kovoti už tėvynę ir gal savotiškai atgavino lietuviybės liepsnelę.

Rasa Lukoševičiūtė-Kurienė

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė

1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)

Priiima pacientus pagal
sutarimą

Telefonas 532-7115
*Susitarus priima pacientus
ir vakarais*

Maskvos laikraštis apie Klaipėdą

Neteisėtai nusavinta šventovė grąžinama Klaipėdos miesto katalikams — rašo "Moscow News"

STASYS KASPARAS

Tokia antrašte Maskvoje leidžiamas daugiakalbis laikraštis "Moscow News" 1987 m. gruodžio 6 d. laidoje išspausdino Igoro Trojanovskio straipsnį apie Klaipėdoje grąžinamą šventovę.

Esą 1987 m. liepos mėn. laikraštis "Tarybinė Klaipėda" rašė: Vykdomasis Klaipėdos komitetas ir miesto deputatai priėmė nutarimą dvejų metų laikotarpyje Tarybinės Lietuvos valstybinės Filharmonijos Klaipėdos vieneta perkelti į geresnes, patogesnes ir labiau tinkamas patalpas, o dabartinės patalpas, kuriomis naudojasi Filharmonija, grąžinti miesto katalikų Bendrijai.

I. Trojanovskis klausia, kodėl taip keistai padarytas nutarimo pranešimas? Toliau jis sako: atrodo, miesto vadovybė rūpinasi tik muzikos mėgėjais, kad jie turėtų geresnes patalpas koncertams, o jau netinkamas pavesti religijos reikalams.

Šio pranešimo autoriai neturėjo pilietinės drąsos pasakyti tikrą tiesą, būtent Klaipėdos Taikos Karalienės šventovė, pašvesta Nekaltai Pradėtosios Marijos garbei, buvo neteislingai atimta iš Katalikų Bendrijos ir dabar grąžinama katalikams. Užuot prisipažinę ir prašę atleidimo, pareigūnai slepia tiesą!

Jis aprašo gana tiksliai, kaip prasidėjo Taikos Karalienės šventovės statyba 1956 m., kaip gautas žemės plotas, kaip aukos statybai plaukė iš visos Lietuvos ir užsienio. Pagaliau 1961 m. statyba buvo baigta. Šventovės pašventinimas vis buvo atidedamas ir vėliau nebeįvyko.

1962 m. sausio pradžioje sovietinės Lietuvos aukščiausio teismo kriminalinis skyrius iškėlė bylą keliolikai žmonių, vykdžiusių statybą, už įvairias neteisėtas kombinacijas, įsigyjant statybos medžiagas. Tie žmonės buvo nubausti įvairiomis baudomis.

Žiemos stovykla "Neringoje"

Studentų ateitininkų slidinėjimo ir darbo stovykla

1987 m. gruodžio 26 iki 1988 m. sausio 2 d. Niujorko studentai ateitininkai suorganizavo žiemos stovyklą "Neringos" stovyklavietėje, Brattleboro, Vermonte. Suvažiavo gražus būrys lietuviško, rimto jaunimo iš įvairių Amerikos ir Kanados vietovių.

Sekmadienį prasidėjo programa. Visų pirma susipažinome su stovyklos tvarka ir vadovybe. Algirdas Lukoševičius vadovavo diskusijoms tema "Ar stovyklos yra reikalingos?" Visi nutarė, kad jaunimo stovyklos yra reikalingos ir yra būtina jas išlaikyti. Prieita išvada, kad stovyklos mums sudaro progą draugauti su lietuviiais, duoda tikslą suvažiuoti, kalbėti lietuviškai, priverčia pagalvoti, kodėl mes norime likti lietuviiais.

Pavakary atvyko kun. dr. Cukuras, Federacijos dvasios vadas, atlaikyti Mišių, pabendrauti, pasikalbėti ir mums pakalbėti.

Po visų diskusijų vakarą praleidome žaisdami įvairius žaidimus, kad visi susipažintų. Visiems buvo taip smagu, kad net ir seselė Ignė prisidėjo prie žaidimų.

Pirmadienį visi važiavome slidinėti į Haystack Mountain. Vakare dr. Jonas Duncia vadovavo šokiams. Jis mus išmokė tango, "cha-cha" ir kaip gražiau šokti. Visi greit išmoko ir bandė pasirodyti kurie geriausiai šoka.

Antradienio rytą praleidome bandydami geriau susipažinti su lietuvių tautosaka. Po pietų dr. Jonas Duncia skaitė paskaitą tema "Pasirinkimai studentams žengiant į tikrąjį pasaulį". Po paskai-

LIETUVA LAUKIA LAISVĖS REMK IR AUKOK TAUTOS FONDUI!

Jūsų auka TAUTOS FONDUI garsina Lietuvos laisvės bylą laisvajame pasaulyje. Šešiomis kalbomis ELTOS ir radio žinios nesulaikoma sklaidžia informacijas įvairiose kraštuose apie Lietuvos laisvės kovą ir ją skatina.

REMKIME TAUTOS FONDĄ

aukomis, darbais, palikimais. Kiekvienas paaukotas centas artina Lietuvai laisvės aušrą.

Aukos arba palikimus siųskime Tautos fondui:

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖ KANADOJE,
18 NORWICH RD., STONEY CREEK, ONT. L8E 1Z6.

MYLIMAI MOTINAI

A+A

JULIJAI GRYBAUSKIENEI

mirus,

sūnų VYTAUTĄ GRYBAUSKĄ, jo šeimą ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —

*Kanados sportininkai ir
"Tėviškės žiburių" redakcija*

A+A

**ELENAI-ALDONAI
BARAKAUSKIENEI**

mirus,

giliame nuliūdime likusius — jos vyrą dr. RAMŪNĄ, dukreles — VILTĘ ir VIKTORIJĄ, tėvus JONĄ ir JUZEFĄ KRIŠČIŪNUS, brolius — ANTANĄ ir VYTĄ su šeimomis, visus gimines nuoširdžiai užjaučiame, esame maldoje bei širdyje su jumis —

Bronius ir Marija Rickevičiai

A+A

ELENAI BARAKAUSKIENEI

iškeliavus į amžinybę,

vyrui dr. RAMŪNUI, dukrytėms — VILTEI, VIKTORIJAI, tėveliams bei visai giminei liūdesio valandoje reiškiamo nuoširdžią užuojautą —

Jurgis ir Dalia Valaičiai

Vaidotas ir Žibutė Vaičiūnai

Algis ir Nijolė Simonavičiai

Marius ir Rūta Rusinai

Antanas ir Rūta Rygeliai

su šeimomis

BRANGIAI MAMYTEI

A+A

ANELEI VAIČIŪNIENEI

iškeliavus amžinybėn,

sūnus — VYTĄ ir KĘSTUTĮ su šeimomis, ZIGMĄ su žmona Lietuvoje, kitus gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

*Irena, Vytautas, Aldona,
Romas, Bronius Biskiai*

A+A

VALERIJA KUNCAITIENEI

Australijoje mirus,

sūnums — JAUNUČIUI KUNCAIČIUI su šeima, VYTAUTUI, seseriai ONAI MATULIONYTEI gilią užuojautą reiškia —

Aldona ir Vladas Našlėnai

ir jų vaikai — Audronė,

Sigitas, Vytautas su šeimomis

A+A

ALGIRDUI BANELIUI

mirus,

jo tėvelius, brolius — VYTAUTĄ ir ALGIMANTĄ su šeimomis bei kitus gimines nuoširdžiai užjaučiame —

*K. B. Žutautai
S. Ladouceur*

*A. M. Beniušiai
N. Balčiūnienė*

A+A

ALGIRDUI BANELIUI

mirus,

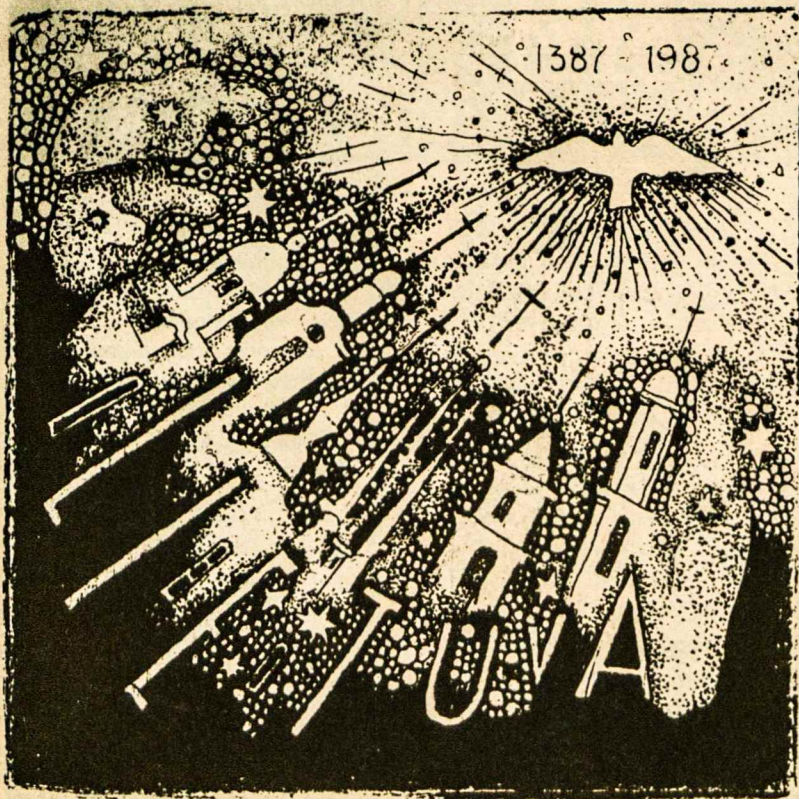
nuoširdžiai užjaučiame jo tėvelius, brolius — VYTAUTĄ ir ALGIMANTĄ su šeimomis —

D. ir T. Renkauskai

L. ir I. Adomavičiai

A. ir M. Statulevičiai

Gačionių šeima

Tarptautinėje miniatiūrinio meno parodoje, kuri buvo surengta Toronto "Del Bello Gallery" 1987 m. lapkričio 8 – gruodžio 31 d., dalyvavo ir kelio lietuvių iš okupuotos Lietuvos. Nuotraukos (padidintoje) – GRAŽIOS DIDELYTĖS miniatiūra "Lietuva". Skaitmenys viršuje 1387–1987 rodo, kad ji buvo sukurta Lietuvos krikščionybės sukakčiai

Gyvoji kalba nestovi vietoje

Nauji žodžiai bei posakiai kasdieninėje Lietuvos jaunimo kalboje

LAIMA SRUOGINYTĖ

Vienas pažįstamas mane kartą labai nustebino, kai pasakė: jeigu jis dėstytų lietuvių kalbą, visų pirma mokinius išmokyti lietuviškų keiksmažodžių. Aš jam atsakiau: "Ar tau galvoj negerai! Kodėl?" Jis man labai logiškai išaiškino savo tikslus. Aš pabandysiu juos atpažinti: "Pirmiausia turiu pasakyti, kad tas jaunuolis buvo vienas iš mano klasikos Vasario 16 gimnazijos. Jis buvo atvažiavęs iš Čikagos vieneriems metams. Per tą laiką pirmą kartą turėjo gyventi ir bendrauti su jaunimu, atvažiavusiu iš Lietuvos.

Mes abu tais metais pirmą kartą nuvažiavome į Lietuvą. Jis man aiškino, kad jam (kaip ir man bei visiems amerikiečiams, australams ir vokiečiams iš pradžių buvo sunku suprasti ką lietuvių kalboje, nes jų kalba buvo jaunimo kalba, o mes kalbame savo tėvų kalbą. Bet kai jie mus išmokė kai kurių žodžių, kuriuos jie vartoja, ir paaiškino jų reikšmę, mums pasidarė daug lengviau juos suprasti. Mes tada net padarėme žaidimą iš to ir išversdavom tuos žodžius į anglų arba vokiečių kalbą ir juokdavomės, kai keistai jie išsiversdavo.

Mano pažįstamas manė, kad geras būdas suartinti išeivijos ir Lietuvos jaunimą per bendrą kalbą. Aišku, mes kalbame visi lietuviškai, bet kai mes daugiau modernių žodžių išmokstame, pasidaro lengviau skaityti poeziją, pagauti mintį klausant šių laikų muziką iš Lietuvos, skaitant laikraščius iš Lietuvos.

Kalba nestovi vietoje. Juk nuo to laiko, kai ši jaunimo karta atvažiavo iš Lietuvos, tenai atsirado daug naujų žodžių. Įvairiose miestuose, kaimuose tarp skirtingų grupių Vilniuje arba Kaune tarp studentų ir gimnazistų tas lietuviškas "slang" skiriasi. Mes Amerikoje sugalvojame savo amerikoniškumą lietuvių kalboje. Dažnai tie anglicizmai atsiranda dėl to, kad mūsų tėvų kalboje trūksta modernių išsireiškimų, kuriuos mes vartojame kasdien anglų kalboje. Paprasčiausiai mums trūksta gerų jaunatviškų išsireiškimų lietuvių kalboje.

Vasara, kai dirbau kaip vadovė Neringos stovykloje, pastebėjau, kad kai mergaitės, 8–10 m. amžiaus, norėdavo ką nors ypatingo pasakyti, trūkdavo žodžių lietuvių kalboje. Aplanai jų lietuvių kalba buvo gera, bet trūko išsireiškimų. Aš sugalvojau žaidimą, kurį mes žaisdavom namelyje. O žaidimas buvo toksai: kai išgirdavau jas, vartojančias angliškų žodžius ar išsireiškimus, juos išversdavau į lietuvių kalbą ir parašydavau ant didelio popieriaus, kuris kaboj ant mūsų sienos. Tada reikalaudavau, kad mergaitės tuos išsireiškimus išmokyti ir vartoti. Tokiu būdu jos galėjo išsireikšti lietuviškai.

Su tokia mintimi norėčiau dabar surašyti trumpą žodynėlį lietuviškų "slang" išsireiškimų, kurie mums gal yra žinomi, bet daug daugiau vartojami Lietuvoje negu išeivijoje.

ATSEIT: žodis, reiškiantis, kad faktiškai taip turėtų būti, bet tu tuo nelabai tiki. Tai irgi nėra "slang", bet dažnai vartojamas Lietuvoje. Pvz.: Laikraštyje rašo, kad šiais metais Lietuvoje atseit pagaminė virš šimto tūkstančių porų sportbačių.

CHEBRA: draugų būrys. Pvz.: Visas chebra važiuos kartu šią vasarą turistauti.

CIOSAS: kas pigiai madingas. Pvz.: Žiūrėk, koks jis čiosas pasidavė su savo naujais sportbačiais!

ČUOŽIAM: eiti iš kur nors. Pvz.: Šitas kinas neįdomus, čuožiam iš čia.

FAINAS ARBA FAINA: tai yra "fine", geras. Pvz.: Tavo draugė yra labai faina, man jina patinka.

FARAS: policininkas. Pvz.: Po muzikos koncerto daug farų stovėjo lauke.

KACAPAS: rusas, gyvenantis Lietuvoje. Pvz.: Ten priviso daug kacapų.

KAIFAS: smagu, linksma. Pvz.: Kaip buvo vakarone vakar? Kaifas! Visi draugai buvo, daug šokom ir dainavom.

KERNAGIS: garsus dainininkas Lietuvoje, kuris dainuoja jaunimui. Jis dainuoja poeziją ir daug sarkastiškų dainų. Svarbus asmuo jaunimui Lietuvoje.

KIETAS: gerbtinas žmogus. "Cool" angliškai. Kas daug idomių dalykų daro. Drąsus žmogus. Pvz.: Man atrodo, kad Darius ir Girenas buvo kieti tipai.

KRIUPIS: mažas, neavėkšla, snarglius. Pvz.: Nekiesk to kriupio pas mane, aš jo nemėgstu.

MEST KOJAS: bėgti iš kur nors, dingti. Pvz.: Jūs, vaikai, per jauni čia būti, meskit kojas!

MIRTIS DRAMBLIAMS: kas nors taip juokinga, kad net drambliai miršta iš juoko. Pvz.: Kai pasimetė faras mus vydamas, buvo suprant, mirtis drambliams! Būtinai eikit pamatyti tą kiną, mirtis drambliams!

NEŠK MUILĄ: ding iš čia, išeik, panašiai kaip "mesk kojas". Pvz.: Jūsų pagalbos čia nereikia, nešk muilą!

NUSIGRĘŽTI: nueiti į prausyklą. PATS GAZAS: pats smagumas. Pvz.: Maudytis šitam ežere yra pats gazas!

PATS TAS: kas tinka, ko norėjai. Pvz.: Šaltas alus po karštos dienos yra pats tas.

PAVARGĖS: girtas. Pvz.: Palikit jį ramybėje, jis yra pavargęs, suprant. Neduok jam vairuoti, kai jis yra pavargęs.

PO BLATU: "Black market". Pvz.: Niekur negalėjau rasti batų savo dydžio, kol žmona nenupirko poros po blatu.

POLITRUKAS: kas dirba sovietų valdžiai, kagebistas. Pvz.: Baigus aukštus mokslus, valdžia paklausė studentą, ar jis nenorėtų dirbti kaip politrukas.

TIPAS: Kas nors, kuo nors būdingas žmogus. Pvz.: Nepažįstamas tipas prieina prie manęs ir pradeda klausyti, išsivaizduoji?

SIMPATISKAS ARBA SIMPATISKA: kas yra malonus, panašiai kaip fainas. Ne "slang" žodis, bet dažnai vartojamas. Pvz.: Tavo dukte labai simpatiška mergaitė.

SLIAUŽTI: panašiai kaip čuožiam. Pvz.: Prma nusliaužkim į parką, o paskui į kiną.

SPEKULIANTAS: nėra "slang" žodis, bet dažnai vartojamas. Kas daug parduoda ir perka po blatu. Pvz.: Nevadink mane spekuliantu dėl to, kad vieną kartą užsieniečių plokštelę nusipirkau iš turkaus.

TURGAS: ne "slang" žodis, reiškiantis juodąją rinką, "black market". Pvz.: Ko parduotuvė nerasi, gal rasi turge.

UŽKAIFUOTI: turėti kaifą, linksminėti. Pvz.: Draugai sakė, kad užkaifuosiu Amerikoje.

Lietuvos krikštas ir lenkėjimas

Peržvelgus paskaitas, skaitytas Romoje surengtose tarptautinėse svarstybose 1987 m. birželio 24-26 d.d.

J. JAKŠTAS

Lietuvos krikšto minėjimą Romoje 1987 m. apmetė trumpu žvilgsniu kanadietis J. V. Danyš, iš profesijos inžinierius, ir teiseklė tarptautinio jo pobūdį. Jis rašo "Pasaulio lietuvių" 1987 m. rugpjūčio-rugsejo laidoje: "Tarptautinis bažnytinės istorijos simpoziumas įvyko birželio 24-26 Gregoriana universitete. Simpoziumą pasiūlė popiežius, ir jį suorganizavo popiežiaus istorinių mokslų fakultetas. Iš 12 paskaitininkų 4 buvo lietuviai — prof. dr. P. Rabikauskas, SJ, iš Romos, prof. dr. Marija Gimbutienė iš Los Angeles, dr. Rasa Mažeikaite iš Toronto ir seminarijos profesorius Algimantas Kajeckas iš Lietuvos (Kauno). Kiti buvo: keturi lenkai (vienas gyvenantis Londone, Anglijoje), du vokiečiai ir po vieną amerikietį ir švedą. Paskaitos buvo skaitomos angliškai (5), vokiškai (4), prancūziškai (2) ir itališkai (1). Paskaitų ir diskusijų metu buvo parūpinti nuolatiniai vertėjai".

Ypatingas Lietuvos krikščionybės minėjimas rodo vėlyvą jos įsijungimą į krikščionišką Europos pasaulį. Ji įsijungė į krikščionišką Europos bendruomenę, kai ši jau buvo beveik išgyvenusi viduramžius ir atsiderėjo naujųjų laikų angoje. Ji jau buvo pasidalijusi į Vakarų ir Rytų krikščionybę. Lietuvali geografiškai netybė atsiderinti tarp jų abiejų.

Dėl nuostabios ekspansijos į rytus ir pietus Lietuva buvo tampanti daugiau ortodoksiška valstybė su pagonišku lietuvišku kamienu. Jos nepaveikė nei 1298 m. įsisteigęs Lietuvos ordinas, nei 1283 m. pasiekęs Nemuną kryžiuočių ordinas (po 53 m. kovų Prūsijoje). Prie Lietuvos krikšto turėjo prisidėti naujas veiksnys — sąjunga su Lenkija. Pastaroji jau nuo X š. buvo pasikrikštijusi ir įsijungusi į vakarietišką pasaulį. Į šią krikščionybę patraukė Lenkija ir Lietuva.

Kloczkowskio paskaita

Lenkas Jerzy Kloczkowski Romoje surengtame Lietuvos krikšto simpoziume kalbėjo: "Krokuvoje Lietuvos krikštą prasiėdė 1386 m. (kai krikštijosi Jogaila, J.J.). Lietuvoje jis prasidėjo metais vėliau, būtent 1387, vadovaujant pačiam didžiajam kunigaikščiui Vladislavui, po metų taip pat tapusiam krikščionimi ir Lenkijos karaliumi. Jo amžininkai buvo liukė XV š. lyginti jį (Vladislavą) su Kristaus laikų apaštalais. Nedalyvavimas Jadvygos Lietuvos krikšte ir karaliaus kaip Vladislavo, taip pat nebuvimas lenkų vyskupų ryškiai rodo didžiojo kunigaikščio valią sutvarkyti tokį jautrų dalyką tarpusavyje. Kai nebuvo didelio pasipriešinimo, matyt, buvo susitarta su didikais ir bajorais. Kunigų būrys, atvykęs iš Lenkijos, buvo vadovaujamas titulinio pranciškonų vyskupo Andriejaus iš Sereto, Moldavijoje, kilusio iš lenkų giminės Jastrzębiec. Jis tuojau 1387 m. tapo Vilniaus vyskupu".

Ordino vaidmuo

Kaip prisidėjo prie Lietuvos krikšto vokiečių ordinas, plačiai ryškino V. Urban savo paskaita, galima sakyti studija, "The Teutonic Order and the Christianization of Lithuania".

Dėstymas siejamas su kryžiaus karais. Pradėjęs nuo Evangelijos palyginimo, kur Kristus siuntė tarnus kviesti svečių į puotą, autorius dėstė: "Vokiečių ordinas, kuris organizavo kryžiaus karus ir jiems vadovavo Prūsijoje, Livonijoje ir Lietuvoje prieš lietuvių pagonis, dėjosios esąs Bažnyčios tarnas, nors iš tikrųjų steigė valstybę, nepriklausomą nuo bažnytinės kontrolės". Plačiai liudijamas karus su pagonimis, autorius priminė kryžiuočių plėšimus, gyvulių grobstymus ir pagonių pravardžiavimus šėtono tarnais. Keiksnodamas lietuvių, t. y. pabrėždamas jų pagonybę, ordinas teisingai ir savo egzistencijai. Jei pagonių lietuvių nebūtų buvę, ordinas būtų turėjęs išnykti arba kitą veiklos dirvą susirasti.

Kai imperatorius Karolis IV 1358 m. kėlė Lietuvos krikšto klausimą, lietuviai reikalavo išskirti ordiną į Rusiją kovoti su totoriais ir mongolais, o užimtas žemes palikti lietuviams. Bet padėtis negalėjo būti pakeista, kai ordinas jau buvo tapęs valstybe. Padėtį pakeitė santykiai su Lenkija ir iš jų sekęs Lietuvos krikštas.

Organizacinė struktūra

Bažnyčios organizaciją ir jos pradžią Lietuvoje svarstė lenkas istorikas Tadas Krahelis paskaitoje "Die kirchliche Organisation und Anfang der Kirche in Litauen".

Dėstymas pradėdamas nuo Mindaugo krikšto. Suminimi atitinkami šaltiniai su datomis ir ištraukomis. Pirmas šaltinis žymimas iš 1250 m. paigos ar 1251 m. pradžios. Pagal autorių, Mindaugas pats prašėsi būti krikštijamas išardyti prieš jį susidariusiai koalicijai. Ji pakrikštijo ir vainikavo kryžiuočių vyskupą Kristijoną. Apie šį vyskupą kartojama priimta istorijoje nuomonė, kad "nieko nežinoma apie jo veiklą Lietuvoje". Pateikiama Kristijono mirties data — 1259 metai jau Vokietijoje, sekant Latkovskiu.

Istorikas Krahelis mini dar du Lietuvos vyskopus. Vienas jų — Vitas (dar prieš Mindaugą krikštą). Autorius prasišlenkia su istorijoje priimta nuomone, spėjant, ji buvus misininku Lietuvoje, nors iš tikrųjų jis vardu paminėtas tik po Mindaugo krikšto. Pats Mindaugo krikštą pradėdamas nuo Krevo unijos akto 1385. VIII. 14. Toliau vykamas vaizduojamas sekant istorijoje priimtą būdą. Po unijos sekė Jogailos krikštą. Pats titulinis vyskupas Andriejus paminėtas Jerzy Krocowskio. Krahelis kalba ir apie Mindaugą apostaziją, bet nesima spęsti kada ji įvyko. 1387 m. pradėta steigti Lietuvos vyskupija padaryta išskirtine, atseit, priklausanti tiesiai Apaštališkam Sostui. Krahelis, užuot pats svarstęs, ką reiškia vyskupija, tiesiai priklausanti Romai, nurodo autorių Anzelmą Weisą ir jo veikalą "Vyskupijos viduramžių Europoje priklausiusius tiesiai Apaštališkam Sostui" (Liublinas, rankraštis). Toliau rašydamas autorius primygtinai neigia, kad Vilniaus vyskupija būtų buvusi iš pradžių priklausoma Gniezno arkivyskupijai bei metropolijai. Pirmą kartą suartėjo Vilniaus vyskupija su Gniezno provincija (arkivyskupija) 1406 m. bažnyntiniam susirinkime. Tačiau Weisas samprotuoja, jog tai nebuvo įrodymas Vilniaus vyskupijos priklausymo Gniezniui. Pagal Weisą, Vilniaus vyskupai buvo lenkai ir kaip tokie dalyvavo lenkiškame Kališo sinode, Gniezno metropolijoje. Vilniaus vyskupija dar nebuvo įjungta į Gniezno provinciją.

Toliau Weisas įrodinėja, kad Vilniaus vyskupija pirmą kartą 1415. XI. 17 paminėta kaip priklausanti Gniezno metropolijai ir antipopežiaus Jono XXIII pavesta dvasininkui Petriui. Antrą kartą priklausymas paminėtas 1422. V. 25, kai Žemaičių vyskupas Motiejus Giedraitis buvo perkeltas Bazelio sinodo į Vilniaus vyskupiją. Čia popiežiaus bulėje skaitome: "Tavo Bažnyčia išskyrus (egzempcijos) neturi, bet garbingam Gniezno arkivyskupui metropoline teise priklauso".

Issamiai, prasmingai ir plačiai kalba Krahelis apie Žemaičių vyskupiją. Pirmiausia pasakoja, kad ji buvo įsteigta Bazelio sinodo po Žalgirio pergalės (1410) paties Vytauto kaip išskirtinė vyskupija, tiesiai priklausanti popiežiui. Naujai išrinktas popiežius Martynas V patvirtino bulę. Tačiau Žemaičių vyskupija tuoju neteko išskyrus teisės ir to paties popiežiaus Martyno V 1427. VI. 1 pavesta Gniezno metropolijai. Bulėje trumpai parašyta: "Ji priskirta Gniezno arkivyskupijai".

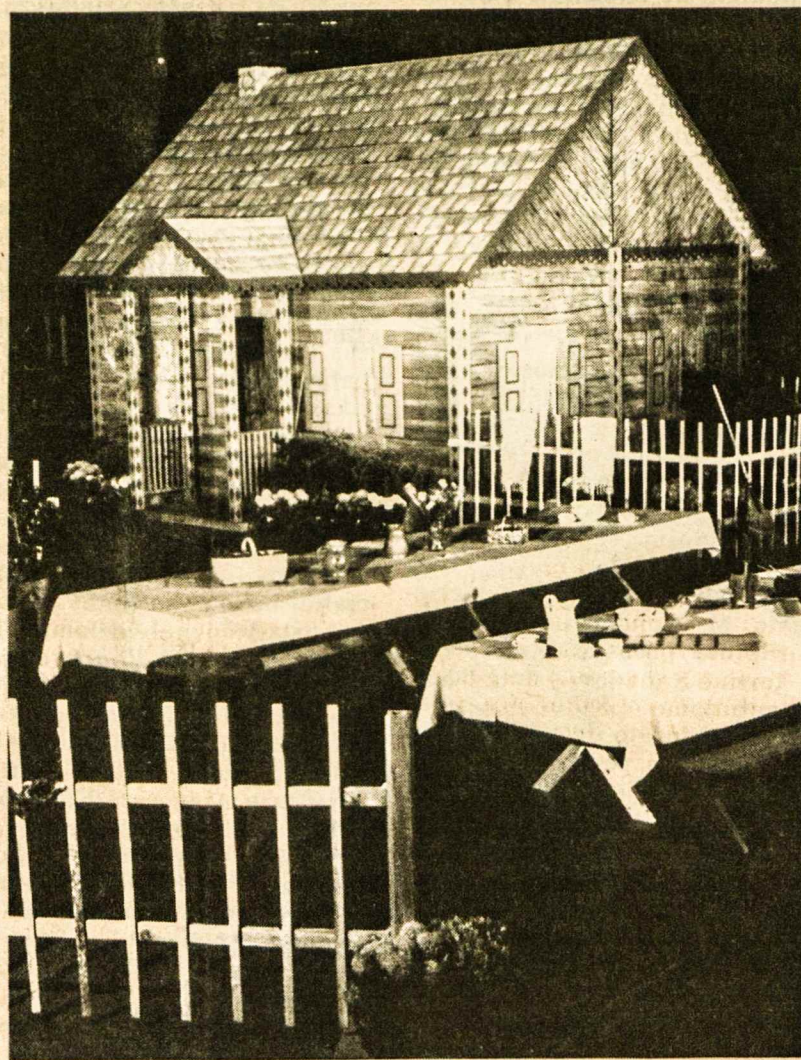
Kodėl taip padaryta, autorius aiškina aplinkiniiais ir netiesioginiais keliais. Jis primena aštrius gincus, kilusius tarp lenkų ir lietuvių dėl Vladimiro-Volynijos priklausomybės. Mini Jogailos, kaip Lenkijos karaliaus, įsteigtas dvi vyskupijas Volynijoje-Vladimiro ir Kijevo. Pastarąją Jogaila gausiai apdovanojo ir 1412-1414 m. įjungė Lvovo vyskupijon. Volynijos vyskupija numatyta paties Vytauto priskirti būsimai metropolinei arkivyskupijai, kuri turėjo būti įsteigta. Krahelis spėlioja, kad ir Žemaičių vyskupija būtų įėjusi į būsimą metropoliją. Vytautas skundėsi popiežiui, kad Lvovo arkivyskupas savinasi Lvovo vyskupiją. Dėl kažkokių priežasčių jų nepateikia Krahelis. Vyskupija nebuvo įsteigta. Vladimiro vyskupija pirmą buvo įjungta lietuvių ir lenkų, susitarimų, paties popiežiaus Lucko 1425 m. ir tuojau į Lvovo, t. y. į lenkišką arkivyskupiją. Šioje ta vyskupija tikrai buvo 1459 m.

(Bus daugiau)

Atsiūsta paminėti

Alė Rūta, MARGU RAŠTO KELIU. Apskaja biografinis atspindžias, premijuota "Darbininko". Viršelio ir aplanko piešinys bei tituliniai užrašai — Edmundo Arbo. Tėvų pranciškonų spaustuve. 1987 m. 281 psl.

F. Andriūnas, ADALBERTAS STANEIKA. Lithuanian Artist Painter and Diplomat. With an essay by Paulius Jurkus. Wynote — Philadelphia, PA, USA. 1987. p. 156. Kaina — \$30 JAV. Leidinyje gaunamas "Draugo" ir "Darbininko" administracijos. Žymi dalis reprodukcijų yra spalvotos. Albuminio formato leidinys techniškai labai gražiai atspausdintas.

Lietuviška sodyba, kuri buvo įrengta 1987 metais taitybių festivalyje Milwaukee mieste, JAV-se. Festivalyje dalyvavo ir Toronto "Gintaras"

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

JAV LB kultūros taryba pradėjo skirstyti 1987 m. premijas. Didžiausioji \$3.000 literatūros premija, kurios mecenatas yra pati JAV LB krašto valdyba, bus įteikta poetui Antanui Gustaičiui už satyrinės poezijos rinkinį "Pakelėję ir pažadėtąją žemę". Premiją paskyrė Klivlande posėdžiavusi vertintojų komisija: pirm. dr. Jolita Kavaliūnaitė, sekr. Rita Balytė, nariai — Vincas Akelaitis, Balys Gaidžiūnas ir Viktoras Mariūnas.

Prof. dr. Aleksandras Štomas, dėstantis istorinius ir politinius mokslus Britanijos Salfordo universitete, yra pakviestas vizituoja lietuvių profesoriumi į Bostono kolegiją. Amerikoje jis dirbavo iki 1988 m. liepos mėnesio. Yra gimęs 1931 m. balandžio 4 d. Kaune. Vokiečių okupacijos metais buvo uždarytas Vilijampolės gete. Pabėgęs slapstėsi vienoje lietuvių šeimoje. Teisės mokslus studijavo Vilniuje ir baigė Maskvoje daktaro laipsniu. Britaniją paseserį imigravo 1973 m., nusivylęs sovietiniu komunizmu. Yra parašęs kelias knygas, daug straipsnių lietuvių, rusų ir anglų kalbomis. Išeivijoje jis laikomas patyrusiu sovietinio komunizmo kritiku. Domisi lietuvių spauda ir joje bendradarbiauja, skaito paskaitas sovietiniais klausimais anglų ir amerikiečių visuomenei.

Maironio 125 metų gimimo sukaktį Niujorko lietuvių paminėjo sausio 10 d. Bruklne, mažojoje Kultūros židinio salėje. Minėjimą surengė Lietuvių katalikų moterų draugija. Dalyvius pasveikino jos valdybos pirm. Birutė Lukoševičienė. Invokacija, perpinąta Maironio poezijos ištraukomis, jo patriotinėmis bei religinėmis mintimis, skaitė poetas Leonardas Andriejus, OFM. Tai buvo ta pati invokacija, kurią jam teko skaityti prieš 25 metus Niujorke surengtame šimtosios Maironio gimimo sukakties minėjime. Idomią paskaitą "Maironio reikšmė lietuvių tautai", išsamiai palietusią jo gyvenimą ir kūrybą, buvo paruošęs Paulius Jurkus. Paskaitininkas priminė, kad Maironis, paskirtas rektoriumi, atlietuvino Kauno kunigų seminariją. Poezijoje jis išdėstė lietuvišką eilėdarą, lietuvių kalbai suteikė iki to laiko negirdėtą grožį ir sklandumą. Maironio eilėrašius skaitė aktorai Juozas Bolevicius ir Lucija Kašubaitė-Paknienė. Atsiminimais dalijosi generalinis Lietuvos konsulas Anicetas Simutis, paliesdamas po I D. karo išsikūrusias lietuviškąsias mokyklas, kuriose vaikai deklamavo Maironį. Ir jam pačiam tada Telsiuose teko išmokyti Maironio "Čiėnšką".

M. K. Čiurlionio ansamblio archyva perima Balzeko lietuvių kultūros muziejaus Čikagoje. Pasitarimai šiuo klausimu Klivlande buvo pradėti 1987 m. pavasarį. Ansambliui juose atstovavo vicepirm. Vladas Plekaitis, archyvo iniciatorė bei saugotoja Ona Mikulskienė, muziejui — jo įsteigėjas Stasys Balzekas, vykdomasis direktorius Valentinas Ramonis, tarybos narė Ona Požerniukaitė. Buvo sutarta M. K. Čiurlionio ansamblio archyvą perleisti Balzeko lietuvių kultūros muziejui ir perkelti Čikagon. Pirmąją archyvo dalį prieš Kaledas perėmė ir iš Klivlando Čikagon perėmė V. Ramonis. Ją sudaro ansamblio veikla nuo 1945 m. iki dabartinį dienų atspindintys plakatai, koncertų programų albumai, plaketės, trofėjai, lėktės su įrašais, kanklės, skuduciai, ilgiosios triušos, velionies Alfonso Mikulskio dėvėti tautiniai drabužiai, austi dail. Anastazijos Tamošaitienės, bei kita archyvinė medžiaga. Klivlande liko dalis nuotraukų, iškarpu, reikalingų ten ruošiamai ansamblio steigėjo ir vadovo Alfonso Mikulskio monografijai. Ši archyvinė medžiaga muziejui bus perduota po dviejų ar trijų mėnesių. Archyvui sutvarkyti ir sukatologuoti reikės nemažų lėšų, kuriomis Balzeko lietuvių kultūros muziejus nėra turtingas. Šiam tikslui M. K. Čiurlionio ansambliui išpareigojo kasmet surengti koncertą Klivlande arba Čikagoje. Tikimasi, kad finansinis archyvo talkon išjungs ir liaudies muziką bei dainas mylintys tautiečiai. Jau seniau buvo kilusi mintis Balzeko lietuvių kultūros muziejui įsteigti muzikos skyrių, apimančią žymiuosius mūsų kompozitorius, solistus, muzikus, chorų ir ansamblius. M. K. Čiurlionio ansamblio archyvas galėtų būti graži pradžia tokiame skyriui.

VI-ąją Vilniaus knygženklų parodą 1987 m. gruodžio pradžioje surengė Knygos bičiulių draugija ir Lietuvos dailininkų sąjunga. Ši paroda yra tradicinė, Vilniuje rengiama kas dveji metai. Su knygų ženklais parodoje dalyvavo 48 baltiečiai dailininkai ir dail. A. Azizovas, svečias iš Azerbaidžano. Šeštosios knygženklų parodos premijų laureatais tapo trys dailininkai — estė Kuliakė Jarvila, latvė Velta Ivanova ir lietuvis Antanas Kmieliūskas.

Ketvirtasis mokslinis knygotyros seminaras "Mažvydo skaitymai" buvo surengtas respublikinėje Vilniaus bibliotekoje. Šiuose seminaruose apžvelgiami naujesieji senųjų leidinių tyrinėjimai, ypač M. Mažvydo raštų kalbos, XIX š. spaudos. Ši kartą pagrindinis dėmesys teko lietuvių tautos kultūros ir teisės paminklams — "Lietuvos statutams", minint trečiojo "Lietuvos statuto" 400 metų sukaktį. "Mažvydo skaitymų" medžiaga numatoma išleisti kas dveji-tri metai.

Juozo Grušo premija dabar kasmet įvertinami geriausieji nauji originaliosios dramaturgijos kūriniai. 1986 m. premija paskirta Sauliui Šalteniui už pjesę "Lituanika", kurią Vilniaus jaunimo teatre šį sezoną žiūrovams ruošia rež. E. Nekrošius. Juozo Grušo 1987 m. premiją laimėjo Kazys Saja už pjesę "Žemaičių piemuo (septyni paveikslai iš vysk. M. Valančiaus gyvenimo)". Pjesei panaudoti autentiški XIX š. dokumentai. Į savo kūrybinio planus ją įtraukė Klaipėdos dramos teatras.

Aldonos Liobytės pasakos "Trys negražios karalaitės" spektaklį vaikams Vilniaus dramos teatre paruošė rež. Stefa Nosevičiūtė. Scenovaizdžius sukūrė "Lėlės" teatro dail. Rimantas Driežis, muziką — kompoz. Šarūnas Nakas, šokių — Jūrius Smorignas. Karaliaus vaidmenį atliko Algirdas Sabalys, Karalienės — Lidija Kupstaitė, sušalti išvežtos Motinos — Janina Berukštytė, ją išgelbėjusio Bernelio — Mindaugas Capas. Negražių karalių vaidmenis sukūrė smagušės Kirilė Abram — Agnė Gregorauskaitė, rimtuolės Ukumpukum — Eglė Čekuolytė, puošė Jos Titiškos — Genovaitė Cipulskaitė, Saulės — Regina Arbaciauskaitė, žvaigždžių — Dora Tautavičiūtė ir Inga Burneikaitė.

125-tųjų Maironio gimimo metinių proga vidurinė Betygalos mokykla buvo pavadinta jo vardu, jaukiam kambarėlyje atidarytas Jono Mačiūlio-Maironio muziejus, kurį dabar lanko rajono gyventojai, svečiai iš įvairių Lietuvos kampelių. Juos sutinka vyresniųjų klasių moksleivės, pasakojančios apie Maironio poezijos medį, sulapojusį prie Dubysos. Muziejų yra Maironio kūrinii rankraščių, jo stalielis, žvakidė ir kėdė. Muziejų meniškais dirbiniais išdailino liaudies meno meistras Aloyzas Pacevičius su sūnumi Aloyzu. Sienas puošia Maironio poezijos motyvais sukurti raseiškių liaudies meistrų sukurti paveikslai "Maironio tėviškė", "Kaip puikūs slėniai", "Ten, kur Dubysos mėlyna juosta" ... Maironio mokyklos direktorius Arvydas Bradulskis džiaugiasi gausiais lankytojais.

"Vagos" leidykla Vilniuje faksimilinių leidinių seriją pernai pradėjo Julius Janonio 1918 m. pasirodžiusiomis "Eilėmis", kurias jis buvo pasirašęs Vaidilos Ainio slapyvardžiu. Faksimilinių leidinių seriją kasmet papildys viena knyga, o jon bus įjungti literatūriniai įvairaus pobūdžio leidiniai, turintys išliekamąsias vertės lietuvių kultūros istorijoje. Antrąją serijos knygą siemiet turėtų pasirodyti kun. Antano Strazdo 1814 m. išleistas "Giesmės svietiškos ir šventos" — pirmasis originalus lietuvių poezijos rinkinys, kurį sudaro devyni eilėraščiai ir dvi religinės giesmės. Vieną šio rinkinio egzempliorių saugo Vilniaus universiteto biblioteka, kita — Respublikinė biblioteka Vilniuje. Leidinin numatoma įjungti abiejų egzempliorių faksimiles. "Vagos" leidykloje ruošiamasi ir faksimilinių žurnalo "Keturi vėjai" (1922-1928) išleidimui 1989 m. Nusiskundžiama, kad leidyklai žinomi "Keturių vėjų pranašai" ir "Keturių vėjų" 2 nr. egzemplioriai yra perfotografavimui netinkamos kokybės. Jieško ma pasikolinti gerai išsilaukiusių.

V. Kst.

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.p.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind. 7 1/4 %	Asmeninės paskolas
180-364 d. term. ind. 7 1/4 %	nuo 11 %
1 metų term. indėlius 7 1/2 %	Sutarties paskolas
2 metų term. indėlius 7 1/2 %	nuo 11 %
3 metų term. indėlius 8 %	Neklin. turto paskolas:
1 metų GIC-met. palūk. 9 1/4 %	Su nekeičiamu nuosimčiu
2 metų GIC-met. palūk. 9 1/2 %	1 metų 10 1/4 %
3 metų GIC-met. palūk. 10 %	2 metų 10 3/4 %
1 metų GIC-met. palūk. 8 3/4 %	3 metų 11 %
RRSP ir RRIF (pensijos) .. 8 %	Su keičiamu nuosimčiu
RRSP-1 metų term. ind. 9 1/4 %	1, 2 ir 3 metų 9 3/4 %
RRSP-2 metų term. ind. 9 1/2 %	
RRSP-3 metų term. ind. 10 %	
Specialią taup. s-tą 7 %	
Taupomąją sąskaitą 6 %	
Kasd. pal. taupymo sąsk. 7 1/4 %	
Kasd. pal. čekių sąsk. iki ... 5 1/4 %	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir morgičius iki 75% (kainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Nėmame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas (valias sąskaitas).

AKTYVAI virš 35 milijonų dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (ISSKYRUS CIGARETES)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS
SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

A.P. GOMES 1567 Dundas St. W.
Real Estate & Insurance Ltd. Toronto, Ontario
Pirkant ar parduodant nekilnojamojį nuosavybę visada
Jums sąžiningai patarnaus
Antanas Bliūdžius
Telefonai:
531-1191
namų 537-2291

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas:
sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas – **RICARDAS KYBARTAS**,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

WOODBRIDGE, 3772
kvadratinį pedų dydžio,
dviejų aukštų, 4 miegamųjų
geras namas, 60 pėdų
sklypas, šeimos kambarys
su išėjimu, du židiniai
ir daug kitų patogumų.
Kaina – \$449,000.

PIETINIAME ETOBICOKE, atskiras dviejų
miegamųjų vienaaukštis
su atskiru įvažiavimu,
naujai atremontuotas namas.
Kaina – \$157,500.

MISSISSAUGOS CENTRE,
dviejų aukštų, 3 miegamųjų,
pusiau sujungtas namas,
privatus įvažiavimas,
iš virtuvės išėjimas į aptvertą kiemą.
Kaina – \$149,900.

ANTANAS GENYS
an independent member broker
RE/MAX professionals inc. Realtor
1 east mall crescent
etobicoke, ontario M9B 6G8
232-9000
res: 231-2839

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAZAS
2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8,
telefonas 279-4371
Važiuoti (vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (I pietus) Wharton Way.
Sąžiningai atliekame visus automobilių mechanikos pataisymus.
Savininkas J. Tamošiūnas

Greitas ir tikslus patarnavimas!
DRAUDA
gyvybės, automobilių, gaisro atveju,
nuomininkų turto, verslo ir komercijos
Juožas Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857
Allstate Simpson's, 176 Yonge St.,
Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Demonstracijos Vilniuje ir Kaune

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Vilniaus mieste vasario 16 d. buvo iškelta daug trispalvių Lietuvos vėliavų. Viena jų ilgai plėvėsavo prie radijo-televizijos komiteto. Ji buvo taip sumaniai iškabinta, kad saugumiečiai ilgai vargo, kol nuėmė. Kita vėliava buvo iškelta geležinkeliečių technikumė, bet greitai nuimta. Daug tautinių vėliavų žmonės nešėsi rankose.

Kaune vasario 16 d., 19 v., 2000 žmonių susirinko į arkikatedrą-baziliką. Po pamaldų jie sugiedojo "Lietuva brangi", "Marija, Marija" ir Lietuvos himną. Visa katedros aikštė buvo apsupta milicininkų, draugovinių ir saugumiečių. Ant namų stogų buvo įrengti šviestuvai. Iš katedros žmonės ėjo prie Maironio kapo padėti gėlių, bet buvo sulaikyti milicininkų rikiuotės. Žmonės ėmė

skanduoti, šaukdami: "Laisvės, laisvės, referendumą". Tai truko 10 min. Tada milicija pradėjo spausiti, mušti, bet žmonės susiėmė rankomis ir neleido jai įsiveržti į minios vidų, apmėtė juos metalinėmis sovietų monetomis. Pagaliau pavyko milicijai persikirti minią į dalis ir ją išsklaidyti. Trys milicininkai sunkvežimiai buvo pripildyti suimtaisiais. Jie triukšmavo, šaukdami "laisvės", daužė duris. Po kurio laiko suimtieji išlaužė vieno sunkvežimio duris ir pabėgo. Suimti buvo: Borisas Ražas, Linas Kulbokas, Janina Rudzionienė, Egidijus Avižienis, Vytautas Jurgelevičius, Antanas Gučiūnas, Raimondas Grinevičius, Gradauskas, Vidmantas Bendoraitis. Jie gavo nuo 10 iki 15 parų kalėjimo. O V. Šibonienė nubausta 50 rb. bauda. Inf.

KANADOS ĮVYKIAI

Budrumo stokojanti sistema

Galvosūkių Kanadai vis dar sudaro palestinietis teroristas M. Mohamadas, 1968 m. gruodžio 26 d. Atėnų orauostyje su bendrininku puolęs keleivinį Izraelio "El Al" bendrovės lėktuvą. Puolime žuvo vienas keleivis ir buvo sunkiai sužeistas vienas įgulos narys. 1970 m. Graikijos teismas M. Mohamadą nuteisė kalėti 17 metų, bet tu pačių metų vasarą jis buvo iškeistas į PLO įkaitais sulaikytus kito lėktuvo keleivius. 1987 m. sausio mėnesį M. Mohamadas Kanados ambasadoje Madride gavo atveio vizą ir atskrido Torontan, nutylėjęs lėktuvo puolimą ir teisimą Atėnuose. Su žmona ir vaikais jis įsikūrė Ontario Brantforde. Apgaulingas M. Mohamadą atvažiavimas Kanadon pailsėjo tik prieš porą mėnesių. Tada daug priekaištų susilaukė Kanados žvalgybos CSIS tarnyba, pavėluotai gavusi perspėjimą Madride ir M. Mohamado nesulaikiusi Torontoro orauostyje. Kai pagaliau jis buvo surastas Brantforde, vyriausybė ėmėsi pastangų ištrėmti iš Kanados M. Mohamadą pasiprašę politinės globos, sustabdydamas jau pradėtą ištrėmimo procedūrą.

Tada ir prasidėjo normaliu būdu sunkiai beišsprendžiama problema. Iš tikrųjų M. Mohamado įvykdytas Izraelio "El Al" lėktuvo puolimas daugiau ar mažiau buvo susietas su politiniu veiksmu palestiniečių PLO organizacijos ir Izraelio jau daug metų vykstančioje kovoje. Iš kitos betgi pusės Atėnuose buvo pultas ne karinis, o civilinis Izraelio lėktuvas su įvairių tautybių keleiviais. Tokių lėktuvų puolėjus bei grobėjus jau įprasta vadinti teroristais, nors jie ne visada siekia asmeninės naudos. M. Mohamadui suteikta politinė globa Kanadoje būtų susilaukusi daug aštrios kritikos. Kanada žymiai patogesnis būtų paties M. Mohamado išvykimas. Mat jo ištrėmimas taip pat nesibaigtų be triukšmo. Galimas dalykas, tokiu atveju M. Mohamadą pareikalautų lig šiol oficialiai tylintis Izraelis. O M. Mohamado išdavimas Izraeliui susilauktų PLO palestiniečių keršto Kanadai ir kanadiečiams. Tad nenuostabu, kad praėjusią savaitę buvo bandytas M. Mohamado išvykimas iš Kanados su neoficialia valdžios parama. Tačiau ir šios pastangos buvo nesėkmingos.

Planas buvo paprastas – Torontoro orauostyje M. Mohamadas su buvusiu Kanados arabų federacijos pirm. R. Salehu ir dviem RCMP palydovais įlipę į keleivinį lėktuvą skrydžiui į Britanijos Londoną. Buvo stengiamasi, kad niekas į tuos keleivius neatkreiptų dėmesio. M. Mohamadui buvo parūpinta pasą pakeitusi vienkartinė Kanados kortelė. Tarpautiniame Londono orauostyje jis turėjo persesti į keleivinį lėktuvą, per Alžeriją skrendantį Tunizijon. Iš ten buvo numatyta keliuon į kitą šalį, sutikusią priimti M. Mohamadą. Jis ir jo palydovai Londono buvo sutikti Britanijos žvalgybos atstovų, pranešusių, kad slapstas M. Mohamadą išvykimas iš Torontoro jau yra žinomas spaudos atstovams. Tad nenuostabu, kad dėl kilusio triukšmo M. Mohamadą nepriėmė Alžerijon skrendantis lėktuvas.

Ešą jis neturi skrydžiui reikalingos Alžerijos vizos, nors vizos reikalai jau buvo iš anksto sutvarkyti Otavojė. Planus sugriovė jų netikėtas iškilimas viešumon. Atrodo, ir Alžerija, ir Tunizija nusiplovė rankas, vangdamas nepalankaus triukšmo ir galimo Izraelio keršto. M. Mohamadui su palyda vėl teko grįžti Torontan.

Nemalonių klausimų Kanados parlamente susilaukė imigracijos ministeris B. Bouchardas ir vidaus reikalų ministeris J. Kelleheris. Opozicija norėjo žinoti, kas sujaukė M. Mohamado slapto išvykimo iš Kanados planą, rūpestingai paruoštą RCMP policijos pareigūnų. Ešą apie savanorišką M. Mohamadą išvykimą iš Kanados žinojo tik keli aukštieji pareigūnai. Tad kaip ta slapta žinia dar prieš lėktuvo atskridimą galėjo pasiekti Londoną? Atrodo, ir vėl kaltė gali tekti Kanados žvalgybos CSIS tarnybos atstovams. Su M. Mohamadu skridęs buvęs Kanados arabų federacijos pirm. R. Salehas sakosi Torontoro orauostyje pastebėjęs tiukšmingą dviejų CSIS agentų susikirtimą su ten būdintiais RCMP policijos pareigūnais. Jis teigia, kad vienas ginčias įsivėlęs CSIS agentas buvo Roger Payne, lengvai atpažįstamas dėl kaubojiško stiliaus batų. Kanados parlamente vidaus reikalų ministeris J. Kelleheris paneigė Kanados žvalgybos CSIS tarnybos įsivėlimą į slapta M. Mohamado išvykimą, paruoštą RCMP pareigūnų. Išėjęs iš parlamento, jis betgi prisipažino, kad jo nenustebintų CSIS agentų pasirodymas Torontoro orauostyje prie RCMP įstaiigos ir ten pradėtas ginčas, kurį galėjo nugirsti suinteresuoti asmenys ir pranešti spaudos atstovams Londone.

Kanadą sukrėtė iš Torontoro 1985 m. birželio 23 d. skridusio keleivinio "Air-India" lėktuvo sprogimas prie Airijos, pareikalavęs 329 keleivių ir įgulos narių gyvybių. Tą pačią dieną bomba sprogo keleiviniame Kanados "CP Air" lėktuve, iš Vankuverio atskridusiame į Tokijo orauostį, kai jo atgabenti kroviniai buvo perkeltami į Indijon skrendantį lėktuvą. Sprogime žuvo du japonai darbininkai. Jau tada buvo kilęs rimtas įtarimas, kad abi bombos ir lėktuvo įdėjo Kanadon politiniais pabėgėliais įsileisti Indijos sikai. Ilgai trukusioms nusikaltėlių pajėskoms vadovavo RCMP policija, vis stokojusi įrodosios medžiagos ir dabar pareikalavusi, kad Britanijos policija grąžintų Kanadon siką I. S. Rejatą. Jis oficialiai buvo apkaltintas Kanados įstatymo neleidžiamu dinamito turėjimu Vankuveryje ir bombos sprogimu Tokijo orauostyje. Spėjama, kad jis galėjo turėti ryšių ir su Indijos keleivinio lėktuvo sprogimu prie Airijos. Iš Kanados Britanijon atvykęs sikas I. S. Rejatas buvo suimtas Kovenstryje. Tai dar viena Kanados problema su lengvai įsileidžiamais ateiviais.

Supažindinkite savo draugus su "TEVIŠKĖS ŽIBURIAI" – atsiųskite dar jų neskaitytą adresu. Jie gaus keletą numerių nemokamai.

Ateitininkų veikla

Neseniai buvo įsteigta Toronto-Mississaugos ateitininkų sendraugų kuopa ir sudaryta jos valdyba, kuri buvo patvirtinta bendrame susirinkime. Kuopai priklauso Prisiškėlimo ir Lietuvos kankinių paraprijose esą ateitininkai sendraugiai. Vasario 25 d. įvyko valdybos pasėdis, kuriame aptarta tolimesnė kuopos veikla. Taip pat nutarta gegužės 15 d. salėje ruošti visuomelį a. a. prof. Antano Maceino minėjimą su paskaita ir menine programa.

Jaunučių susirinkimai – kovo 6, kovo 27 ir balandžio 10 po 10 v. r. Mišių Prisiškėlimo paraprijos patalpose.

Skautų veikla

Kaziuko mugė – kovo 6 d. Prisiškėlimo par. salėse. Atidarymas – 9.45 v. r. Po atidarymo visi einame išklausti šv. Mišių, o grįžę įjungsimė ir mugės darbą. Šių metų mugės tema – "Lietuva – mano tėvų žemė". Bus įvairių rankdarbių, skanių pyragų, skautininkų draugovės loterija, o tėvų komitetas vaishins skaniais lietuviškais valgiais. Visus Toronto ir apylinkių lietuvių kviečiame į tradicinę Kaziuko mugę.

Kovo 5 d., 6 v. v., Estų namuose, 958 Broadview Ave., bus tarptautinis skautų-čių suejimas su programa J.D.B.

SPORTAS

VYČIO ŽINIOS

Algirdui Baneliui mirus, tėvams, broliams – Vytautui ir Algimantui, giminiams ir artimiesiems reiškiamė gilią užuojautą.

Visuotinis klubo susirinkimas sausio pabaigoje išrinko naują valdybą, kuri pasiskirstė pareigomis: pirm. Rimvydas Sonda, vicepirm. Ričardas Duliūnas, sekr. Andrius Klimas, izd. Margarita Zaleskienė, nariai – Edvardas Stravinskis ir Gintas Sendžikas. Revizijos komisija – Pranas Berneckas ir Juozas Balsys. Susirinkimo metu buvo aptarti keli svarbūs reikalai: 40-mečio minėjimas, jaunųjų krepšininkų stovykla, išvyka į Pasaulio lietuvių sporto žaidynes Australijoje, čarterio atnaujinimas ir dar keli einamieji dalykai. 40-čio minėjimas numatytas lapkričio mėnesį, jaunųjų krepšininkų stovykla rugpjūčio mėn. Į žaidynes Australijoje nutarta siųsti vyrų krepšinio komandą, kelis lauko teniso žaidėjus ir gal biljardo ir skvošo žaidėjus. Iš viso apie 15 sportininkų bei vadovų. Susirinkimas buvo gana gausus. Pradedant 5-tą dešimtmetį klubo vairas buvo perduotas jaunesnei kartai. Susirinkimo pabaigoje susirinkusieji su nuosirdžiu entuziazmu išreiškė padėką Leonardui Kirkiliui už nuolatinę ir dosnią paramą "Vyčio" klubui. Susirinkimas baigtas Tautos himnu.

Krepšininkai North York pirmenybėse nustebino žiūrovus, įveikdami pirmąją "Aušros" komandą 98-90. Pradžioje pirmavo "Aušra", bet vytičiai geriau žaidė pabaigoje. "Vyčio" žaidimui didelis ramstis buvo Jonas Karpis ir jo 34 taškai. Komandoje dar žaidė: K. Charter 26, K. Simonaitis 19, R. Duliūnas 9, M. Wainman 6, E. Nacevičius 4, A. Klimas, E. Stravinskis. Vytičiai laimėjo ir sekančias šios lygos rungtynes – "Vytis" – OTHG 90-80. Žaidė: R. Duliūnas 14, K. Simonaitis 2, J. Karpis 12, A. Klimas 10, Tucker 9, K. Charter 45.

Dėkojame mūsų rėmėjams: E. Stravinskui, E. Nacevičiui, K. Simonaičiui, R. Duliūnui, A. Klimui, J. Zukui, V. Paulioniui, S. Krašauskui, R. Sondai, J. Gustainiui, M. Zaleskienei, P. Berneckui, B. Bavičkui, M. Duliūnui, J. Balsiui, A. Supronui, K. Lukošui ir J. Budriui. Ačiū L. Kirkiliui už 5-las šimtines kelionės išlaidoms į Pasaulio liet. žaidynes Australijoje. A.S.

Kanados Lietuvių Bendruomenė

— KLB krašto valdybos vicepirmininkė visuomeniniam reikalams Joana Kuraitė-Lasienė dalyvavo net dviejuose Vasario 16 minėjimuose su paskaitomis ir pranešimais apie naujausius įvykius Lietuvoje. Vasario 14 d. ji buvo nuvykusi į St. Catharines ir to apylinkėse bendruomenės rengtą minėjimą, o vasario 21 d. lankėsi Rochesterje, kur minėjimą surengė tos vietovės Amerikos lietuvių tarybos skyrius. KLB kultūros komisijos pirm. Rasa Lukoševičiūtė-Kurienė vasario 14 d. dalyvavo KLB Delhi apylinkėse surengtame minėjime, kur kalbėjo tema "Lietuvos laisvinimo darbas šių dienų sąlygose – svertas ir Tėvynėje".

— Estijos 70 metų nepriklausomybės paskelbimo sukakties proga surengtame priėmime vasario 19 d. Toronto Estų namuose lietuviams atstovavo KLB krašto valdybos narė bei Kanados baltiečių federacijos pirm. Joana Kuraitė-Lasienė. Iškilmingo minėjimo metu Roy Thomson salėje vasario 28 d. sveikinimo žodį tarė KLB krašto valdybos pirm. Vytautas Bireta.

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:
7 1/4 % už 90 dienų term. indėl.
7 1/4 % už 6 mėn. term. indėlius
7 1/2 % už 1 m. term. indėlius
7 3/4 % už 2 m. term. indėlius
8 % už 3 m. term. indėlius
9 1/4 % už 1 m. GIC invest. pažym.
9 1/2 % už 2 m. GIC invest. pažym.
10 % už 3 m. GIC invest. pažym.
8 % už pensijų planą (variable rate)
9 1/4 % už 1 m. term. pensijų planą
9 1/2 % už 2 m. term. pensijų planą
10 % už 3 m. term. pensijų planą
8 % už pensijų fondą – RRIF (variable rate)
6 % už taupymo s-tas
5 1/4-7 % kasd. palūkanų sąskaita
7 1/2 % virš \$10,000 kasd. pal. sąsk.
5 3/4 % už kasd. pal. čekių sąsk.

IMA:
už asmenines paskolas nuo 10 1/2 %
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 10 1/2 %
2 metų 11 %
3 metų 11 1/4 %
(fixed rate)
su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų 9 3/4 %
(variable rate)
Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir morgičius iki 75% (kainoto turto).
Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji morgičiai.

AKTYVAI virš 65 milijonų dolerių

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydįje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$15,000. Nemo-kamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaidos, kelionės čekiai (American Express).

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8 v. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonas 532-1149

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

121 Willowdale Ave., Suite 106, Willowdale, Ont. M2N 6A3.

Telefonai: 225-5699 arba 489-1543

Nekilnojamo turto įstaiga, tarnaujanti tautiečiams nuo 1951 metų. Lietuviams nuolaida namo pardavimo atveju.

Alfonsas Garbenis, sn. (tėvas) ir
Alfonsas Garbenis, jn. (sūnus) – s a v i n i n k a i

Namų įkainojimo skyrius

HURONIA PROPERTIES APPRAISALS LIMITED

25 Pineneedle Dr. P.O. 174, Aurora, Ontario L4G 3H3

Telefonas (Toronto linija) 773-6480

ALFONSAS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainotojas-nuosavybių – morgičių, palikimų, investicijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD., REALTOR,
1614 Bloor St. West, Toronto, M6P 1A7
(Arti Toronto Lietuvių namų)

PERKANT – PARDUODANT NAMĄ AR KOKIĄ NEKILNOJAMĄ NUOSAVYBĘ, VISADA JUMS SAŽINGAI IR DRAUGIŠKAI PATARNIAUS

STASYS JOKUBAITIS.

30 metų patirtis vakarų Toronto ir High Parko rajonuose.

KINGSWAY NATIONAL
THE SIGN OF DISTINCTION
Tel. 535-2331
arba 537-2869

RE/MAX
renown realty Ltd., realtor
an independent member broker
daiva t. dalinda, B.A.
associate broker
4887 dundas street west
islington, ontario M9A 1B2
res: 767-0999
232-2322
DEŠIMTIES METŲ PATYRIMAS
NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

Sąžiningas, konfidencialus patarnavimas
Parduodant, perkant ar tik norint informaciją apie nekilnojamas nuosavybes prašom man paskambinti

Justinas Raškauskas

624-6336 namų 897-0068
ALLAN BROWN ALLAN BROWN REAL ESTATE (Ont.) LTD., REALTOR
Toronto & Mississauga Real Estate Board
4141 Dixie Rd., Rockwood Mall, Mississauga

TOTAL TRADES RENOVATING

151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario

• atlieku visus elektrinius darbus – namų, įstaigų, ūmonių
• parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas
• įrengiu aliumininius gaminius – lauko sienas, langus, duris, veidrodžius
• atlieku pagrindinius namų remontus – prausyklų, rūšių, padidinu namus, verandas
• uždengiu naujus stogus, išlieju įvažiavimus (driveways)
Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

SKAITYTOJAI PASISAKO

ATSAKAS Į ATSAKĄ

Gerbiamas Antanai Musteiki, tikrai nesmagu, kad mano Jūsų romano "Dangaus ir žemės šaknys" recenzija, išspausdinta "Aiduse" 1984 m. 6 nr., atnešė Jums tiek daug sielvartingų įniršio. Pakartotinai barate mane už "falsifikatus" ir "insinuacijas", lietuviškai tariant, už netikusį veikalo aptarimą ("TŽ" 1988.1.12).

Recenzavau "Aidų" redakcijos prašomas. Kaip visuomet, perskaičiau knygą atidžiai kelis kartus. Apmąstęs susidariau savo nuomonę ir ją išdėčiau minėtame straipsnyje. Tai viskas. Į Jūsų nuodugni atkirtį neatsiliepiu: tuomet kėliausi į kitą miestą, be to, baisiai nemėgstu veltis į bedugnę polemiką.

Turite suprasti, jog kritika, juo labiau žurnalinė, nėra mokslas. Niekad tokia nebuvo. Tai tik nuomonės pareiškimas šalia daugelio galimų kitų nuomonių. Pagal savo stilių, as patapsnoju ar pagnaibau tas vietas, kurios man knygoje patinka ar nepatinka. Kai kurie dalykai man Jūsų romane nepatiko. Ypač kitatačių traktavimas. Pasakiau tai savo rašinyje, gal nepakankamai originaliu bei mandagiu būdu.

Nenoriu užsimušdamas ginti savo kritikos teisingumą. Jei auto-riui ji nepatinka, tai jau jo reikalas. Jis turi šventą teisę recenzentą pakoreguoti, netgi iškone-veikti. Taip Jūs ir padarėte: grie-bėte kalčių ožį už ragų.

Rašote sklandžiai. Žodynas pa-veikus. Narsiai tąsotės su kaitrio-mis problemomis, vienu ar kitu metu užgulusiomis Lietuvą. Tai geri prozininko bruožai. Tačiau be reikalo puolatė ir polemiką su trečios eilės kritiku. Tausokite sveikata. Aš ginčams neturiu nei laiko, nei entuziazmo. Vargu ar atsiliepsiui į Jūsų būsimus atlie-pius.

Pr. Visvydas

PENSININKAI IR "RAMBYNAS"

"TŽ" 1988 m. 4 nr. perskačiau straipsnį apie Hamiltono pensininkus ir buvusią valdybą. Aš, kaip šios pensininkų organizacijos ir buvusios valdybos narys, jaučiu pareigą rašinį patikslinti ir papildyti.

1974 m. gavau iš Toronto "New Horizons" instrukcijas. Iškart reikalo gerai nesupratau, tačiau persamomis idėjomis susidomėjau. Ši reikalą aptarė su Pranu Enskaitiu ir ryžomės pasimatyti su "New Horizons" administracija. Maloniai priėmė ir davė reikiamų instrukcijų. Gavę padaršini-mą, pradėjome darbą. Į steigia-mąjį susirinkimą atvyko 18 asme-

nų. Sudarėme valdybą: pirm. Pranas Enskaitis, ižd. Albertas Jan-kūnas, sekr. Aleksas Žulys.

Telkėme narius, posėdžiavo-me, šaukėme narių susirinkimus ir palaikėme ryšį su "New Horizons". Sutelkė apie 60 narių, sušaukėme susirinkimą parapijos salėje ir apie tai pranešėme centrui. Į susirinkimą atvyko "New Horizons" pareigūnė Mrs. Jeanne Arksey. Man teko vadovauti, nes pirminin-kas kažkodėl neatvyko. Beveik vi-si nariai dalyvavo. Mrs. Jeanne Arksey apsidairė ir man tarė: "Ma-tau narių skaičių, gausite žadė-tą piniginę paramą". Po šio susi-rinkimo per trumpą laiką gavome \$5000.00. Pirkome kuklų invento-rių, apstatyti pobūvių kambariui, kuris buvo laikinai gautas iš mies-to valdybos. Ir taip pensininkams "New Horizons" pradėjo svisti.

Kilo mintis duoti šiai organi-zacijai vardą. Visuotinis narių susirinkimas siūlė vardus. Dau-giausia balsų gavo "Rambynas", Irašiau į susirinkimų protokolų knygą laimėjusį "Rambyną". Su papildyta valdyba rūpestingai dirbome. 1976 m. išvykau ilgesni-amo laikui į Floridą. Mano vie-toje sekretoriumi tapo Antanas Mingėla. Po ryžingų senos ir nau-jos valdybos pastangų 1984 m. pensininkų viltys išsipildė: iš-dygo raudonų plytų 5-kių aukštų pastatas. Iš rytų pusės pastatą puošė užrašas, primenantis žilą Lietuvos praeitį – "Rambynas".

A. Žulys,
St. Petersburg, Florida

ŠYPSENOS

Pranešimas ir atitaisymas

Italų laikraščiai paskelbė, kad miręs rašytojas D'Annun-zio. Rašytojas, paskaitęs to-kią žinią, išsiuntė laikraščiams atitaisymą: "D'Annunzio mirtis atidėta vėlesniam laikui..."

Motina ir sūnus

Vienas milijoninio tiražo amerikiečių laikraštis paskel-bė motinos laišką, kuriame ji pateikė jai savo sūnaus už šei-myninius patarnavimus išrašy-tą sąskaitą, kurią sūnelis pus-ryčių metu jai pakišęs po lėkš-tę.

Puodukų išmazgojimas 25 centai, lapų pagrėbimas darže – \$1.00, šaligatvio nušlavimas – viso \$2.25.

Kitą rytą motina, prieš sūne-liui paduodama maistą, po jį lėkšte padėjo rastelį su pasta-ba: "Maisto gaminimas, viri-mas – nemokamai".

Toronto Lietuvių namų surengtame Užgavėnių karnavale "Gintaro" skyrius, laimėjęs I premiją. Iš kairės: Rūta Žilinskienė, Dana Goudie, Dalia Valadkienė, J. Vingilienė, Genė Šimkienė

Brockton, Mass.

LIETUVIŲ PARAPIJA š. m. ba-landžio 24 d. minės savo gyvimi-90 metų sukaktį. Iškilmingas Mišias atnašaus vysk. P. Baltakis su šioje parapijoje gimusiais ku-nigais. Pokylis – 6 v.v. parapijos salėje.

Nėra žinoma, kada čia atsirado pirmieji lietuviai. 1884 m. jų bu-vo apie 500, daugiausia Montello priemiestyje, kuris ir dabar vadi-namas "Lithuanian village". 1895 m. buvo įsteigta Šv. Roko savišal-pos draugija, kuri 1898 m. nutarė steigti Šv. Roko vardo parapiją. Iš vietos vyskupo buvo gautas lei-dimas ir klebonas – kun. K. Matu-laitis. Sutelkus pakankamai aukų, rengovs Budreckis pastatė mažą šventovę Websterio gatvėje.

Klebonaujant prel. K. Urbana-vičiui (rašytojui Unitui), parapi-jiečiai nutarė statyti naują, di-desnę šventovę. Parapijiečiai rankomis iškasė didelį rūšį ir iš-mūrijo sienas. Karui prasidėjus, uždegintas stogas ir padaryta lai-kina šventovė.

Karui pasibaigus, klebonaujant kun. J. Švagždžiui, kilo mintis su-daryti fondą šventovei užbaigti. 1948 m., kun. J. Švagždžiui įsei-nant, fonde jau buvo 80,000 dol., kurie buvo perduoti naujam klebo-nui kun. Pr. Strakauskui (vėliau prelatui). Pastarasis fondą padi-dino tiek, kad galėjo statyti šven-tovę ant senų pamatų. Šventovės statyba buvo baigta 1952 m., kle-bonija pastatyta 1957 m., seselių vienuolynas – 1962 m. Parapijos vardas buvo pakeistas į Šv. Kazi-miero.

Iš šios parapijos išėjo daug šviesuomenės: 8 kunigai, daug vienuolių, du generolai, du ad-mirolai, iš kurių adm. Bakučio vardu net pakrikštytas karo lai-vas. Taip pat garsusis prof. dr. Kvaraciejus, solistė Marytė Bi-zinkauskaitė ir kt. Visuomet vei-kė ir parapijos chorai. Gal di-džiausias choras buvo vadovau-jant muzikui Karbauskui. Tas cho-ras dainų šventėje laimėjo pir-mą vietą. Dar prieš penkerius me-tus šios parapijos choras, vadovaujant komp. Julijui Gaideliui paruošė kantaštą, dalyvavo su kon-certais keliuose kolonijose ir daug kartų giedodjo per kardinolo laiko-mas Mišias Bostone Šv. Kryžiaus katedroje. Dabar, kai jau beveik visur aplinkui chorai nutilo, Brocktone choras dar veikia. Jam vadovauja Marian Crawley-Blazėvičiūtė. Be to, ji vadovauja pra-džios mokyklos mergaičių chore-liui. Tos mergaitės kartais gieda šventovėje per Mišias.

Jau 18 metų šiai parapijai vado-vauja kun. Petras Sakalys. Vikaro neturi. Sekmadieniais talkina kun. A. Jurgelaitis (domininkonas) ir kun. Brenden (kapucinas). Darbo labai daug: šventovė, klebonija, seselių namas ir pradžios mo-kykla, kurioje dar yra apie 200 gražaus, drausimingo jaunimo. Viskas gula ant vieno klebono pečių. Parapijiečiai džiaugia-si, kad turi tokį kleboną, kuris rūpinasi parapija ir jos turtu.

V. Senūta

• Užsakykite "Tėviškes žibu-rius" kaip dovaną jaunavedžiams, draugams, pažįstamiems.

Žiemos olimpiada Kalgaryje

Vida Vencienė-Mogenytė laimėjo du medalius

Iškilmingas žiemos olimpia-dos atidarymas praėjo taikos ir tautų bendradarbiavimo dvasioje. Tradiciniai taikos balandžiai išskrido rytų pusėn. Vietos lie-tuvių grupė didžiuojasi galėjusi pirmąją dieną, pasipuošusi tau-tiniais drabužiais, atstovauti lietuviams svečių sutikime kartu su kitomis tautomis.

Prasidėjus sportininkų varžy-boms, per televiziją ir spaudą nuskambėjo lietuvišku vardu sli-dininkė Vida Vencienė, laimėjusi 10 km varžybose pirmąją vietą. Ji jau Sovietų Sąjungoje buvo laimė-jusi pirmąsias vietas ir buvo įjungta į reprezentacinę grupę. Olimpinis zaidimus stebėti bu-vo leista jos treneriui V. Gineitui ir "Sporto" korespondentei Mary-tei Marcinkevičiūtei iš Vilniaus.

Slidininkų varžybos vyko Rocky Mountain kalnų papėdėje Can-more miestelyje, netoli Banff parko. Canmore miestelyje gyve-nanti slidininkė Wonita Zubis buvo nustebinta netikėtu lietu-vius. A.K.

vių pasirodymu. Susitikti su sportininke nebuvo progos, nes visi sportininkai buvo apgyven-dinti specialiai jiems skirtose patalpose, be to, globojami So-vietų Sąjungos trenerių.

Aukso medalio išeikimas lai-mėtojai V. Vencienei-Mogenytei įvyko olimpinėje aikštėje Kal-gario mieste. Kas vakarą, daly-vaujant didžiulei žiūrovų miniai, pakildavo laimėjusių sportininkų valstybių vėliavos, nušviesdavo aikštę prožektorių šviesomis. Televizija per satelitus perduo-davo į visą pasaulį džiugaujan-čius apdovanotus laimėtojų vei-dus.

Mūsų tautietei Vidai Vencienei teko ir antrą kartą būti pagerb-tai – laimėjo bronzos medalį 5 km slidinėjimo varžybose.

Kalgario lietuviai buvo susi-tikę su savo tautiečiais sporti-ninkais ir perdavė jiems geriausius linkėjimus. Sportas, daina ir tikėjimas dar jungia lietu-vius. A.K.

T. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

1814 Berkel Rd., Mississauga L4X 1M7

Telefonas: 625-0707 Savininkas – Tom Thompson

"MIRAPOL" BENDROVĖ PRANEŠA,

kad perveža keleivius iš Montrealio (Mirabel) į Torontą ir nuo Toronto į Montrealį (Mirabel).

- ◆ Paima keleivius nuo namų ir atveža į namus. Padeda su lagaminais orauostyje.
- ◆ Kaina asmeniui į vieną pusę – \$60, į abi puses – \$110, įskaitant ir lagaminų pervežimą.
- ◆ Skambinkite tel. 297-1670, tel. 239-9411 (kalba angliskai, rusiskai ir lenkiškai).

Blyth & Company Travel

68 Scollard Street, Toronto, Ontario, Canada M5R 1G2

Telefonai: 964-0067 Toronte, 1-800-387-5603 nemokamai iš kitų Ontario vietovių, 1-800-387-1387 nemokamai iš visų kitų provincijų. TELEX: 06-218906 Reg. Nr. 2740365

ALGIS MEDELIS

1988 METŲ KELIONĖS Į LIETUVĄ

ypatingai prieinamos kainos, įskaitant net ir visų, oro uostų ir dau-gumos draudų mokesčius (pvz. 1/4 milijono dolerių gyvybės drauda!)

Gegužės 24	– 10 naktų Vilniuje	– \$2050
	su proga pailsėti Jugoslavijoje	– \$2350
Birželio 21	– 9 naktys Vilniuje, 3 – Leningrade	– \$2550
	su galimybe nuvykti į Klaipėdą, Palangą	
Liepos 19	– 10 naktų Vilniuje, su galimybe nuvykti į Klaipėdą, Palangą. Norintiems proga aplankyti Pragę	
Rugpjūčio 23	– 10 naktų Vilniuje.	
	Norintiems proga aplankyti Budapeštą	
Rugsėjo 20	– 11 naktų Vilniuje. Su proga pailsėti Jugoslavijoje	
- KELIAUKITE SU MUMIS – NEAPSIVILSITE!
Sutvarkysime ar suplanuosime visus kitų kelionių reikalus – kreipkitės!

1988 metų EKSKURSIJOS Į VILNIŲ IR KITUS EUROPOS MIESTUS

1. Balandžio 18 – 27	4. Liepos 6 – 20	6. Rugpjūčio 17 – 31
2. Gegužės 18 – 1	5. Liepos 13 – 27	7. Rugsėjo 7 – 21
3. Birželio 15 – 29		8. Spalio 10 – 19

Ekskursijų kainos: I ir VIII – \$1775.00, II – \$2150.00, III, VI, VII – \$2425.00, IV ir V – \$2524.00, įskai-tant vizą ir draudą. Grupės 2 – 7 Vilniuje – 10 dienų, 1 ir 8 Vilniuje – 6 dienos. Po Vilniaus galima važiuoti ir į kitus miestus ilgesniam laikui pagal Jūsų pasirinkimą. Užsirašyti bent 45 dienas prieš išvažiuojant ir įmokėti \$200 depozitą. Likusi suma reikalinga sumokėti bent 30 dienų prieš išvažiuojant. Tikslios kainos bus žinomos ir paskelb-tos balandžio mėnesį. Smulkesnių žinių skambinti arba rašyti žemiau nurodytu adresu

V. BAČĖNAS

KENNEDY TRAVEL BUREAU LTD.
296 Queen St. W., Toronto, Ontario M5V 2A1

Visais kelionių reikalais kreipitis:
V. BAČĖNAS
tel. (416) 593-0600

Advokatė

JOANA E. KURAS, LL.B.

kartu su advokatu Petru Šimonėliu perėmė a.a. advokato Algio Puterio bylas ir testamentus

3425 Dundas St.W., Suite 200 prie Windermere Ave.,
Toronto, Ontario M6S 2S4
Telefonas (416) 763-3362

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500 Telefonai:
Bloor ir Jane gatvių kampas įstaigos (416) 762-7393
Toronto, Ontario M6S 4W3 namų 233-0303

Advokatas VIKTORAS E. RUDINSKAS, B.C.L., LL.B., M.B.A.

Ontario ir Kvebeko teisininkų organizacijų narys, dirba firmoje advokatų Anderson, Sinclair, Walters, Shaw a. Mooney. Barristers and Solicitors. Patent a. Trade Mark Agents

Toronto: Suite 209, 3416 Dundas St.W. Toronto, Ontario M6S 2S1 767-2127	Mississauga: Suite 200, Plaza One, 2000 Argenta Road, Mississauga, Ontario, L5N 1P7, 821-8522 TELEX: 06-960168
--	---

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS, B.A. M.L.S. LL.B.

kartu su advokate Joana Kuraite perėmė a.a. advokato Algio Puterio bylas ir testamentus

3425 Dundas St.W., Suite 200 Telefonai:
prie Windermere Ave. įstaigos (416) 763-3362
Toronto, Ontario M6S 2S4 namų 621-2136

Vaidotas Jonynas, M.B.A., C.F.A.

Telefonas (416) 864-2734

- Turi daugiau kaip 10 metų patyrimo investicijų srityje
- Aukso kasyklų analizuotojas
- Asmeniškai pataria apie "T-Bills", "Canada Savings Bonds", RRSPs, "Mutual funds"
- Sąžiningai patarnauja lietuviškai arba angliskai

Moss, Lawton & Co. Limited
48 Yonge Street, Toronto, Ont. M5E 1G7

RE/MAX
west realty inc., realtor
an independent member broker

Juozas (Joseph)
Norkus
namų pirkimo ir
pardavimo atstovas

patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas

Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.

1700 bloor street west
toronto, ontario M6P 4C3 **769-1616**

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814

2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403

Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 – 231-2661 – 231-6226

3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS, A. MIKŠIENĖ ir RIMA (Petkūtė) DREŠERIENĖ

Darbo valandos: 10 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 10 v.r. – 2 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas – greitas ir tikslus!

V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA — INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121

RE/MAX
homecentre inc., realtor
an independent member broker

birute spudas, B.A.

sales representative

BAYVIEW ir ROYAL ORCHARD BLVD. – Keturių miegamųjų, dviejų aukštų, "Tudor", \$249.500.

NETOLI PRISIKĖLIMO PARAPIJOS visai naujai atremontuo-tas dviejų butų po du miegamuosius namas (duplex). Naujos prausyklos, virtuvės, "skylights". Galima įrengti butą rūsyje. Kaina \$349.900.

1280 dundas street west
toronto, ontario M6J 1X7
res: 445-9469 **535-2500**

TORONTO

Anapilio žinios

— Parapijos rekolekcijų tvarka: kovo 17, ketvirtadienį, 7 v.v. — Mišios ir pamokslas; kovo 18, penktadienį, 11 v.v. — Mišios, pamokslas, Kryžiaus keliai; kovo 19, šeštadienį, 11 v.v. — Mišios ir pamokslas; kovo 20 — sekmadienio programa.

— Tikinčiosios Lietuvos diena išimties keliu atšvęsta vasario 28, sekmadienį (visur kitur ji švenčiama pirmąjį kovo sekmadienį), gausiai dalyvaujant parapijiečiams.

— Wasagoje Tikinčiosios Lietuvos diena — kovo 6, sekmadienį, 11 v.v. Antroji rinkliava — religinei Lietuvos šalpai.

— Pakrikštyta Jono ir Gintarės (Zelenkevičiūtės) Sungailų dukrelė Monika.

— Gavėnios rekolekcijos Sudburio ir Sault Ste. Marie lietuviams — kovo 19 ir 20 d.d. Vadovaus kun. K. Kaknevičius.

— Jaunų talentų koncertas — kovo 27, sekmadienį, po 11 v.v. Mišių, Anapilio salėje. Registravimasis pas S. Ziemelę 823-7261.

— Kanados lietuvių kultūros muziejaus statybai paaaukojo: \$1000 — F. V. Mockai; \$100 — V. Zakas.

— Parapijai paaaukojo \$100: J. Gipas, R. Kleimienė (a.a. Adolfo Klemkos atminimui).

— Mišios kovo 6, sekmadienį, 9.30 — už a.a. Anelę ir Joną Vasuikių, Oną Devokaitienę, 11 v.v. — už parapiją; Wasagoje 11 v.v. — už a.a. Jadvygą Pikšilinę.

Lietuvių namų žinios

— Lietuvių slaugos namams paaaukojo: \$2,000 — Viktoras ir Terešė Gražuliai; \$100 — Pranas Kaziukonis, Elena Raudys, Stasys Valiukas. Iš viso dabar yra "Paramoje" \$10,577.25. Atidaryta nauja sąskaita Priskėlimo parapijos banko — T. Stanulis — \$50. Aukas galima įteikti "Paramoje" sąsk. 8711 ir Priskėlimo banko sąsk. 155332.17. Visiems aukotojams bus išsiuntinėjami mokestiniai pakvitavimai.

— LN bingė šiuo metu yra kėleta laisvų vietų jaunuoliams studentams. Suiteresuoti prašomi skambinti LN vedėjui T. Stanuliui 532-3311. Nemokantieji to darbo bus paruošiami.

— Sekmadienio popietėje atsilankė per 300 asmenų. Prof. R. Vaštoko iniciatyva į popietę atsilankė 55 studentų grupė iš Toronto universiteto, vadovaujama dr. L. Luciu. Šie geografinio studentai lanko etnines grupes Toronto, domėdamiesi jų istorija, kultūra, papročiais ir dabartine veikla. Po pietų studentai susirinko Mortos salėje testuoti savo diskusijų. Paaikšninimus teikė prof. R. Vaštoka, adv. A. Pacevičius, a. Juzukonis ir T. Stanulis.

— LN valdybos posėdis — kovo 10 d., 7.30 v.v.

— LN ir "Labdaros" metinis narių susirinkimas — 1988 m. kovo 27, sekmadienį, 2.30 v.p.p. Registracija prasideda 1.30 v.p.p. Finansiniai pranešimai ir darbotvarkė bus išsiuntinėjama kovo 8-9 d.d.

— LN poilsio stovykla rengiama Tėvų pranciškonų vasarvietėje Wasagoje rugpjūčio 6-14 d.d. Platinę informaciją teikia V. Kulnys tel. (416) 769-1266.

— Pagarbamas a.a. Kastantą Pranskevičių, žuvusį II D. kare, brolis Stasys Pranskevičius paaaukojo Kanados lietuvių kultūros muziejui \$1000.

— A. a. Elenos Barakauskienės atminimui vietoje gėlių Halina ir Vladas Gumauskai paaaukojo "Tėviškos žiburiams" \$40.

— A. a. Elenos Barakauskienės atminimui Ignas ir Adelė Pakarnos paaaukojo "Tėviškos žiburiams" \$20.

— A. a. Adolfo Sargaučio atminimui V. Eizinas ir P. Čėrys paaaukojo "Tėviškos žiburiams" \$25.

— Įvykiai sovietų okupuotoje Lietuvoje ryšium su Vasario 16 švente buvo gana plačiai paskleisti Kanados spaudoje. Apie juos rašė Otavos, Montrealio, Toronto, St. Catharines, Londono, Sudburio, Saulte Ste. Marie ir kitų vietovių dienraščiai. Bene daugiausia apie įvykius Lietuvoje rašė "The Toronto Star" dienraštis net trijose laidose. "The Globe a. Mail" idėjo Kanados Lietuvių Bendruomenės skelbimą, bet apie įvykius Lietuvoje nieko nerašė. Apie juos kalbėjo daugelis radijo stočių. Šiais metais lietuviai susilaukė gana daug dėmesio plačioje visuomenėje. Šioje srityje daug pasidarbavo A. Juzukonio vadovaujama "The Birks Group" ir KLB visuomeninių reikalų komisijos pirm. adv. J. Kuraitė-Lasienė.

Priskėlimo parapijos žinios

— Šios savaitės penktadienis — mėnesio pirmasis (ligoniniai ir seneliai lankomi namuose ir prieglaudose iš anksto susitarus; 7 v.v. — Kryžiaus keliai, 7.30 v.v. — Mišios. Prieš Mišias klausoma išpažintinė. Šis šeštadienis — mėnesio pirmasis. Mišios ir Rožinio maldos — 11 v.v.; pensininkų namuose "Vilnius" Mišios — 5 v.p.p. — Mėnesinis tretininkų susirinkimas ir Mišios — šį ketvirtadienį 10 v.v.

— Susituokė Rūta R. Girėytė ir Eddie Delzotto.

— Pakrikštytas William-Anthony, Jono ir Melanie Valančių sūnus.

— Ši savaitė yra maldos savaitė už Lietuvą. Maldas organizuoja parapijos tarybos religinė sekcija.

— Metinei parapijos vakarinei bilietai gaunami po Mišių salėje. Vakariene — kovo 20 d. Programoje: 4 v.p.p. vargonų pašventinimas ir koncertas, 5 v.p.p. iškilminga vakariene salėje. Vargonų koncertą atliks muz. Jonas Žukas.

— Metinės parapijos rekolekcijos, kurioms vadovaus iš Lenkijos atvykęs kun. Bronius Kuculis, bus kovo 21-27 d.d. Šiokiadieniais Mišios ir pamokslas — 9.30 v.v. ir 7.30 v.v.

— Parapijai aukėjo: \$200 — K. C. Vaičiūnai, K. Lisauskas; \$175 — A. Giedraitis; \$100 — P. Kudreikis, M. Andriulevičienė, S. R. Janušauskai, \$50 — A. Urbaitis, A. Blūdzis, R. R. Kazlauskai, A. S. Dilka, V. M. Kriščiūnai, V. P. Melnykai, A. J. Vaskevičiai; Religinei šalpai: \$50 — T. Galiniene; pranciškonų klierikų fondui: \$200 — R. Prociw.

— Mišios kovo 6, sekmadienį, 8.30 v.v. — už a.a. Juliją ir Mykolą Vyžintus, 9.20 v.v. — už a.a. Alfonsą Skrebūną, 10.15 v.v. — už a.a. kun. Izidorij Grigaitį, Bronių Bijūną, ses. Michaelę Brizgytę, 11.30 v.v. — už gyvus ir mirusius parapijiečius, 7 v.v. — už a.a. Algį Puterį.

— KKK moterų dr. J. Lietuvos kankinių parapijos skyriaus narių susirinkimas įvyks 1988 m. kovo 6, sekmadienį, Anapilio Parodų salėje. Bus dr. Zabičiauskio paskaita "Maisto įtaka sveikatai". Taip pat bus pasitarimai dėl veiklos. Kviečiamos narės ir viešnios dalyvauti. Valdyba

— Metinis SLA 236 kuopos susirinkimas — 1988 m. kovo 6, sekmadienį, 1 v.p.p., Lietuvių namuose. Valdyba

— VI. Pūtvio šaulių kuopos metinis susirinkimas — kovo 6, sekmadienį, 2 v.p.p. Bus rodomas filmas. Valdyba

— Religinės šalpos popietė bus kovo 20, sekmadienį, parapijos rekolekcijų užbaigimo proga, Anapilio salėje. Rengia Lietuvos kankinių parapijos KKK moterų draugijos skyrius ir geliginę sekciją. Bus skanūs pietūs, kurių metu kalbės rekolekcijų vedėjas kun. dr. Viktoras Skilandžiūnas. Meninę programą atliks muz. Dalios Viskontienės vadovaujama trijų lė ir jaunasis pianistas Gintaras Batūra. Visi kviečiami popietėje dalyvauti ir tuo paremti religinę Lietuvos šalpa.

— Vilniaus krašto lietuvių sąjungos centro valdyba šaukia metinį valdybos posėdį kovo 26 d. Paris, Ont. Posėdžio darbotvarkėje — keletas labai svarbių reikalų, liečiančių VLIKO seimą Montrealyje.

— JAV Lietuvių kunigų vienybės valdyba praneša, kad š. m. metinės lietuvių kunigų rekolekcijos bus birželio 6-10 d.d. Putname, N. Pr. Marijos vienuolijos patalpose. Rekolekcijų vedėjas — kun. dr. V. Skilandžiūnas. Registravimasis: Rev. V. Cukuras, I.C.C., Rt. 21, Putnam, CT 06260, USA. Tel. (203) 928-9830.

— Pagarbami a.a. A. Poškų, G. ir R. Paulioniai paaaukojo "Tėviškos žiburiams" \$25.

— Iškeliavus amžinybėn a. a. Algirdai Banelių, draugai, giminės ir pažįstami, atsisveikinant su velioniu, paaaukojo Kanados lietuvių fondui: \$100 — V. R. Bersėnai; \$50 — Elena Bersėnienė, J. Gustainis, A. V. Bersėnai, I. R. Kymantai; \$25 — Elena Bersėnienė, J. Z. Stravinskai, E. R. Stravinskai, A. B. Spudai; \$20 — H. Stepaitis, P. G. Stauskai, V. A. Šipeliai, K. B. Čepaičiai, R. Stravinskaitė, P. E. Šernai, J. I. Meiklejohn, E. G. Čepaičiai, P. Bersėnas, N. Racevičienė, A. V. Šukiai, O. Juodišienė, P. R. Stauskai, J. Arštikaitis, V. M. Vaitkevičiai, A. Zalagėnas; \$15 — K. Lukošius, A. E. Underys; \$10 — J. I. Morkūnai, P. Šimkevičienė, V. B. Vyta.

KAZIUKO MUGĖ

Prisikėlimo salėse kovo 6, sekmadienį

- Skautiškos veiklos paroda
- Tėvų komiteto valgykla
- Draugovių paviljonai

Proga susitikti visiems su visais

Pradžią — 9.30 valandą ryto

Rengia ir kviečia

Toronto "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntai

Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba

maloniai kviečia visus atsilankyti į

INFORMACINĮ SUSIRINKIMĄ

š. m. kovo 6 d., sekmadienį, 3 v.p.p., Toronto Lietuvių namų Mindaugo menėje

Programoje: Kun. K. Pugevičius, Lietuvių informacijos centro direktorius, pateiks paskutinius žinias, liečiančias 70 metų Lietuvos nepriklausomybės minėjimus pavergtoje tėvynėje.

Išgirsite telefoninius pasikalbėjimus su Lietuvos disidentais ir demonstracijų organizatoriais.

Lietuvių jaunimas kalbės apie savo veiklą "bado streiko" metu Otavoje, susitinkant su spaudos, valdžios atstovais ir kt.

Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos veiklos apžvalga laisvajame pasaulyje naujausių įvykių metu.

KLB visuomeninių reikalų komisija

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

praneša, kad

metinis narių susirinkimas

įvyks š. m. kovo 13 dieną, sekmadienį, 3 valandą po pietų,

Prisikėlimo parapijos salėje, 1021 College St., Toronto, Ontario.

Dalyvaujančių registracija prasidės 2.30 v.p.p.

Valdyba

7 1/2% už visus jūsų indėlius kasdieninėje taupymo sąskaitoje (kai indėliai bus virš \$10.000.00)

Perkelkite savo santaupas į "PARAMĄ", kur gausite didesnes palūkanas

Taupykite ir skolinkitės lietuviškoje

"PARAMOJE"

"Tėviškos žiburių" spaustu-
vė tebeįsako rinkėjos arba
rinkėjo lietuviškiems ir kito-
kiems tekstams rinkti. Ji sudaro
ir tinkamas sąlygas norin-
čioms ar norintiems to darbo
išmokti. Rašantiems masinėle
tai lengvai išmokstamas dar-
bas. Dėl darbo sąlygų ir atly-
ginimo kreiptis į spaustu-
vę Vyt. Balčiūną tel. 275-
4672.

Jūra Šeškutė yra pasižymė-
jusi kaip sėkminga anglų kal-
bos dėstytoja Toronto univer-
sitate, kur ji vadovauja inten-
siviam kursui. Ji buvo apdova-
nota specialiu žymeniu 1987 m.
lapkričio 27 d. Akademiniame
darbuje ji yra stipriai pasiru-
šusi: baigusi tiksluosius
mokslus bakalaurės bei ma-
gistrės laipsniais (Edinbo-
rough, Skotija), pedagogiką
— bakalaurės laipsniu (Toron-
to) ir anglų kalbos dėstyto
metodiką. 1982-1984 m. dėstė
anglų kalbą Bahreino poli-
technikume.

Toronto studentai ateitinin-
kai, stiprindami savo veiklą,
išleidinė savo žiniaraštį,
ilustruotą įvairiais piešiniais,
pilną veiklos informacijų. Iš
pridėto sąrašo matyti, kad stu-
dentų draugovėje yra 30 narių.
Valdybą sudaro: pirm. Linas
Dauksa, vicepirm.-sekr. Ed-
vardas Macijauskas, sekr. Da-
na Gražauskaitė, izd. Rimas
Prakapas, koresp. Bernadeta
Abromaitytė. Žiniaraštis daro
gerą įspūdį, tik reikėtų pasi-
rūpinti geresne lietuvių kal-
ba. Šiame numeryje (4) labai
daug klaidų.

AUDRA
Travel
CORPORATION

Pranešame,

kad mūsų įstaigai reikalingi
lietuviškai ir angliškai
kalbantys asmenys

(outside sales rep.), gyvenantys įvairiuose Kanados
bei JAV miestuose, norintys ir sugebantys organizuoti
grupines bei individualias keliones lietuviams.

Smulkesnių žinių teirautis mūsų įstaigoje tel. (416) 769-2500,
2100 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6S 1M7.

"IBM-COMPATIBLE"

mikro-kompiuteriai
ir "software"

Patikimi gaminiai. Kvalifikuotas patarnavimas.
Savininkas — R. V. Smolskis, B.A.

"REAL TECHNOLOGIES" Tel. (416) 270-2583

Save Time & Money

INCOME TAX

2290 Bloor street W. (at Durie) Toronto, 769-4558

• GERIAUSIAS PATARNAVIMAS. Garantuotas kompiuterinis apskaičiavimas. Jums naudingiausių mokesčių pritaikymas. Mes esame visada pasiruošę Jums padėti.

• MŪSŲ KAINOS prieinamos ir tiksliai apskaičiuotos kompiuterio. Automatiškai 30% nuolaida vyro ar žmonos mokesčių atveju. Į kainą įeina ištisų metų patarnavimai ir patarimai.

• NEIMAME ATLYGINIMO, jeigu nesate pilnai patenkinti. Garantuojame tikslų, be klaidų apskaičiavimą.

• Patogi įstaigos vieta — tik 150 metrų nuo Runnymede požeminio stoties, 2290 Bloor St. W. Atidaryta nuo pirmadienio iki penktadienio 10 v.v. — 19 v.v., šeštadieniais nuo 10 v.v. — 16 v.v.

769-4558

papildoma 10% nuolaida
nuo kompiuterinio
apskaičiavimo.

MONTREAL

Lietuvos nepriklausomybės šven-
tė buvo paminėta vasario 21 d.
Pagrindinės pamaldos buvo
laikomos AV šventovėje. Kun. Jo-
nas Kubilius atnašavo KLB Mont-
realio apylinkės valdybos užpra-
šytas Mišias ir pasakė pamokslą.
Muz. Aleksandro Stankevičiaus
vadovaujamas choras giedojo ati-
tinkamas giesmes. Vieną giesmę
pagiedojo sol. Ant. Keblys. Or-
ganizacijos dalyvavo su vėliavo-
mis, prie žuvusiųs dėl Lietu-
vos laisvės paminklinės lentos
buvo padėtas vainikas.

Po pietų Polyvalente St. Henri
mokyklos auditorijoje įvyko tuo-
limesnė minėjimo dalis. Įnešus
vėliavas, sugiedojus Kanados
himną ir tylos minutę pagerbus
neseniai mirusį kūrėją-savano-
rį Joną Vilnių bei visus žuvu-
sius dėl Lietuvos laisvės, Dre-
šerių Adomas drąsiai padekla-
mavo B. Brazdžionio "Lietuvą".
Po Montrealio jaunimo ansam-
blo "Gintaro" dviejų šokių (Lan-
dytinio ir Suktinio) dalyviai
buvo supažindinti su įvairių tau-
tybių atstovais, atsilankiusiais
į šį minėjimą.

Parlamento narys Gilbert Chart-
rand, gerai informuotas apie pas-
kutinius įvykius okup. Lietuvoje,
pasakė stipriai remiąs mūsų sie-
kius ir informuosiąs apie mūsų
nuotakas ministerį pirmininką
bei užsienių reikalų ministrę.
Keletas sveikinimų buvo gauta
raštu.

Po Montrealio mergaičių choro
"Pavasaris" gražiai ir subtiliai
nuskambėjusių keturių dainų PLB
valdybos pirm. Vytautas Kaman-
tas savo kalboje daugiausia su-
stoję prie dabar vykstančių de-
monstracijų okup. Lietuvoje ir
priminė šią vasarą būsimus LB
renginius Toronte ir Hamiltone.
Po jo kalbos "Gintaras" pašoko
Malūnų ir Audėjų. Priėmus Kan-
ados valdžiai rezoliuciją, vėl
sekė "Pavasario" keturios dai-
nos (viena jų — su Kristos Ottai-
tės melodeklamacija). Minėjimą
baigė KLB Montrealio apylinkės
valdybos pirm. Arūnas Staskevi-
čius.

čius padėkos žodžiu ir kartu pra-
nešė, kad KLB kultūros komisija
šiais metais paskyrė kolektyvi-
nę premiją jaunimui, prieš sa-
vaite badavusiam Otavoje. Vie-
nas jų buvo montrealietis Vik-
toras Lukošius, kuriam ta premi-
ja ir įteikta. Po Lietuvos himno
ir vėliavų išnešimo visi skirstė-
si į namus.

Programą suorganizavo Rimas
Piečaitis, kuriam ir priklausė
šio minėjimo pasisiekimas. And-
rėja Celteriūtė puikiai atliko
pranešėjos pareigas trimis kal-
bomis. "Gintarui" vadovavo Sil-
vija Staškevičienė, akordeonu
šokius palydėjo Linas Staškevi-
čius. "Pavasariui" dirigavo
Ingrid Tark, akompanavo Jeff
Fisher (administratorė Jadvygė
Baltuonienė). Vėliavas tvarkė
KL Mindaugo šaulių kuopos pirm.
Augustas Mylė. Minėjimą rengė
KLB Montrealio apylinkės val-
dyba.

Minėjimo išvakarėse Montrea-
lyje gyvenantiems kūrėjams-sa-
vadoriams Česlovui Januškevi-
čiui ir Domui Jurkui buvo pa-
siųsta gėlių.

Lituanistinė mokykla Vasario
16-sios minėjimą surengė vasario
20 d. savo patalpose. Po vėliavos
įnešimo, himno ir visų žuvusių
dėl Lietuvos laisvės pagerbimo
tylos minutė kleb. kun. Stasys
Šileika vaikams suprantama kal-
ba paaikšino šios šventės reikš-
mę. Vilija Lukoševičiūtė ilgiau
kalbėjo apie Maironį, daugiau
sustodama prie jo biografijos.
Padarė santrauką ir anglų kal-
ba. Po to pasirodė patys moki-
niai su deklamacijomis, įdomia
žaidimų pyne ir Lietuvos vaizdų
bei šventovių skaidrių aiškini-
mu. Programa užtruko daugiau
kaip valandą. Dalyvavo beveik
visi mokinių tėvai ir keletas
senelių.

Šv. Kazimiero parapijoje kovo
24-27 dienomis bus rekolekcijos,
kurioms vadovaus Lietuvos kanki-
nių parapijos klebonas kun. Jo-
nas Staškus iš Mississaugos. B.S.

Greitas ir tikslus patarnavimas

Tel. Bus.: 722-3545 PETRAS ADAMONIS
Res.: 256-5355 C. I. B.

GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8
Tel. 766-5827; 766-5830

Skyriai: 3907A Rosemont Blvd. ir Šv. Kazimiero parapija
VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS — virš \$23,000,000 REZERVAS — virš \$750,000.

MOKA UŽ:

Certifikatus	9 %	Taupymo — special.	5 1/4 %
Term. indėlius:		Taupymo — su gyv. dr.	5 %
1 metų	8 1/4 %	Taupymo — kasdienes	4 3/4 %
180 d. - 364 d.	7 1/4 %	Einamos sąsk.	4 1/2 %
120 d. - 179 d.	7 %	RRIF — RRSP — term.	9 1/2 %
60 d. - 119 d.	6 3/4 %	RRIF — RRSP — taup.	6 1/4 %
30 d. - 59 d.	6 1/2 %		

IMA UŽ:

Nekiln. turto nuo 10 1/2 %, asmenines — nuo 10 3/4 %

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"

KASOS VALANDOS:

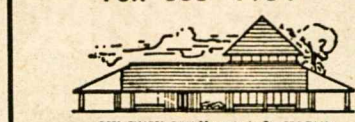
	1475 DeSeve	Rosemont	Šv. Kazimiero par.
Pirm., antr., treč.	9.00-3.00	—	—
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	4.00-8.00	—
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00-6.00	—
Sekmadieniais	10.30-12.30	—	10.30-12.30

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom,
parūpinama salė, muzika, gėlės,
suvarkomi gėrimų (baro) reikalai.
Skambinti bet kuriuo laiku: An-
tanas Gataveckas tel. (416) 234-0243
Toronte.

Turner & Porter laidotuvių namai

436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

AUKŠTA, BLONDINĖ, intelligen-
tiška, 29 metų lietuvaite nori su-
sipažinti su aukšto ūgio lietuviu
vyru vedybų tikslu. Rašyti "TŽ"
administracijai, pažymint ant voko
Eglutė.

JIEŠKOME nuomotį vasarnamio (3
miegamųjų su visais patogumais)
Springhurst Beach, Wasagoje, vi-
sam šios vasaros sezonui arba nuo
liepos 3 iki rugpjūčio 7 d. Skam-
binti tel. 1-385-5523 Hamilton,
Laimutė-Dionizas.